

308913 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 12 వ తేది గురువారము } No. 87
సంపుటము. ౪. } సింకళనామ సంవత్సరామాధమాసబహుళ అష్టమి ౮. } సంచిక ౮౭

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్.

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ కలది.

చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0.

(586)

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుడూము లేనిది వెల రు 2-8-0

చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ,

పోస్టుబాక్సు నెం 167 మదరాసు.

అనిలైన్ చాయలు - లర్నీ రేడ్ (బెర్లిన్)

బెక్ జో - ఫోఫరైవ్ (బెర్లిన్)

కాంగోరెడ్ (బేయర్)

టిన్ను 1-కి ఔన్సులు 8 కలది.

పర్వరైవ్ 4 (B.N.) కీ సెవాచాయ

టిన్ను 1-కి అవున్సులు 20 కలది.

దొరుకు వైవిధ్యాసము:—

సా లే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,

791

నెం 248, 249 ఎన్.పి. నెడ్, మద్రాసు.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అందుకో,

[723]

మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి

వస్తువులు మీరు బహుచవుకగ సస్థలు చేతురు.

ఒకసారి అర్దు యిచ్చిచూచినచో తమకే

తెలియగలదు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్యును.

వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బార

దోలును. పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసన గలిగి యుండును.

ప్రతియింట నుండదగినది.

దీనిని విదేశములలో

కూడ వాడుచున్నారు.

లక్షల కొలది సీసాలు విక్రయము.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

వాఢాపీడితులకు వరము: ఐనొడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అతనికి భృత రక్తములన జనించువాడ్యములకు కీరీటునుకంటి మందు. తురుపులను, మచ్చలను గగడములను
త్రుండునా, ప్రాణహానిలను అన్ని విధములన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

జనాపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. కీరీతమునందలి పాదరసదోషములను, ములుబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. కీరీతాశ్మమును గలుగ జేయును. 16 కోశాలకర మందుటకు 4 టేబుల్ స్పూన్ బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రొప్రైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No 2. BOMBAY.

The Glory of Man is his
STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL,
SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured by Dr. Bier's Principle of Hyparaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of

freedom of literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the -

ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కొపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిక
ములు - బొమ్మలకాడ్లు - గారడి పుస్తకములు విక్రయించె
కము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

చిన్నవైజు చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0.8-0

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాల

3-24 పాటర్నురోడ్డు, మాంటురోడ్డు.

ఆంగ్లలుచే ఆంగ్లలకు ప్రత్యేక పాఠ్యములు కలుగ
జేయబడును. 820

వైవాచిక దరఖాస్తు చేసికొన వలయును.

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష వాధగలదు.

కుట్టినవోట కొంచెము మందుపోసిన వాధ మాయమగును.

తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు.

వాధ నరముల వెంట నెద్దనరము

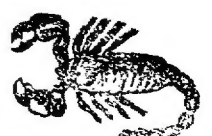
దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును

కుట్టినవోటను బండ పారునటుల

చేసిన వాధ తగ్గును. ఈ వ్రాసకము

నశేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల

ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫోరొడ్డు, బొంబాయి,
} 7, రంజునెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చెరుకు పంట.

***

I

ఎట్టచెరుకులను నల్లభూములను చెరుకుతోట చేయుటకు ప్రశస్తము లయినవి. గోవగలభూములను, నైన చెప్పినవాటిలో నీరుపోవుటకు నీలులేనివల్లపు నేలలున్ను, చెరుకుతోట చేయుటకు పనికిరావు. చెరుకుతోటకు నీరు వెలువడునట్లు వర్షములు కురియు కాలముననున్న నీరుతోటలో నిలవకుండ పోవుటకు తగిన భూమిమాది చెరుకుతోట చేయుదురు. ఒక సారి చెరుకుతోట చేసిన భూమిలో భూమి నడువబాటు కాని రయితులు మూడు సంవత్సరములకు యూడిచి గాలిగవ సంవత్సరము లో తిరిగి చెరుకుతోట చేయుదురు. భూమికి గవవు యివ్వ కుండా తగును చెరుకుతోట చేయుటవల్ల ఒకానొకప్పుడు తెగులు తిరిగి చెరుకుతోటలు వచ్చిపోవుచున్నవి. ఎందు చేతననగా, చెరుకు నుమారు ఒక సంవత్సరము చుకు భూమి గ్రూడ నుండే వ్యవసాయము గనుక భూమియొక్క సత్తవ లాగుకొని నిస్సాగముగ చేయును. గనుక నొక దఫాను చెరుకుతోట చేసిన సంవత్సరము లగాయితు తిరిగి చేయబోవు సంవత్సరము వరకు నీరువ్యకాలము 1, లేక 2 సంవత్సరములుగాని అంతకు పయిగాగాని వివాద ముండవలెను. ఈవ్యవకాలములో వరి యూద్యమందవలెను. ఎర్రచెరుకునెలలో చేసినచెరుకు నల్ల నెలలో చేసిన చెరుకుకంటె నెక్కువ రంగు గాను ఒక కలిగిన్ని యుండును. చెల్లు మిగుబడి యెక్కువ వచ్చును. అందువల్ల రయితుకు మామూలు ధరకంటె ఎక్కువ వచ్చును. వేసవి కాలములో నీటిలేమి వచ్చినప్పుడు నల్ల నెలలో చేసిన చెరుకు మొక్క యెర్రచెరుకు నెలలో చేసిన వాటి కంటె యెండచెబ్బకు అగిచావకుండ నిలిచియుండును. తరుచు గా చెరుకుతోట చేస్తాయన్న భూములలో వరియూడుచు కాలములో వెంపలి కొట్ట మొదలయిన పచ్చి ఆకులు, వమ్మ చేయునపుడు త్రొక్కి వరియూడ్చినయెడల పచ్చికొట్ట కుళ్ళి భూమికి సత్తవచేయును, గనుక రయితులు పయిన చెప్పిన ప్రకారము చేసినయెడల చాల లాభకరము.

తోట చేయుటకు భూమి తయారు చేయుట.

గోదావరి జిల్లాలోనుండు చెల్లెలాలాకాలు గాక పోల్కాడు గ్రామములలోనున్న కాకినాడ తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములలోనున్న రయితులు నవంబరు నెలఖరనగాని, డిసెంబరు నెల మొదటగాని వరిచేసే కోసిన తరువాత భూమి దుక్కి పదునుకు రాగానే అరకలు కట్టి యెనిమిదిచాళ్లు అనగా నాలుగయిదు మారులు దున్నుదురు. ఇట్లు దున్నడములో చెల్లు ఆరుటకున్న దుక్కి బాగుపడుటకున్న 4 రోజులకు ఒకచాలుచొప్పున నాలుగయిదు మారులున్న (8 చాళ్లున్న) సమాదమి ఒకనెల రోజులలో దున్నుదురు. ఏలూరునయినను నదరుదుక్కి జనవరు నెలఖరన వరకుగాని లేక ఫిబ్రవరి మొదటివరకు లోపునగాని తయారు చేయుదురు. కొద్దిమంది రయితులు సవరు దుక్కిగున్నే వర్షకాలములో వెంటపోయడముగాని లేక పశువులమంద, మేకల మందగాని కట్టింది దున్నుదురు. ఈ వర్షతి చెరుకుతోట చేయు రయితులందరు చేసిన యెడల చాలలాభకరము. మరి కొందరు రయితులు వరి కోసిన తరువాత భూమి దుక్కి పదునుకు రాగానే అనగా విత్తనములు మొలుచు పదునుగా నున్నప్పుడు ఒకమాదుగాని పండుమాదుగాని భూమి, గుడ్ల గానుండుటనుబట్టి దున్న జనవ విత్తనములు చల్ల యాక్షణములోనే తిరిగి మరియొక యిన మారు తోలుదురు. అందువల్ల చల్లబడిన జనవవిత్తనములు భూమిలో కప్పబడును. ఇట్లు జనవవిత్తనములు చల్లిన తరువాత చేసిన వెరిగి మొక్క రెండు ఆడుగులు లగానుతు అయిదు ఆడుగుల లోతువరకు యెత్తుగా నున్నప్పుడు నీటి స్వభావము బట్టి పశువులనుతోలి వేసి, మరియొక యినమాదుగాని నీలు ఆయినయెడల రెండు యినమాదులుగాని దున్ను చెరుకుతోట చేయుదురు. జనవ మొక్కలు మన్నులో కలిసి క్రమ క్రమముగ కుళ్ళి భూమికి సత్తవచేసి చెరుకు మొక్కకు చాల బలము చేయును. గనుక చెరుకుతోట చేయు రయితులందరు జనవచేసిన చల్ల సొంక్కి యెగుగనిచ్చి చెరుకుతోట చేయడము చాల లాభకరమయిన పద్ధతి. చామర్లకోటలో నున్న గవర్న మెంటువారి చెరుకుతోటలో చెరుకునాటిక తరువాత గొప్పత్రవ్యలో జనవ విత్తనములు చల్లగామొలచి మూడు నాలుగు ఆడుగులయెత్తు మొక్కలు కాకనే కాలవలు త్రవ్వటకు నుండుగా సవరుమొక్కల నూడడిసి చెరుకుమొక్కల మొదటచేసి కాలవలుత్రవ్విన పన్నులోకప్పదురు. సవరు మొక్కకు బల

ముచేసి చెరుకుతోట బాగుగ నయినది. కాబట్టి జనవవిత్తనములు చెరుకుతోటచేసిన తరువాత చల్లినను చెరుకుమొక్కకు చాల బలమే గనుక సాధారణముగ చెరుకుతోట చేసిన తరువాత గొప్పత్రవ్యలో కొంతమంది రయితులు గోగు విత్తనములకు బదులుగా జనవ విత్తనములు చల్లిన యెడల చెరుకుతోటవల్ల విశేషలాభమును పొందగలరు.

చెల్లెలాలాకాలలో వరిచేసే కోసిన తరువాత చెరుకుతోట చేయు భూమి దున్నుటకు బదులుగా చెల్లు విరిచి చెల్ల యూర తరువాత ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో భూమికి నీరు వెట్టి తడిసి నీరుతీసివేసి చెరుకువిత్తనము చేయుదురు. చెల్లు విరవడవరకు గవవయితులో భూమిని చెల్లులుగా వెళ్ళగించి ప్రతిచెల్లు తిరుగడిసి పయిభాగము క్రిందుగను క్రిందు మీదుగను చేయుట చెల్లులందుటకు యకరమునకు రు 10 లు చొప్పున ఖర్చుగును. దుక్కి మన్నుటకు భూమియొక్క స్థితినిబట్టి రు 5 లు లగాయతు రు 8 లు వరకు ఖర్చుగును. అయినప్పటికి, మన్నిచెరుకుతోట చేయు రయితులు తమయొక్క స్వంతమనుష్యులకున్న, పశువులకున్న పనిలేని రోజులలో సోమరిగ నుండనివ్వకుండ నవ్వడప్పుడు దున్నించు చుండుటచేత ఖర్చు తగ్గునుగాని చెల్లువిరిచునంతి శ్రేష్ఠముగ నుండదు. ఏలననగ, మన్నిభూమిలో దవ్వగడ్డి, గరిక, తుంగ మొదలయిన వేరు లోసుగనుండు గడ్డిజాతులయొక్క వేళ్లు, దుంపమొదలయిన వి భూమిలో లోతుగనుండుటచేత చావక తిరిగి మొలుచుచు న్నుండు గొప్ప, కలుపుతీతల నిమిత్తము మామూలుకంటె నెక్కువసామ్యు ఖర్చుచెట్టి వలసినవచ్చును. విస్తారపు వర్షములు వరియిదు సంవత్సరములలో గరిఅయిన కాలమునకు అడుగు గా కలుపుతీయుటకు నీలుకావచ్చును కట్టుకుగ గడ్డిపట్టి చెరుకుమొక్క నెడగనివ్వకుండ చేయడమే గాక ఆగడ్డి తీతకు యెక్కువ కూలీలు కూడ కావలసినవచ్చును. పయినచెప్పిన గడ్డిజాతులు లేనిభూములన్ను, భూములు ఆరినప్పుడు నెరియలు లియ్యని భూములన్ను దుక్కిదున్ని చెరుకుతోట చేయవచ్చునుగాని, దవ్వగయు రా గడ్డిగల భూములు రయితులు దున్నుటకు బదులుగ చెల్లు విరిచివేయడమే లాభకరము. దున్నడము, చెల్లువిరవడమనేది భూములయొక్క స్థితిని బట్టిని యుండును. గనుక ఈవిషయమై రయితులు కొంచెము బాగ్రతలో పనిచేసినయెడల అనేక లాభములను పొందగలరు.

చామర్లకోటలో నున్న గవర్న మెంటువారి వ్యవసాయ ప్రాసములో ఒకచోట గోతులుత్రవ్విన పదు గోతులలో వెంపలి కొట్ట మొదలయిన పచ్చని ఆకులున్ను, పశువుల మేపుకు పనికిరాని సవరు వ్యవసాయ ప్రాసములో బయలుదేరు గడ్డి జాతులున్ను, వేసివళ్ళచెట్టిన కంపోస్టు (Compost) అనే మెంటు కరము 1-కి 1000 తట్టలు చొప్పున చెరుకుతోట చేయు భూమిలో చల్లి తరువాత చెల్లు విరిపింతురు. ఈ మెంటువల్ల భూమి గుల్లబారి చెరుకుతోట బాగుగ నగుచున్నది. ఈ పద్ధతి రయితులు అవలంబించుటకు చాలసులువు. ఎందుచేత ననగ రయితులు తమ పొలములలో పనిలేని రోజులలో నీరు కట్టుటకున్న, కాపలాకున్న వున్న పాలికాపు అనే నవుఖరచేత ఆ పొలములో బయలుదేరి పచ్చని కొట్టయున్ను, పనికిరాని గడ్డి జాతులున్ను, వేడ తొక్కచు చెత్త మొదలయినవి గోతులలో వేయించి కుళ్ళచెట్టిన మెంటు చేయవచ్చును. గ్రామములో నుంచి బండ్లతో వ్యయప్రయాసలు పడి తోలుకొని వెళ్ళి యుపయోగించు దానికంటె ఆ పొలములో తయారు కాబడి అక్కడనే యుపయోగించుట యెంత లాభకరమో నూత్నముగ తెలుసుకొన వచ్చును. - వ్యవసాయము.

ప్రజరుసతిగారి "లక్ష్మీబ్యాగు"

ప్రజరు సతిగారి జయంటు లక్ష్మీబ్యాగుయొక్క ప్రథమ బహుమతిసత్తు వివరములు ప్రచురింపబడెను. అందు మొట్టాగు బండ్లు, నగలు, అమూల్యములగు సామానులు మొదలగునవి గలవు. ఇందులకు విరాళములు పొందూడేకేమందలి అన్ని భాగములనుండియు విశేషముగ వచ్చుచున్నవి. భవనగరము మహారాజిగా రొక బంగారు మొహగ్గ మేరు సెసగిరి. గ్వాలియరు మహారాజుగారు రూ 1000లను, కెల్లెపోరా మహారాజుగారు రూ 1800లను, ఈమొదలగు బహుమతులు వచ్చుచున్నవి. ఇంకను బహుమతి వస్తువుల ప్రసాదించిన ప్రజరుగారు సంతసింపగలరు. రెసిడెన్సీ, బోలారమును విలాసమునకు వస్తువుల నుంపవచ్చును. ఈ లక్ష్మీబ్యాగుమూలమున శ్రీల యుద్ధబాధా నివారక సంఘమువారి నిధి సభివృద్ధిచేయ నుద్దేశింపబడినది. లాటరీ యొక ఒకటి రెండుమాసములలో రెసిడెన్సీవద్ద వోట్లు తీయబడును. టిక్కెట్లు 1 కి రూపాయ చొప్పున నమ్మబడును.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన

రెడ్లు - ఆంధ్రప్రదేశ్ (గు-ఎ) పెంట్లందు చక్క, నాయకులేఖ - జాతీయధర్మము పి. కృ. నిశ్చలత్వము ఉన్నాదము, ఉపాయములేని ఆపాయము, సంఘములు: ప్రకటింప లేనందులకు చింతిల్లు చున్నాము.

కాగితమునకు రెండువైపుల వ్రాయబడిన జాబులును, ఉపయోగకరములు కాని లేఖలును ప్రకటింపబడవు.

ఉర్రట్టకాయి (ఆ. వ) మీరు దీని విషయమై ముందు తహశీలుదారుగారికి వ్రాసికొనుట యుక్తము.

మొ॥ చిన వెంకయ్యగారికి ప్రత్యుత్తరము: ఇదివఱకే ప్రకటింపబడిన దానిని తిరిగి ప్రకటించుట అనవసరము భరతమాత ఆంధ్రప్రదేశ్ పంపుజాయి, రెడ్లసభ- ఆర్.వి.సు. ప్రకటింపజాలము. ఆం. సం.

I

చౌదార్యము.

అయ్యా, దుస్థిరాల లక్ష్మీశేఖరాజుగారికి విలేఖువివాహ సంస్కరణమునైగల అభిమానము విశేషము. ఏలూరునందు సవరు పేటలో వీరికొక గృహము గలదు. విలేఖు వివాహోద్దయము నగల అభిమానమున వారు విలేఖువివాహము జేసికొన్నట్టియు ఆకారణమున సంఘమునకు దూరుడైనట్టియు వెల్లంకికృష్ణమూర్తి అననాయకు స్వల్పమైనఅడ్డకు ఆయాంటియం దొక భాగమునొసంగిరి. ఇంతయే గాక మిగిలినభాగమును గూడ నితరుల కడ్డకిచ్చుటకును సవరుఅడ్డకుచెట్టి వివాహముజేసి కొననివ్వముగల విలేఖువులసాలన పోషణాదివ్యయముల శ్రేయటకును నీయన స్వాధీనమొనర్పిరి. ఇందువలన నిరాధారలగు విలేఖువుల కృతజ్ఞతకు దేవల్రాజు గారెంతయు వాత్రులు. ఈ విషయమున దాతయొక్క ఉద్దేశ్యములను క్రిష్ణమూర్తి గారెంతవరకు అమలులో నుంచుచున్నారో పత్రికలద్వారా చెలిపిన బాగుగానుండును.

అగృహమున క్రిష్ణమూర్తిగారు తామడ్డకు బ్రవేశించిన నాటినుండి నేటివఱకు మిగత భాగములనుండి రాబటు కొనుచున్న యడ్డతో నెండట విలేఖువుల పెండ్లి చేసినది మొదలగు విషయముల నీపత్రికా ముఖమున ప్రకటించి దాతయొక్క యశస్సు సార్థక మొనర్తురు గాక యని కోరుచున్నాను. ఒక సంస్కర్త

II

శ్రీవావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు అందుసన్ను వారికొక విజ్ఞప్తి.

అయ్యా, ఇటీవల బొరువయందు జరుపబడిన ఆంధ్రదేశగ్రంథ భాండాగార ప్రతినిధుల సభయందు అంతకు పూర్వముండిన పదసెకండు మండలములతో పాటు చెన్నపురినిగూడ నొక మండలముగ జేర్చుకొని యున్నారు. అంతయిగాక చెన్నపట్నము తరపునన్ను స్థాయిసంఘమున సభ్యునిగ నెన్నుకొని యున్నారు. అట్లుండ మా॥ అయ్యొంకి వేంకటరమణయ్యగారు శ్రీవావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు అందుసన్నువారి తో పదుసెకండుమండల గ్రంథాలములతో స్థాపింప నెంచియున్నారమని చెప్పి వానికి మాత్రమే వాత్తంబులు చితముగ వచ్చు విధముపించినారే గాని చెన్నపురియందు మండల భాండాగారము అక్కరలేదని యనుకొనినా చేమో మాకు చెలియకున్నది. ఒక్కటేస్థలమున నుమాగు రెండు లక్షల ఆంధ్రులగుల పట్టణములో మండల భాండాగార మనవసరమని యనుకొను తెంతయు నసంభవము. ఇయ్యది మా॥ అయ్యొంకి వేంకటరమణయ్యగారు మఱచి యుండవచ్చు. చెన్నపురినలే నుండు మండలములు రెండు మాటికన్న నెక్కుడుగనుండవు అందుచే, ధర్మములలోకెల్ల నుత్తమ ధర్మమగు విద్యాధర్మము జేయుచు ఆంధ్రభాష నన్నివిధముల సభివృద్ధికి దెచ్చుచున్న శ్రీవావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు అందు సన్నవారు ఈరెండుమాడు మండలములయందు స్థాపింపబడు మండల భాండాగారములకు గూడ వారి వాత్తంబుల నుచితముగనిచ్చి శాశ్వతకీర్తివడ సెదరని వేడుచున్నాను.

గోనుగుంట్ల వేంకట సుబ్రహ్మణ్యం.

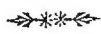
శ్రీవాసంత గ్రంథనిలయము భాండాగారాధిపతి; ఆంధ్రదేశ గ్రంథభాండాగార స్థాయిసంఘమున చెన్నపురిసభ్యుడు

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు.

(౧)

పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము.

మా॥ ఎమ్. రామచంద్ర రావుగారు.

శాసన నిర్మాణము.

నేనిదివరకు వ్రాసిన వ్యాసములో, స్థానిక ప్రభుత్వముల ఆర్థికాధికారములను, పరిపాలనా సందర్భములను గూర్చి చెప్పియున్నాను. ఇప్పుడు స్థానిక ప్రభుత్వములకు శాసన నిర్మాణమునందే బట్టి ఆధికారముగలదో నిరూపించు కలసియున్నది. 1861వ సంవత్సరము వరకు రాష్ట్రీయ శాసన నిర్మాణ, కార్యనిర్వాహకాధికారము లొకేపాపాలక సంఘము చేతులలో నుండెడివి. కాని యీవాత్సరముననే పార్లమెంటు వారి శాసనము ననుసరించి, మదరాసు, బొంబాయి ప్రభుత్వములు శాసననిర్మాణాధికారమును గొల్పిపుట్టెను, బ్రిటిషుహిందూ దేశమున కంతటికిని రాజప్రతినిధి, వారి ప్రభుత్వము చేరి చట్టములను నిర్మించు నధికారము వచ్చుటయు లేకుండెను. కాని 1861వ సంవత్సరపు హిందూదేశ సభాశాసనము ననుసరించి స్థానిక ప్రభుత్వములకు తిరిగి శాసననిర్మాణాధికారము కలిగి, చట్టముల నిర్మించుటకు రాజప్రతినిధి యొక్కయు మదరాసు, బొంబాయి ప్రభుత్వములవారి యొక్కయు సభలలో ఆధికార అధికారసభ్యుల నెక్కువగా చేర్చవలయునని యేర్పాటు చేయబడినది. కావున, స్థానిక ప్రభుత్వముల శాసననిర్మాణాధికారములను నడుపు, ఆధికార అధికార సభ్యుల తోడను, నియామక యొగ్గక ప్రభుత్వంతోడను గూడిన శాసనసభ యని నా ఆభిప్రాయము.

హిందూదేశ సభాశాసనము 1861

1861 వ సంవత్సరము వరకు స్థానిక ప్రభుత్వములకు శాసన నిర్మాణాధికారముండెడిది. ఈ సంవత్సరముననే పార్లమెంటువారి శాసనప్రకారము వీరి కున్న ఆధికారము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి హస్తగతమగుటయు, రాజప్రతినిధిసభలో నిక నెకకభ్యుదయ నియమింపబడుటయు సంభవమైనది. దేశమున నున్న నాలుగు స్థానిక ప్రభుత్వములను తమకు ముఖ్యమని తోచిన శాసన నిర్మాణమునకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి సలహాను చేయవలయును. తరువాతి ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి విషయములను చర్చించి, తమ తీర్మానములను, స్థానిక ప్రభుత్వములకు తెలియజేసెదరు. హిందూదేశములో క్రితమువలె పాలన క్రిందనున్న ప్రజలందరికిని, వ్యాయస్థానము లన్నిటికిని వర్తించుటయు, రాజప్రతినిధియవారి సభవారును శాసనములను చేయవచ్చును. 1861వ సంవత్సరపు చట్టప్రకారము తీసివేయబడిన మదరాసు, బొంబాయి ప్రభుత్వముల ఆధికారము, మరల 1861వ సంవత్సరపు హిందూదేశ సభాశాసనమువలన వీరి కొంతగడిసెడిది. 1911వ సంవత్సరపు శాసనప్రకారము, స్థానిక శాసన సభలకును, ఇండియా శాసన సభకును పరస్పరాను సరణుగను ఆధికారము వచ్చింది. ఇరువురును విషయముల నన్నిటిని చర్చింపవచ్చును. కాని ఇండియాబుణము, తపాలా, తంతి, నాణెములు మున్నగు విషయములలో, శాసనములను నిర్మించుటకు పూర్వము రాజప్రతినిధి యుత్తరువును పొందవలెను. చాలకాలమువరకు మదరాసు, బొంబాయి రాష్ట్రములలో తక్కువ, యితర రాజ్యములలో శాసనసభలు లేవు. తక్కిన రాష్ట్రములకు ఇండియా శాసన సభయే చట్టములను నిర్మించు చుండెడిది. కాని యిప్పుడు శాసన నిర్మాణమున పరస్పరాను సరణుగను నున్నది. శాసన నిర్మాణమున పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము.

(1) ప్రత్యేకముగ సామ్రాజ్య శాసనసభకు చెందిన, సమరూపము నొందవలసిన విషయములు; (2) ప్రత్యేకముగ స్థానిక శాసనసభల కన్యాయించు విషయములు; (3) ఈరెండు సభలును కూడ ఆమోదింపవలసిన విషయములు. (4) ఆసాధారణ విషయములు. ఇంతేగాక, స్థానిక ప్రభుత్వముల ఆధికారమున కనేక నిష్పంధము లున్నవి. — (1) దీనిచేసిన శాసనము రాజప్రతినిధిగారి అంగీకారము నందవలయును; (2) ఇతర శాసనసభల చట్టములకు తీసివేయటకు రాజప్రతినిధిగారి అంగీకార మవసరము; (3) అధికముగ చేర్చబడు సభ్యులయొన్ని కలవైగాని, నియామకముల వైగాని రాజప్రతినిధిగారి కధికారము కలదు; (4) ఆర్థికపత్ర ప్రకటనము కేవలము రాజప్రతినిధిగారి స్వాధీనమున నున్నది.

పరిపాలనాధికారము.

చట్టము ప్రకారము స్థానిక ప్రభుత్వములకు, ఇండియా ప్రభుత్వముతో శాసననిర్మాణమున సమానాధికారమున్నను, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి విషయమున రాష్ట్రీయ పాలకులవై ఆధికారమును చూపుచునేయున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారివద్ద నుండివచ్చు ప్రకటనములు, ఉత్తరములు, తీర్మానములు, స్థానిక ప్రభుత్వములకుగల శాసననిర్మాణాధికారమును తగ్గింపుచున్నది. మరియు, శాసననిర్మాణ విషయమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేసిన కొన్ని నిబంధనల ననుసరించి, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు వర్తింపవలయును. చిత్తు బిల్లులను, శాసనములు గమర్చుటకు పూర్వము వైఆధికారములవద్దకు బంపివారి అనుమతి నొందవలెను. మదరాసు బొంబాయి ప్రభుత్వములవారు ఇండియా కార్యదర్శిగారి యొక్కయు, ఇతర ప్రభుత్వములు ఇండియా రాజప్రతినిధిగారియొక్కయు సమ్మతినిబడవలెను. వీరు దీనికి అనుకూలాభిప్రాయములను గలిగియుండునయెడల, యీబిల్లును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు వీలులేదు. ఇట్టి నిష్పంధములు లక్షవరము లగుటయే గాక, స్వప్రపాలనాశయముల కిపాదకరముగకూడ నున్నవి. ఇచ్చట మదరాసు శాసన నిర్మాణమును గూర్చి మోచింపవలయును. రాయలుకమిషను చేసిన కలహాల ననుసరించి, కొన్ని శాసనములను చేయవలయునని గడచిన పది వత్సరములనుండియు యోచన చేయబడుచున్నది. ముగ్గురిసేతు సంఘములు, స్థానిక సంఘములు, పట్టణ నిర్మాణము, పంచాయితీలు, మున్నగు వాని విషయమై శాసనములను చేయవలెను; ఇవి ప్రత్యేకముగ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు చెందిన విషయములు. వీరి విషయమై చేయు శాసనములలో వై ఆధికారము కట్టి సంబంధమును ఆవసరము లేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో కాలవ్యయమగుటయే కాని యెట్టి లాభమును గలుగజేరదు. ప్రత్యేకము స్థానిక విషయములకు సంబంధించిన కొన్ని విషయములను గూర్చి రాష్ట్రీయ సభవారు శాసనములను చేయరాదని రాజప్రతినిధిగారు చెప్పియున్నారు.

శాసన నిర్మాణము-ప్రజాభిప్రాయము.

బ్రిటిషు ఇండియాలో శాసననిర్మాణము కొందరు ఆంగ్లేయుల చేతులలో నున్నది. వీరు ఆంగ్ల ప్రజాభిప్రాయము గుణముగ వర్తించుచుండురు. కాని, భారతీయ ప్రజాభిప్రాయములను పరిగణించవలసి యైతే చెప్పియున్నాడు. హిందూదేశమున శాసనము, ఆచారములవై ఆధారపడియుండును. కావున ప్రజల సతీసాక్షికాభిప్రాయములకు ప్రతికూలమగు శాసనములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేయలేదు. కాని, యిప్పుడు రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో యెన్ని కనభ్యుదయండుటచే, శాసనాధికారమును పూర్తిగా స్థానిక ప్రభుత్వముల కొనుగట్ట వ్యాయము. ఇందుచే, రాష్ట్రీయ శాసనసభవారు, రాష్ట్రీయ పరిస్థితులకు తగిన పద్ధతులను యోచించి అపాయము కలుగకుండగ శాసన నిర్మాణము చేయవలెనగును. మరియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, భారతదేశమున కంతటికిని సంబంధించిన సాంఘిక, శాసనాధికారమును, శాసన నిర్మాణ విషయమున స్థానికాధికారులవై ఆధికారమును గలిగియున్నారు. కాని, ఒక రాష్ట్రమునకు అంగీకారమగు శాసనము వేరొక రాష్ట్రమున కనమ్మతిము గావచ్చును. అందుచే యీవిషయమున వీరి సంబంధములే యుపయోగకరముగ లేదు. కావున, యీ ఆధికారమును పూర్తిగ రాష్ట్రీయ శాసనసభలకే విడిచివేయుట మంచిని.

కావున, సామ్రాజ్యాధికారులకును, రాష్ట్రీయాధికారులకును గల శాసనాధికారమును నిర్ణయించుకొనుట ముఖ్యకర్తవ్యము. సామ్రాజ్య విషయములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, స్థానిక విషయములను రాష్ట్రీయ పరిపాలకులును చర్చించి అనుగుణముగ వర్తించుట మంచిని. 1908 వ సంవత్సరమున శాసన నిర్మాణ స్వాతంత్ర్యమునవై వాదించుచు, యీ విధముగనే బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు నడిచిరి. మరియును, రాష్ట్రీయ సభలకు శాసన నిర్మాణాధికార మున్నయెడల, ఆయా రాష్ట్రముల కనుకగు విషయములను వారే పరిష్కరించుకొనవచ్చును. భూవేంద్రనాథబాసుగారి సివిలు మ్యారేజీ బిల్లునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిముఖులు వీరు దానికి మౌనినిధులు గానినో, వంగరాష్ట్రీయము దాని నామోదించి యుండవచ్చును. అందుచే ఆ రాష్ట్రమునకు మిగుల సదుపాయములు కలిగియుండ వచ్చును.

శాసన నిర్మాణ స్వాతంత్ర్యము.

ఆర్థిక, పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యములేవిదే, శాసననిర్మాణ స్వాతంత్ర్యమువలన లాభములేదు. నిష్పంధించి విధ్వంసముగూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి శాసనము చేయుదురు. అందులకు తగు ధనవ్యయమును వీరే భరింపవలెను. కాని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతి లేక వీరు సామ్యము వెచ్చింపరాదు గదా! కావున, యీ శాసనమును మాత్రము చేయుటవలన నెట్టి లాభమును లేదు. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య సమన్వయము, యిన్ని విషయములను మోచించి పరిష్కరింపవలయును. (సకేషము)

ఫోర్టు నెంటు జారి గెజెటు.

రిజిస్ట్రారులు

యొమ్మట్టు లక్ష్మీనాగభూషణ రావుగారు 24-5-1917 వ తేదీ నుండి నాల్గవ గ్రేడులో భూయవరప బడిరి.

6 వ గ్రేడునుండి 5 వ గ్రేడుకు:—యొమ్మట్టు నీలం గోవింద రాజులు నాయుడుగారు 1-6-1917 మొదలు. 7 వ గ్రేడునుండి 6 వ గ్రేడుకు:—యొమ్మట్టు చిలుకూరి కొండయ్య శాస్త్రిగారు 24-4-1917 మొదలు, (యొమ్మట్టు బొంబిలి లక్ష్మణ సింగుగారు 24-4-1917 మొదలు.)

8 వ గ్రేడునుండి 7 వ గ్రేడుకు:—యొమ్మట్టు గాది బ్రహ్మన్నగారు 28-6-1917 మొదలు.

బదిలీలు:—యొమ్మట్టు కె. ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగారు బుక్కపట్నము బర్కారి.

డిస్మిస్టు మునసబులు

యొమ్మట్టు రసికపూరు వరదక్ష్మయ్యగారు ఏలూరునుండి నాగపట్నమునకు (సెలవును గడుపుచుకొని తక్షణమే పనిలో చేరవలెను)

సెలవులు

విశాఖ పట్నముజిల్లా నర్సాపట్నము డివిజను ఆఫీసుకు సి. హెచ్. బ్రాహ్మ. వి. సి. ఎస్. గారికి ఈసెల 11-వ తేదీ మొదలు 21 రోజులు సెలవియ్యబడినది.

సాల్పు డిపార్టుమెంటు

మార్కాపురం ఇన్ స్పెక్టరు విలియం ఆఫ్ గుర్రులు పున్ ఇన్ ఛార్జ్ గారికి సెలవికములు (వీరిలేజీ సెలవు యియ్యబడినది. నంద్యాల సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు ఈరెండు సర్కిలుల పనిని గూడ చూచును.

ఫారెస్టు

గోదావరి జిల్లాలో నాల్గవ గ్రేడు రెంజరుగానున్న యొమ్మట్టు ఎస్. ఎల్. నరసింహంగారికి మూడుసెలలు (వీరిలేజీ సెలవు యియ్యబడినది. ఆ పనికి. యొమ్మట్టు కృష్ణారావుగారు నియమింపబడిరి. వీరు లక్ష్మవరం రేంజికి నియమింపబడిరి. వీరిస్థానమున ఏ. మాణిక్యం మొదల్యారుగారు నియమితులు.

బదిలీలు

ఏ. మాణిక్యం మొదల్యారుగారు-కర్నూలు జిల్లా గుండ్లబ్రహ్మేశ్వరము. కే. తిరువెంకటా చారిగారు కర్నూలు జిల్లా సెచ్చెరువు. ఎస్. ఎ. దాసగు గారు గోదావరి జిల్లా లక్ష్మవరము. ఈ ఉత్తరువులన వెనుకటి ఉత్తరువులు రద్దైనవి.

యొమ్మట్టు. హరి నారాయణ పంతులుగారు యలమంచిలి, విజయనగరము డివిజనులకు రెంటికిని సబుడివిజను ఆఫీసుగా నియమింపబడిరి. యొమ్మట్టు. చూర్యనారాయణ పంతులు (ఒకవర్సకు విశాఖపట్టణము డివిజను)గారి కియ్యబడిన సెలవికముల సెలవును తొలు: మరియు 15 దినములు సెలవియ్యబడినది. యొమ్మట్టు. పంచనాథయ్యగారు గుంటూరు డివిజనులోని వంగోలు సబు డివిజనుకు సబు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి. ఎం. పంచుగారు కృష్ణా సెట్టెలు డివిజనుకు మార్చబడిరి. యొమ్మట్టు. రంగారావుగారు రిక సర్కిలుకు మార్చబడిరి. ఎస్. గోవిందరాజయ్యగారు కృష్ణా ఈస్టరు డివిజనుకు మార్చబడిరి. యొమ్మట్టు. వేంకట్రామయ్యగారు కడప డివిజను సబు ఇంజనీరు) గారి సెలవు రద్దుచేయబడినది. యొమ్మట్టు. వెంకట్రామయ్యగారి స్థానమున యొమ్మట్టు. సి. కే. రంగసామయ్యగారు మచ్చుకుకు. ఏ. వజ్రేయ్యగారు బర్కారి సర్కిలు ఆఫీసుకు 8-7-17 తేదీయము మొదలు నియమింపబడిరి.

చెన్నై పురివైద్యపరిషదము నియమింప సభ్యులు.

1. ఏ. పి. బలరాంగారు (కల్కికోట)
2. డి. జాను పిళ్లగారు. (చింత్రాడిపేట చెన్నై పురి)
3. రావుసాహెబు ఎస్. రామస్వామినాయుడుగారు (తిరువళ్ళిక్కేణి చెన్నై పురి)
4. పి. నారాయణస్వామయ్యగారు (వైలాపూరు చెన్నై పురి)
5. టి. వి. రంగ నాథరావుగారు (చెన్నై పురి)
6. డి. వి. వేంకటపూగారు (లింగిచెట్టిపేడి చెన్నై పురి).

సాక్షి వాజ్మాలములను వ్రాయు సధికారమును బడసినవారు

యొమ్మట్టు. దొరసామి మొదల్యారుగారు రాజంపేట రివిన్యూ డివిజను ఆఫీసుకు. జయంతి రామమూర్తి పంతులుగారు సెప్పెలు డిప్యూటీ కలెక్టరు గంజాం. సరస్వతుల సుబ్బయ్య శాస్త్రి గారు డిస్మిస్టు మునసబు-తిరుపతి. కే. ఎల్. వెంకటరావుగారు పార్వతీపురము. నంబూరిగోపాల కృష్ణరావుగారు తెనాలి. ఎల్. నారాయణయ్యగారు హోదవరం. ఏ. ఎస్. వీరాస్వామి అయ్యగారు నర్సాపురం.

ఇన్స్పెక్టరులు

చిక్కము రామమూర్తిగారు. ఉప్పలగుప్తము ఆమలాపురముతాలూకా, గోదావరిజిల్లా.

బికనీరు మహారాజావారు

స్వస్థానముం జేరుట

టైముఆఫ్ ఇండియా ప్రతికా విలేజుకు డిల్లు తెలియ జేయు యున్నాడు:-

శ్రీ మహారాజావారు గారి నెల 29 వ తేది ఉదయము బికనీరునకు విచ్చేరు, పాలులు, ఉద్యోగులు మున్నగువారు శ్రీవారికి నమఃపూర్వకముగ స్వాగత మొసగిరి. జమిందార్లు సెక్రండ్రు తమ నెలవులవీడి, శ్రీవారికి స్వాగత మొసగ ప్రత్యేకముగ బికనీరునకు వచ్చియుండిరి.

బికనీరు సంస్థానములోని మ్యూనిసిపాలిటీ లన్నియు కలసి, తమ యానందమును వెల్లడించుచు, బికనీరు రాష్ట్రము నకు లభ్యపడిన నూతన కీర్తింపడు తాము గర్వించియుంటిమని వక్కాణించుచు మొక సన్మానపత్రమును రాష్ట్రాధిపతుకు సమర్పించినవి. మహారాజా మున్నగు రాజనీతిజ్ఞుల యత్నములను, ఊహాపాటలను ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున కఖండవిజయమును సమకూర్చును గాక!

ఇంగ్లాడునకు విజయము చేయుటకు పూర్వము మహారాజా వారిచే మ్యూనిసిపాలిటీలకు ప్రసాదింపబడిన నూతనాధికారములకు పురపాలక సంఘము లెంతయు కృతజ్ఞత నందియున్నవని సన్మాన పత్రము వివరించుచు మ్యూనిసిపాలిటీల ప్రభుత్వమీది వెల్లడించుచు, తమ పాలకునకు శ్రేయ మొన గూడవలెనని ప్రార్థించుచున్నది.

శ్రీవారి ప్రసంగము.

తమ ప్రత్యుత్తరమున మహారాజావారు స్వస్థానమును జేరుకొని నందువలన కలుగు నానందము నగ్గించిరి. జమిందార్లు, ఉద్యోగులు, పావులూళ్లు మొడి తన్ను మనఃపూర్వకముగ గౌరవించుచుండ, అట్టి గౌరవము రాష్ట్రపాలకునకు నిజమగు సంతోషమున గలుగ జేయును. ఆధికారముల నభివృద్ధి జేసిన యనంతరమున పురపాలక సంఘముల ప్రతి నిధులను ప్రభుమహారాయము కలుసుకొనినందున నాయానంద మిప్పుడెటు చుడించినది.

స్థానిక స్వపరిపాలమును వెంపాందించు నీసంస్కరణ మొనర్చు లిగినందులకు నాకు కలిగిన మహానానందమును వివరించుట నావశ్యకము. రాష్ట్రపాలనా విధానము ప్రజల కిందరసము తెలిసియు యున్నది. స్థానికావశ్యకతలు, మతాచారములు మున్నగువాటి ననుసరించి తమ రాష్ట్రముల ననుకూల దశకు గొనిపోవలెనని నెట్టిపాలనావిధుల నవలంబింపవలెనో యట్టిపద్ధతుల నయు జరిపి ప్రజల నభివృద్ధి పరుప (తెలిరాష్ట్ర) మును స్వేచ్ఛ గలిగియుండవలెను. బికనీరు గాజ్యాంగ విధానమును, రాష్ట్రాధిపతులను నొక భృత విజ్ఞానము వై నాధార పడియున్నది. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించిపాలన మొనర్చినయెడల, ప్రజలలో చాలించుకొని, విశేషముగ శ్రేయస్సుగలుగుట కధికమగు నవకాశము కలదని మానవ్యుక్తము. మా ఆదర్శములను, గాజ్యాంగ విధానమును, వై నమృతమున కనుగుణ్య మైయున్నవి.

తమ ప్రాతినిధ్యము.

ఇటీవల ఇంగ్లాండు దేశమునకు నేను వెవలి తదిద్విషయమున మీ రొనర్చిన ప్రశంసకువందనము లొనరించుచున్నాను. ఈ ప్రశంస ప్రభువిజ్ఞానమును వెల్లడించుచే గాని నాసాధ్యమైనవలన నిట్టి పొగడ్త వెలువడిన దనినే నమ్ముచున్నాను. గాని ఇండియా దేశప్రతినిధులలో మొకని నని ఓంకురుకుట గౌరవాన్నదమని నాభావము. శక్తివంతత లేక మన సాసత్వికవిద్యక్తమును నిర్వర్తించితిమని తలంచుచుంటిని.

వైని వివరింపబడిన సభలయందు నడచినచర్య రహస్యము. అచట జరిగినదంతయు వెలువడిననాకు సంతోషము మెప్పును, సర్ సత్యేంద్ర సింహగార్లు తా నెంతవరకు ఋణమున్నదియు హిందూదేశము గ్రహింపగలడు. దూరదృష్టియు తులై, సింహగారిల్లు పుకును మృతిదేశపునే నొనర్చుజూచుచుండునని జేరవెప్పవక్కడలేదుగాని మెప్పువరుగారివంటి భారత మాతభక్తుడుగలదాయను ప్రశంస విస్తారముకలుగ నేరదు. నుమారు నాలుగుమాసముల కాలము మేమందగ మొక్కవోట విశేషమగు మిత్రత్వసంబంధతో చరించితిమి. మాయస్యోగ్య సంబంధము లతిస్వచ్ఛములై, ఉత్సాహ జనకములుగ నుండెను. ముఖ్యాంశముల యం దెచ్చటను, మే మెప్పువను భిన్నాభిప్రాయల మగుట లేదు.

మెప్పునగారు ప్రతినిధిత్వము, హైందవ భూమి కొనర్చిన నేనను భారతీయు లిప్పుడిప్పుడు హిందూమతమును ప్రతినిధుల మ గు మాకు సంకీర్ణమును గలుగజేయుచున్నది.

బొంబయి శేవు నష్టి మరు విడచిన యనంతరమున ఉన్న తోద్యోగమున నున్న మిత్రులు కొందరుతో సంభాషించు నవసరమున మెప్పును సింహగార్లొనర్చిన అమాల్మ్యుగు దేశ నేనను వారలకు విదితపరచితిని. మెప్పును గారియందు కృతజ్ఞులైయుండక, వారి కృత్యముల ఖండింప బూనియుండుట అన్యాయమని వక్కాణించి యుంటిని.

భారతీయ ప్రాతినిధ్యము.

ఇంగ్లాండు ప్రయాణ సందర్భమున గత శత్రువారి నెల 7వ తేదీని బొంబయినగరమున జరిగిన విందులో “భారతీయ భిప్రాయములను వెలువరించు కొనుటకు తగిన కట్టుదిట్టము జరిగినదనియు, యా మున్నగు విషయములు కొన్ని ఇండియాదేశపు భావింపవలదు శుభనూతనములై మున్నవని నానిశ్చయాభిప్రాయ మనియు చెప్పియుంటిని. ఇంగ్లాండునకు విచ్చేసే యచటి స్థితిగతుల కనిపెట్టెచ్చియుంటిని. ఆంగ్లేయులు హైందవులమీద నాదరభావపూర్వకములై మున్నట్లు నాకుసప్పముగ గోచరించి వారిసామర్థాతియందు విశ్వాసము ప్రబలింది.

ఇట్లునుటవలన ముమ్మందెట్టి యభ్యంతరమును లేక పునోన్మృద్ధి నిరాఘాటముగ కలుగునని నామభిప్రాయముగాను. కష్టములే గాక, ఆభాగ్యములుగూడ కలుగవచ్చును. ఇంగ్లాండు, ఇండియాలోని పాలకవర్గము నాదరభావమున సమర్థించుచుండ భావికాలమున మన యాశలు వ్యర్థముకావని నా నమ్మకము. ఆంగ్లరాష్ట్ర పాలక వర్గమును ప్రజలను, మనకు సహాయ మొనర్తురని మనము విశ్వసింప వచ్చును. వర్తమానమున వెలువడిన అధికార కృత ప్రకటనమే ఆంగ్లేయుల సామర్థ్యానికి తార్కాణమై యున్నది. ఇండియా మంత్రీసభయందు హైందవునకు మరెయొక సభ్యత్వ మేర్పడినది భూషేంద్ర నాద్ బాను, సర్ ప్రభా శంకరపట్టణి గార్ల నీసభాసభ్యులుగ నేమించినవారై భారతదేశమును సుతృప్తిపరచుకొనవచ్చును.

యుద్ధవిషయమున కొంత ప్రసంగింప సభ్యులు వాంఛించియుండవచ్చును. యుద్ధవార్తలను సమగ్రముగ సభ్యులెరిగియున్నారు. నే తెలియజేయుగ నూతనాంశము తెల్పియు గానరావు. జర్మనులు నవనాగరికతను వీడి పశువుల తుల్యమై యుద్ధ మొనరించుచున్నారు. సమాధానములు, జాతుల హక్కుల నన్నిటిని వీరొక మూలజేర్చిరి. పిల్లలక, స్త్రీలక, దయదాక్షిణ్యములు వీడి జర్మను లతిక్రొవ్యమున చరించుచున్నారు. జర్మనుల క్రొవ్యమును స్వయముగ జూచియుంటిని. లోకమందంతటను జర్మనులవలన నమాయ జనించి యాగ్రహము హెచ్చుచున్నది. వైవాను గ్రహము వలన జర్మనుల కంత్యదశ ప్రాప్తించినది. అందరతోపాటు మనముగూడ, మన ప్రభువులకు విజయము తుదకు చేకూరగలదని నమ్మియుంటిమి. నాప్రయాణమున నేజూచిన వాటిని బట్టియు, వినిన ప్రసంగములు మున్నగు వాటినిబట్టియు వై నమృతము మరొక దృఢమైనది. ఇంగ్లాండు దేశపు బలము లోక ప్రభావతము ప్రస్తుతమున నీదేశపు శక్తి మితివారి యున్నది. యుద్ధ మెప్పువంత మగునది జెప్పజాలము గాని నేజ్యోలో విప్లవము కలుగక యుండినచో యుద్ధ మీసంకల్పములతోపలముగిసియుండునని బికనీరు మహారాజావారు నవ్వకొనిరి.

బొంబాయి నేషనలు యూనియను వారు ఈ నెల 9-వ తేదీ నాటిరాత్రి బారిష్టరు జోసఫ్ బాప్టిస్టాగారికి వీడ్కొలుపు విందునొసగిరి. తిలకుగారి అభిమోగమును వాదించు నిమిత్తమున, ఆరండేలుగారిని హియసు కార్నసు ఆప్రప్రకారము మొదట నిడుదలజేసి పిమ్మట విచారణచేయు వాదించు నిమిత్తమున వారు లంకునకేగెదరు. చెన్న పట్టణమునుండి ఇ. ఎల్. ఆయ్యరుగారు వారితో గలసిపోయెదరు. న్యాయవాది వృత్త్యులం ఒకపనిమీద మాత్రమే గాక బ్రిటిషు ప్రజలకు హిందూదేశస్థితిని బోధించు నిమిత్తము గాజకీయాంధోళనము గూడ సలిపెదరు.

బొంబాయి పురపరిపాలక సంఘ సమావేశ సమయమున నిర్బంధోచిత విద్యార్థిధానమును ప్రవేశ పెట్ట వలయునను అంశము మగల చర్యలలోనికి వచ్చెను. బాలరకును బాలికలకును క్రమ క్రమమున నిర్బంధోచిత విద్య గలపు విధానములు ప్రవేశపెట్టుటకు పాఠశాలా కార్యదర్శి గారిక సంగ్రహాని వేదనమును సిద్ధము చేసెదని సర్ ఇబ్రహీమురహింబులూగారు తెలియజేసిరి. ఈ యంశము నిష్పక్షపాత బుద్ధితో అందు చర్చింపబడినది. ఆసంగతి సంఘమువారి చర్యకు వచ్చుటకు ముందుగా మొక ప్రత్యేక సభవారిచే జాగరూకతతో పరికింపబడును.

విదేశ వార్తలు.

హంగరీలో దట్టమగు పొగమంచువలన వైరు లన్నియు చెడిపోయె నని తెలియుచున్నది.

కడచిన మే 29 వ తేదీని హాల్కిరిక్ అను దీవియొద్ద నున్న లెప్టుకా పెత్ అను పట్టణమునందు ఒక శత్రువిమానము క్రిందబడినది. దానిని నశువువాడు దచ్చివారిచే నిష్పంధావాసమున ఉంచబడియెను.

ప్రతిజర్మనుడును చేతియెత్తు, బల్లగుడ్డలు, మున్నగు వాని కొరకు చిత్తుకాగితములను వాడుకొనవలెనని ట్యాగ్ రెడెక్ హాపట్రిక్ వ్రాసినది. దీనినిబట్టి జర్మనులో గుడ్డలకెంతటి కఠినులవచ్చినది గ్రహింపదగును.

ఒక్కొక్క శత్రుసముద్రాంతగ్గామిని భయపము చేయు వారికి 200 పానుల బహుమాన మిచ్చెదననియు, ఇట్లు 5000 పానులవఱకు బహుమాన మిచ్చెదననియు ఒక ఆమోదికను ప్రముఖుడు పరానువారికి వ్రాసెను.

ఇంగ్లాండులోని హంప్ షైర్ అను పట్టణములో గడచిన మాసము దొంగతనమునకై పట్టుబడిన ఇనాక్ కేస్పి అనువాని నయస్సు 58 సం. ములు. అతడు ఇదివఱకే 27 సంవత్సరముల కారాగృహ మనుభవించుచుండెనాడట.

శత్రుదేశమునందున్న బాహిమియా రాష్ట్రములో మొక వోట మందుగుండు చేయు కర్మాగారము ప్రేలినందువలన 5 మంది చనిపోయిరనియు, మిటి 50 మంది గోడలక్రిందబడి నదీగి చనిపోయిరనియు తెలియుచున్నది.

“నేషనల్ లిబరల్ కరెస్పాండెన్సు” అను జర్మను వార్తాపత్రికయందు “జర్మనులు బెల్జియమును తమ యధీనమునందుంచుకొన జాలకపోయిరా, యీయహా ముద్దము నిరగ్రకమని జనరల్ వాక్ బిస్సింగు అను జర్మను సేనాని వ్రాసెను.

1916 వ సంవత్సరమునందు ఆస్ట్రియాకు మాత్రము (హంగరీకాక) యుద్ధమునందు 31890000000 క్రోనెముల లేక 1308000000 పానులైనవి. 1916 వ సం॥ మున జూన్ మాసాంతమునుండి 6310000000 క్రోనెముల లేక 2629000000 పాను లెక్కువయైనవి.

పరాను సేనలో 81 సంవత్సరముల వయస్సుగల యొక వైనికుడు గలడు. అతనిని జర్మనులు లిలియుద్ధమున బైసిగ పట్టుకొనిపోయి 2½ సంవత్సరములు బైయూలో మంచిరి. అతనిని వారు చదలిచేసినపిమ్మట నతడు మగల పారిసునగరము నకువచ్చి మరల సేనలో చేరెను.

బెల్జియములోని ఘెంటు జిల్లామందును మరికొన్ని జిల్లాలయందును జర్మనులు 15,60 సం॥ ముల మధ్యగయస్సు గలవారి నందరిని తమ దేశములో పనిచేయుట కొరకు తీసికొనిపోవుచున్నారట. వీరిలో ననేకులను ఉత్తరప్రాన్సులో నంచి పనిచేయుచుండనని తెలియుచున్నది.

యుద్ధారంభమునుండి వియన్నా నగరమందు (ఆస్ట్రియా ముఖ్యపట్టణము) త్రయవ్యాధి మరణములు అధిక మగుచున్నవి. 1914 వ సం॥ మున 6222 మందియును, 1915 వ సం॥ మున 7810 మందియును, 1916 వ సం॥ మున 9651 మందియును, మరణించిరి. ఈసంవత్సరమున మొదటి మూడుమాసములలో 8076 మరణములు గలిగినవి.

మే 26 వ తేదీని ప్రకటింపబడిన “లోకల్ టీగర్” అను జర్మను పత్రికయందు ఈక్రింది వృత్తాంతము కలదు— నీసెక్ అను రైలుస్టేషను మొదలయిద్దరు స్త్రీలు రెండుముక్కుల రాక్షసిబొగ్గును సంగ్రహించు చుండగా, ఆధికారులు చూచి వారిని తుపాకులతో కాల్చివేసిరి. బెల్జియ నగరమునందు రాక్షసి బొగ్గుకు కఠవేర్పడినది. వంటచెరుగుగూడ చాల వెలువెనునది.

“విక్టోరియా” అను వార్తాపత్రిక ప్రకారము ప్రాన్సులోని హౌనాయట్ అను రాష్ట్రమునందలి ఎరుసెనడి ఎక్స్ ప్లోజ్ అను పురమునుండి జర్మనులు 587 మందిని జర్మనీకి తీసికొనిపోయి వారిచే పనిచేయించుకొనిరి. వీరిలో 62 మంది జర్మనీలోనే మరణించిరి, 210 మందిని అతిహింసాపీఠిలో మఱల స్వదేశమునకు పంపిరి. కాని వీరిలో 70 మంది స్వదేశమునకు వచ్చిన కొలదికాలములోనే మరణించిరి.

వృత్తాంతములు

పట్టిల కాసనము దొరతనము వారిచే అరులుగొనికి లేదు.
దుఃసనిపయినను పుత్రిక వ్రాయుచున్నది.

మెనుము అడవులలో ఏనుగును తుపాకితో చంపుట
కలన లేబుడిన అభియోగమునకని (వెసిడెంటు గారు ముద్దాయిని
విడచివేటిరి.

భారతభీష్మడనికొని యాడబతున్న దావాభాయి గారి
మరణము సందర్భమున బెంగళూరు గౌరవక గ్రామణి సంఘ
మువారు 18 వ తేదీని సభ జరుపుదురు.

కర్నూలు మండలసభ:— స్థానిక కర్నూలు మండల రాజకీయసభ దోహతాలూ కా పయస్థి గ్రామమున యీ సంవత్సరము నవంబరు 17, 18 తేదీలకు జరుపుదును.

గంగూను యుద్ధమునపు లాటక్రి ఫలితములను నిశ్చయం
 చూట యొనెల 19-వ తేదీని జూల్లీ మందిరమున జరుగును.
 టిక్కెట్లను నీయుటకు అంధులగు బాలలను నియోగించెదరు.

గోపినైట్టిపాలెమనందు కట్టబడు వెళ్లాల భోజనస్వరూపమున యీ నెల 16-వ తేదీని మాఁక ౧౯ ఆర్థశాస్త్రాధికారి వార్తాపత్రిక, సి. ఎస్. స. గారు కంఘిస్తావనము చేసినది,

1918 వ సంవత్సరము జనవరి 15వ తేదీనకలవ నర్ జేయ్యు
మెట్టనగారు సంయుక్తరాష్ట్రముల లెఫ్టి నెంటు గవర్నరు
గారు నర్ హో కోర్టు బిల్లుల గారు బర్మా లెఫ్టి నెంటు గవర్నరు
గా నుండునని తిలయచున్నది.

వైద్యశాలలను దుండి పని చేయమన్న వైద్యులను ప్రభుత్వం పనిచేయ నిమిత్తము పనికివేయటం పొరుగు ప్రాంత 30 మంది (స్త్రీలు) వైద్యశాలలను పనిచేయటం కంటే కఠినం.

ఈ నెల 9 వ తేదీ గుజరాతీ హిందూస్త్రి మండలి వారి యజమాన్యమున సింగుడేశ మహిళాసభ సమావేశమయి డాక్టరు బాదాభాయి నారోజిగారి మరణమునుబట్టి విచారించుచు నొక తీర్మానము చేసిరి. సభాపతి నాయుడుగారు పట్టాభిషేకమును పొందిరి.

7 లక్షలు లాటరీలో సంపాదించిన నిస్సేమ గారు:-
 పూర్వము బొంబాయి వాస్తవ్యులుగా నుండి ప్రస్తుతము సింగ
 పూరులో నివసించుచున్న నిస్సేమ గారికి బొంబాయి యధా
 ఋణాన్ని లాటరీ యందు 7 లక్షల రూపులను బహుమతిగాచ్చె
 ను. మీరు మరల బొంబాయికి వచ్చెదనని తెలియుచున్నది.

ఎస్. ఎస్. లేట్ ఆరు నెలలు కలకత్తా కామ్య కంపెనీ బాంకి వద్దకబోయి కట్టెను ఏ. ఆర్. హుంబ్లూనాడు 2020 మాసాదుల చెక్కులను పూర్వమనినవి చెప్పి తన వద్దనున్న చెక్కులను యిచ్చెను. ఆత దాచెక్కులను దొంగిలించెనని బాంకి వారు గ్రహించి వారిపై కేసు చేసిరి.

పేషియా ద్వీపములందు సుచార్ గ్రామమున
ఇమేహాబీ గృహమంతాక ఆరటిచెట్టుండెను. దానిపైభాగము
ఎండిపోయినందున ఇంటివారు ఆపైభాగమును నరికివేసి మొండె
మును కనగలిగేసిరి. కొంతకాలమున కది ఆకులనుజేసి గాను
కూడనేసెను. ఇంటివారుయరల నెలకుపైభాగమును నరికివేసిరి.
తరిగి కొంతకాలమునకు మరల నాకులు లేదనియరల కాలనేసి
కను తెలియుచున్నది.

ఒకప్రాస్థానము తనభార్యను చంపుట:— పాలకుఁ
బునకు ముకరితన గ్రామమున నుండుకొల్ల అమినాగా పని
చేయుచున్న చిదంబర అయ్య నననకు తనభార్యతో దగవు
పడి, ఆమెను విడిచివైద్యి వేరుగ కాపురమునకు. ఆమె తన
తల్లితోను నుండును. అందుచేతన కొక్కనా డామె నుద్రవచ్చి
రాత్రి నిద్రపోవునపుడును ఆమెను కత్తితో పొడిచిచంపెను.
తనయుడై 61 కత్తిగట్టు కనబడినది. చిదంబర అయ్యయ్య
నేనుచేయబడెను.

హోమరూపలీగుడు ధనము విస్తారముగ చేకూరవలె
ననిన సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, ఏ. కృష్ణస్వామయ్యగారు,
టీలాంగుమ్మగారు ప్రముఖులు జిల్లాలకును తాలూకాలకును
వచ్చిచోచందాలురెండు మాడు రెట్టిధికముగ చేకూరగల
వు. అట్లువిస్తారముగ ధనమును సమకూర్చినగాని మనమేకార్య
మునుగూడ చేయజాలము. మనచందరమును సహకారభావ
ముతో కలసిరని చేసి హోమరూపు ఉద్యమముకొనకు బాధి
తులగువారికి తోడ్పడవలెను.

ఇట్టి విధానములను మనము సాహసముతోను పట్టుదల
తోను అలంబించిన కార్యసానుకూలము కలుగగలదు. చిత్త
గింపును, ఎం. సి. వాసుదేవయ్యను, సేలము హోమరూలు
లీగు కార్యదర్శి, సేలము, 6-7-1917.

ఒక లేఖ; వం దేమాతరం.

మ॥ సర్. ఎస్. పబ్లికేషన్స్ గారికి కే. సి. బి.
ఇ. ఎల్. ఎల్. డి.

హోమరూపు లీకు ప్రెసిడెంటుగారికి; చెప్ప పురి.

పెరియార్ పులం తాలూకా కాంబేరుండి ఎస్. గణపతి
వేలు కావించుకొనిన విజ్ఞాపనము.

పాక్షితులగు కోట్లకొలది . ప్రజలకు నాయకులను
ఉదారభావులను మహానీయులు నగు తాము నన్ను మన్నించ
వలె నని వేలకొలది తుమాపణలను కావించుకొనుచున్నాను .
ఇంతవరకును నేను హోముగూలు లీగ నందు చేరజాలమికి
చాల లజ్జపడుచు త ద్దోష పరిహారముగ నేనీ గ్రామ
మున గుప్రసిద్ధులగు లీగ (500 ప్రజలుగలది) ను ఏర్ప
రచితిని . నేను మాత్రమేవా దీక్ష ను పూనితిని . నాకిటు
స్వార్థత్యాగులగు కొందరు యువకులను గ్రామదైత్తివ దారు
లను నాకు తోడ్పడిరి . నే నిది మొదలు సంఘాము
చేసి స్వలిప్యములను అగ్రానులగు ప్రజలకు బోధింప నిశ్చ
యించితిని . ఈ ప్రాంతము పడమటికినను వల కొండభూమి
మట్టుపట్ల 15000 చంది యున్న ను హోముగూలు అభివృద్ధిని
గూర్చి వారి కేమియును తెలియదు . కాన నిందులకు మీరు
నాకునుమతిసె సంకగోరెదను . నేను నా సర్వస్వమును ఈ యుద్ధ
యనునకు సమర్పింప సంసిద్ధుడను - చిత్తగింపును - ఏ గణపతి
జేయ . కాంచే - 11-7-17

పురోగమన పరిమితి.

పైట్రోగ్రామ జూలై 10:—పైట్రోగ్రామ విధి యుగ్గ
మందు జనాలు కార్మిలబ్రాహ్మణులు 20 మైళ్ళవరకు వ్యాపించి
జంజంమందు నిజమును గాంచిరి. రషియను పవాను లిది
వరకే 7 మైళ్ళ ముందుకు సాగిపోయినది. ఆశ్వికవర్షములు
6 మైళ్ళ ముందు వేగింది. హాల్మిజు, కార్మిగియున్న వుధ్య
మన్న ఆహ్లాది జగ్గను రణముఖమును చేధించబడింది. నట్లుగు
నట్లు ప్రక్క-లనున్న వేషియనులు హాల్మిజు దక్షిణభాగము
వందేయు ఆగ్నేయ మూలనుండియు తిరిగి హాల్మిజు వందె
కును వశపరుచు కొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. 2, 8 జేషెల
వధ్య కార్మిలబ్రాహ్మణులు 14 వేల శత్రువులను, 50 కిరంగులను
మను వశము చేసికొనెను. ఇందులు పెద్దకిరంగులుకూడ కలదు.

మదరాసుకావ్వి రేషను 821
నో టీసు

1904 వ సంవత్సరం మద్రాసు 3 వ సెటి
మునిసిపల్ ఆర్డు 240 వ సెక్షను ప్రకారం తండ్రి
యూ. ప్లేటర్ నూర్యనారాయణ సెట్టివీధికిని కంబా
లమ్మకో వీధికిని మధ్యయుండు కుప్పారోడ్డును
ముఠీకినీటి కాలువ సంబంధపు పనులు జరుపు
నిమిత్తము యీ గురువారము నుండి మరుత్తరువు
పొందువరకు బుద్ధ రాక పోకల నుండి మూడు
బడును.

మద్రాసు కార్మికేషను
స్పెషల్ వర్కు డిపార్టుమెంటు
9-7-1917

జు. సి. మొల్స్
పెవిడెంటు.

మహారాజుగారి సర్. ఎస్. సుబ్బామణ్య అయ్యయ్య ఎల్.
ఎల్. డి. హోమురాల లీగు క్రెడిట్ డెంటు గారికి చెప్పి పురి.
అయ్యయ్య,

హోమూలా సభ్యుల పనులను తెలియజేయుచు నెన
రికి తోచిన ఆలోచనలను వారు వ్రాయదగునని
మీరు వ్రాసిన ఉత్తరముప్రకారము నాకు తోచిన యీక్రింది
ఆలోచనలను తమ విశదమునిమి తము వ్రాసి పంపింకొటిసి.

నేలమునందు గాని తిరుమహావల్లియందు గాని మరి
యొక ముఖ్యస్థలమున గాని హోమరూపునభుజు గావించి
యితర రాజధానులవారితోను ఆ రాజధానులందును హోమ
రూపునిగుల వారితోను గలసి పనిచేయుటకు నిశ్చయించుట
యొ, ప్రస్తుతమునను, ఇకముందగు యిట్టి కఠికాసనముల
నేర్పరచినపుడు మనము ఏమిచేయుటని యందునో వానిని
తీర్వానించుటయొ మొదలుగాగల పనులను నెరవేర్చుకలెను.

2. చెన్నై పురియందున్న ప్రధాన హోమరూఢిగురుకును, రాజధాని యందుండు యితర లీగులకును సంబంధము ఉండి యుండునట్లున్నది. చెన్నై పురి యందున్న లీగువారే యితర స్థలముల వారికి రాజకీయ విషయములు సేర్వేలయ్యును. కనుక యీలీగువారే తమలో నుండి కొందరిని ఇతర నగరములకు బంపి రాజకీయముల సేర్వేలయ్యును.

3. గ్రామవాసులను గూడ నాకర్షింపగల శైలిలో
చేతన భాషలయందు రాజకీయ నాయకుల
యొక్క జీవితములను, వాగ్వివాదములను, వాగ్యువాదములను గాని
చుట్టూ పొందినకష్టములు మొదలగువానిని వ్రాసివేలకొని
గ్రంథములను పంచివేటవలయును.

4. ఇతర స్థలముల యందున్న కొన్ని వీరహోమురూ
లు లీగలవారికి తినినంత ధనసహాయము చేయటము, కరపత్ర
ములను వారికి పంపుటయు చేయవలెను.

5. పాపరజనలకు రాజ్యీయ విషయములను గోప్య
టచులందరూ బొమ్మల కనపరచుచు చాలమంది ప్రజలను
సంకూర్చి రాజ్యీయవిషయములను గురించి శాపనానామ
లి ముద్రతెను.

గ. ఇతర లీగులను గురించినూ, స్వదేశీ పరిశ్రమలను గురించినూ, కాశ్మా సంఘములు చేయవలసిన పనినిగురించి అన్ని కాశ్మా సంఘములకును చెన్నపురి లీగువారు తెలుపునట్టి సిరిస్ నుండవలెను.

7. ఇతర గ్రామములకు మనస్థులను పంపుటకును, రాబడి వెచ్చములు వర్తనాపనులను చూచుటకును ఇతర గ్రామముల హోముదాలు పీఠులవారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడుపుటకును పెండ్రిలు హోముదాలు పీఠువారికి కొంత పరివార ముండవలసిన అవసరము గలదు.

8. పరిశ్రమలయందును, రాజకీయ విషయములందును, భాగ్యభోగ్యాదులందును, ఇండియాను అన్యదేశములతో సరి పోల్చి చూడగా మనహిందూదేశము చాల వెనుకబడియున్నదను విషయమును ప్రజలకు సన్మతపెప్పుటకు దేశభాలలలో సులభమైనవి పుస్తకములవ్రాసి అమ్మనీయించి పంపివెట్టించవలయును.

9. 'మ్యాండ్రియాపత్రిక' ధరావళు, దానిని దొరతనము వారు కళమరుచుకొనుట, నిష్పంధావాసములను గురించి పథల యందు జరిగినవర్చుల మున్నగువానిని దేశభాషలలో ముద్రించి విడివిడి ప్రకటింపవలెను.

10. కాంగ్రెసు ముస్లిముల చరిత్రను ఆనంధుమల తీర్థానమలను నివేదికయలను అధ్యక్షకావస్థానమలను దేశభాషలలో ప్రకటింపవలెను. మనస్వరాజ్యమును గూర్చి అంగ్లవరాసు అమెరికామున్నగు దేశములవారి సానుభూతిని మనము బహుముటుకు ప్రయత్నింపవలెను. హిందూ దేశము నందలి నిరంకుశ తత్వమును గూర్చియు ముద్దమున భాగతీముల నేరను గూర్చియు వారి రాజ్యవైదిగూర్చియు కాంగ్రెసు తీర్థానమలలోను ప్రధానమంత్రి మున్నగు ప్రముఖుల ప్రసంగములలోను గల విషయములను గూర్చియు ఇంగ్లాండు దేశమునందును ఇరదేశములందును యుపన్యాసముల నిష్పించుట కేర్పాటు చేయవలెను. మన లీగులకు వాంఛితాధినిధి కలుగవలెనని మన మీ యుద్యమములకు పూనవలెను. ప్రపంచము నందఃకటకు పత్రికలలో నాంధ్రోజనముచేసి అపండిగ వాక్యములలో అంగ్లదేశంధలి రాజ

కావలెను.

ఆంధ్రదేశమునం దంతటను ఆంధ్రవిద్యా విధి వత్తుమున సంచారము చేసి, దాని ప్రయోజనమును ఆంధ్రసోదరుల కెరుకపరచి వారిని సభ్యులుగ చేర్చుటకు, సమర్థులగు యేజులను కావలసియున్నారు. వలయువారు, వారి కిదివరకు గల లోకానుభవమును గూర్చియు, వారు కొడువేతనమును గూర్చియు, ఆంధ్రవిద్యావిధి కార్యదర్శులు. 7 తంబు శైలివిధికి న్రాము ప్రాప్తులు.

విషయానుక్రమణిక.

శాఖాసంఘం, ప్రభాభిప్రాయములు	2
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు, స్థానిక సంస్థానాభివృద్ధి	3
విశిష్ట మహారాజుగారు, విదేశవాస్తవములు	4
హోమములు శిశువులు, కృతార్థములు	5
ప్రభావద్యాసము	6
దేశభాష విద్యాలయములు	7
స్థానికవాస్తవము	8
ఆంధ్రమహాజన స్థానిక సంస్థానాభివృద్ధి	9
తంత్రీవాస్తవము	10-11-12
ఇంగ్లీషు తంత్రీవాస్తవము	13-14
విదేశీయతంత్రీవాస్తవము	15

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ జూలై నెల 12-వ తేది

గురువారము

దేశభాషా విద్యాలయములు

క్రొత్తమార్పునగనే, యిలికిపడువారు మన దేశములో ననేకులు కలరు. మన దేశమందనవలయుది మానవకోటికి సామాన్యగుణమే. సంగ్రామము నూతనాకారము దాల్చిన నాటినుండియు, ఇంగ్లండు దేశములో పెక్కు మార్పులు గావించవలసి వచ్చెను. సర్వభవైవిధ్యము యవసరమయ్యెను. నెనుకటివలె అత్యధికముతో పోరాడుట యవసరమయ్యెను. అనేక నూతన మార్గముల నన్వేషించి నవసరమయ్యెను. కాని కందకయద్ధమునకు బూర్వము ననసరించిన వ్యక్తులను విసరించుటకు యద్ధశాస్త్ర ప్రవీణులకు మొదలుగిట్టలేదు. కొంతకాలము పిమ్మట ప్రతికూలముగా, నూతన విధానముల ప్రవేశముచుచుండిరి. కాని పరిస్థితుల ననసరించి మార్పుజేయుట యవసరమని లాయకుల మొదలగు సంస్కర్తలు వట్టుబట్టి సంగ్రామపు నేర్పాటులలో తీవ్రముగ మార్పుల గాంచిన పిమ్మటనే, విజయముల బడసిరి. దేశభాషలలోనే విద్య నేర్చుటదేశీయుల విజ్ఞానాభివృద్ధికి మూల సూత్రమని గ్రహించి, హిందూదేశమునం దీ సత్యమును ఆంధ్రమహాజనసభా తీర్మానముల మూలమున వెల్లడి చేసిరి ఆంధ్రులు. పానుగంటి రామారాయనిగారు సామాన్యశాసన నిర్మాణ సభలో విద్యను దేశభాషలలో నుపదేశించుట అవసరమని తీర్మాన ముపపాదించినపుడు, ఆంగ్ల భాషాపాండిత్య ప్రకర్తమున కట్టిలోటు వాటిల్లినోయని సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారవ్రువడి, మహారథి కునివలె నెలిచి, ఆంగ్లభాషా ప్రాముఖ్యమును గాపాడిరి. ఇటీవల విద్యాశాఖాధ్యక్షుల సభ జరిగి

నపుడు, చెన్నరాజధాని శాఖాధ్యక్షుడగు, స్టోను గారు దేశభాషాధ్యయము తమ రాష్ట్రమున అల్ప సాఖ్యకులయందు వివిధి యున్నదనియు, యది యెట్టి ప్రాముఖ్యమును వహింపలేదనియు సాహసముతో నుడిచి, తమ శిలాకాశిన్యభావమును గనుపఱచిరి. ఆంగ్లాభాషాప్రవీణతకు లోటు వాటిల్లినచో, హిందూదేశము అనాగరికీతి లోనికి వచ్చునని కాబోలు నీరియుద్దేశము. ఇట్టి స్థితి సంభవించుట భారతీయులకు మాత్రమేనా, లేక యితర దేశీయులకు గూడ ఈ కష్టము లొనగూడునా? జపానుదేశమున ఆంగ్లభాషలో విద్య నేర్చుటలేదు అయినను నాగరికాగరిక్యతను వహించిన దేశములలో జపానుదేశము పేరెన్నిక గాంచినది. శాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధి కాలవాలమయిన జర్మనీదేశములో ఆంగ్లభాషలో విజ్ఞానమును ప్రసాదించుట లేదు. వాయువార్తా విధానమును గనిపెట్టిన మార్కెస్, విద్య నాంగ్లభాష మూలమున బంపలేదు. నాగరికతలో వాసిగాంచిన ప్రాన్సుదేశములో ఆంగ్లభాషాప్రాధాన్యము లేదు. అట్టితఱి హిందూదేశమునకు మాత్రమే, లోపమువాటిల్లునా? ఆంగ్లభాషను రెండవభాషగ నేర్చుకొనుట కిటుం దయినను అభ్యంతరముండదు. అందలి విజ్ఞానామృతమును గ్రోలుట కెట్టి యాటంకమును లేదు. కాని దేశచారిత్రను పఠించుటకు ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞానమును బడయుటకును, ధాసరు, మిల్లను, మేక్స్ మురు, బియెర్లెన్ మొదలగు ప్రాచీన ఆంగ్ల కవుల గ్రంథముల నామూలాగముగ జదివినగాని, యగ్గతలేదా? ఉన్నతవిద్య నభ్యసించిన భారతీయ సోదరు లెంతవరకు జ్ఞానాభివృద్ధిని బడసినారు? దొరతనమువారి కొలువులో లేఖకులుగ నుండుటకును, లేక యుపాధ్యాయులుగను న్యాయవాదుగ నుండి ఎటులెటులో యదరపోషణము జేసికొనుటకును ప్రస్తుతవిద్య యక్కడకు వచ్చుచున్నది. ఈ వృత్తు లిదివరకే విద్యాధికులతో నిండి, వాటిలో తావు గల్గించుటలేదు. ప్రస్తుతవిద్యాధికుల ఆంగ్ల భాషా పాండిత్యము దేశోపయోగమున కేమాత్రమక్కడకు వచ్చుచున్నది? ఎన్ని వత్సరములభ్యసించినను, మాతృభాషగాకపోవుటచే, ఆంగ్లభాషా హృదయమును పీచు గనిపెట్టలేదు. ఆ భాషలో హృదయముగ గవిత్వము జెప్పలేదు. ఉత్తమ గ్రంథములను రచించుటయగును. అటులంగినను కాలము నూతన భాషాప్రావీణ్యతను గడించుటకయి గడుపుచు, భారతీయులు జీవితమును వ్యర్థపరచుచున్నారు. శరీరకార్యము పీరి నావహించినది. మేధాశక్తులు, వాడుకలేక, త్రుప్తపట్టినవి. ఆంగ్ల భాషాపాండిత్యము నలవరచుకొనుటకై పడుచున్న శ్రమలో నాల్గవంతు శ్రమను దీసికొన్నచో, దేశీయులలో ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానసంకన్నులు, దేశభాషాకోవిదులు, మహాకవులు నుద్భవిల్లెదరు. మాతృభాషకు సగ్రహణమిచ్చి, భాషాగౌరవమును నిలువజెల్లెదరు. ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానము మాతృభాషలో నెటుల లభించునని సందేహించవచ్చును. జపానుదేశములో నెటుల లభించినది? జపానుభాష మన భాషలకన్న పెక్కుడు అభివృద్ధి జెందినదిగాదు ఆ భాషలోనికి శాస్త్రాత్మక విజ్ఞానమునంతను జపానీయులు చెచ్చియుండగా, అట్టి కార్యము మరకేల యపాధ్యముగావలయును? రాజప్రతినిధియగు ఛలమ్మపర్ణ ప్రభువుగారును వంగరాష్ట్రాధ్యక్షుడగు రోనాల్డు ప్రభువుగారును యన్యభాషలో విద్య నభ్యసించుట యస్వాభావికము, అనర్థదాయకమని వాక్రుచ్చియున్నారు. గత యాంధ్రమహాజనసభలో విశ్వవిద్యాలయ తీర్మానమున దేశభాషలలో విద్యగలపు విద్యాలయమున స్థాపించవలయునని గోరబడినది. దేశభాషా విద్యాలయముల సాధ్యాసాధ్యములను దేశీయులు చర్చింపుచుండ, కార్యవాది యగు కాచ్యేపండితుడు మహిళావిద్యాలయమును స్థాపించి దేశభాషలలో స్త్రీలకు విద్య నొసంగుచున్నాడు. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో యీ యుద్యమము జయప్రదముగ కొనసాగుచున్నది. నూతనముగ మదనపల్లిలో స్థాపించబడుచున్న జాతీయ విశ్వవిద్యాలయములో దేశభాష లే యగ్రస్థానమును వహించును. దేశభాషాధ్యయము నిర్వహ్యవస్థను దాటినది. దేశీయుల యాదరణకు భాత్రమగు స్థితిలోనికివచ్చుట, యుద్యమాభివృద్ధి సూచకము. హైదరాబాదు నైజాముగారు నూతనమార్గ మవలంబించి, తాము స్థాపించబోవు ఉస్మానీయా విశ్వవిద్యాలయమున, దేశభాష కున్నతస్థాన మిచ్చి యాదరింప బోవుచున్నాడు.

బొంబాయిలో నిటీవల సర్. నారాయణ చంద్రావర్మగారి యగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద జరిగిన విద్యావిషయక సమావేశమున, దేశభాషా విద్యాలయ స్థాపనమును గూర్చి తీవ్రముగ చర్చ జరిగినది. చంద్రావర్మగారివంటి ఆంగ్లభాషాభిమానిగా రగ్రాసనాధిపత్యమును వహించినపుడు, దేశభాషావిద్యాలయ తీర్మాన మంగీకరింపబడుట కష్టసాధ్యము. సభాప్రారంభమునకు బూర్వమే ఇండియను సోషలిస్టులగు పత్రికలో దేశభాషలలో విద్య నేర్చుట వినాశహేతువని వాదించబడినది. ప్రతిపక్షు లా సభలో యెదు యభ్యంతరముల జెప్పిరట. ఇట్టి యభ్యంతరములు ఆంధ్రోద్యమాశిలాకు లగు ఆంధ్రులకు నూతనములు గావు. మొదటి యభ్యంతర మిట్టి యూహ నవినమైనదని; రెండవది విధానమునకు దగిన ధనము లభించదని; మూడవది దేశభాషలలో జ్ఞానసముపార్జనమునకు నలయు పాత్రములు లభింపవని; నాల్గవది ఆంగ్ల భాషాస్థానము తలక్రిందగునని; ఐదవది బొంబాయి రాష్ట్రములో గజరాతు శరీరిని, మహారాష్ట్రలకును, సింధు దేశీయులకును, కన్నడులకును వైషమ్యములు గలుగునని, మొదలగు మామూలు యభ్యంతరములను జూపినారు. ఉద్యమము నూతన మయినంతమాత్రమున, వినాశ హేతువని యూహించుట ప్రమాదకరము. ఇట్టి ప్రయత్నము లిదివరకే జరుగుచు గాంచినవి. ధనవిషయమై, ఎంత ధన మవసరమో తేల్చినయెడల, సుపాదింప వచ్చును. హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు తగిన ధనము దేశములో లభింపలేదా? తగిన గ్రంథసముదాయ మిప్పుడులేనిచో అవసరములనుబట్టి వాఙ్మయము యభివృద్ధియగుట సహజము. శాస్త్రాత్మక ప్రాయములను దేశభాషలలో నిపుడు వార్తాపత్రికలలోను శాస్త్రగ్రంథములలోను చెల్పుచుండ లేదా? ఆ ముద్దేశములు దేశీయులలో వ్యాపించుచునే యున్నవి. అందుచే యీ విషయమై భీతి కవసరములేదు. ఆంగ్ల భాషకు లోటు వాటిల్లెడు. భాషను నేర్చుకొనుట కెట్టి యభ్యంతరము లుండవు. చివరయూజేతగా, వివిధభాషలు మాటలాడువారిలో యన్యోన్యకలహములు లుదయించునని సూచింపుచున్నది. ఇంత కన్నను దూరదృష్టి లేని యభ్యంతరముండబోదు. ఆంధ్రులకిట్టి యభ్యంతరమునకు ప్రత్యుత్తరమును వ్రాయు నవసరములేదు. దేశమున వైషమ్యములు వర్ణింపుటకు మాటుగ, దేశభాష లభివృద్ధి జెంది, దేశోన్నత్యమునకు మార్గమేర్పడును.

పై తీర్మానమునైన చర్చ ఫలప్రదము గాక పోయినను, బొంబాయిరాజధానిలో నిందువిషయమై గడలిక గలిగినవలె సప్తమము. దూరదృష్టి గలవారందఱును దేశభాషాధ్యయము నామోదించుచున్నారు. దీని యాధార్థ్యమును నిరూపించుట

కయి, ఆంధ్రులు ముందంజవేసి, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నిట్టి పునాదులపై స్థాపించి, భారతీయులకు మాన్యదర్శన లగుదురుగాకయని గోరుచున్నారము.

---0000---
శత్రువిమానములు

విశేషసంఖ్యతో బయలుపడలి, శత్రువిమానములు అన్నిగోళముల నీవర్యాచుము లంజను పతనముపై వైచుటచే, ఆ గ్లజలలో కలవరగా హెచ్చుచుంది. ఇటీవల జగ్జును విమానముల దాడులు తగ్గిపోవుటచే, సుఖాచి నిదురించుచున్న ఆంగ్లేయులలో, తిరిగి శత్రువుల దారుణకృత్యము లారంభమయిన వెంటనే సంక్షోభ మెక్కుడయినది. ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తికరముగ రక్షణ పాపములను ఏర్పాటు గావించలేదని, లడకు లోనిపత్రికలు ఆగ్రహవేళ పూరితములయి యున్నవి. ఇటులందుట సహజమేగాని, దొరతనము వారి యుద్దేశము తిన్నగగ్రహించుట యవసరము. కష్ట మొనగూడగనే ప్రభుత్వమును నిందించుట పత్రికాధర్మము కానేరదు. ఏకీకృతభావము త్రిగారగు లాయుడు బాజ్ గారును, బోనద్దాగారును తగిన జవాబు చెప్పిరి. ఆంగ్లవిమానములను సంగ్రామ రంగ కార్యములనుండి మరల్చుటయే, జర్మనుల యుద్దేశము. సంగ్రామరంగమున ఆంగ్ల విమానములు సైన్యప్రయోగాముల కమితసాహాయ్యము జేయుచున్నవి. జర్మనువిమానములు ఆంగ్ల సైన్యపంక్తులపైకి వెడలజాలక, నిరపరాధులగు ఆంగ్ల ప్రజలను హింసించుటకు మొదలిడినవి. కాని జర్మను విమానములు జేయగలుగు నష్ట మతి స్పష్టము. ఈ నష్టమును నివారణజేయుటకై, ఆంగ్ల విమానములను సంగరరంగమునుండి దీసివైచినచో, యావహమున కెట్టినష్టమువాల్గునో యూహించుట యవసరము. అందుచేత లాయుడుబాజ్ గారు ఇంగ్లండులోని విమానముల సంఖ్య నధికముజేసి, సాధ్యమగుంతవరకు శత్రువులను గ్లాఝమాపివేసెదనని యభయమిచ్చుచున్నారు. డబ్లిన్ ప్రభువుగారు చెప్పినట్లు, విమానముల సంఖ్య హెచ్చుచున్న సమయములో, వీటిని నడుపువారి నధిక సంఖ్యకులను తయారుజేయుటలో యంతవ్యవహారములు లున్నవై యూహించుట కర్తవ్యము. స్వల్ప నష్టములను భరింపజాలక, సంగ్రామకార్యములకు విఘాతము గలిగించుట దేశహితము గాదు. ఇట్టి సద్విధానఫలో, లాయుడుబాజ్ గారు తమ విధికృత్యమును ప్రజలకు తృప్తికరముగ నెవేర్చెద రనుటకు సందియములేదు.

---0000---
మిత్రమ దలివారి ప్రత్యేకరభ
రుష్యామొక్క స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ సంగ్రామవ్యవహారముల కష్టము వగులుచున్నది. ఒక వంక వీరు ధైర్యముతో జగ్జులలో బో గావించుచున్నారమును బట్టుకొనిరి. ఇది ప్రశంసనీయమే. గ్రీసుదేశములో మిత్రముదలివారు జర్మనులతో కుట్ర సలుపుచున్న కారణమైదు రాజును పదభ్రష్టుని గావించి, యాతం కుమారుడగు అల్బెర్తా డరు గారిని సింహాసనానీయగ జేసిరి గదా! ఇటుల గావించుట రుష్యుల కిష్టముగలేదు. కాచే నీచయ తిను యసమృత్తిని మిత్రముదలివారికి రుష్యావారు దిలిచువచ్చిరి. గ్రీసుదేశపు మోక్షమును గ్రీసుదేశమే సాధించుకొనుట భావ్యము కాని, యితరులందు బోకృత్యము పుష్పకొనుట తమకృత్యములేదని రుష్యావారి యభిప్రాయము. దీని ననుసరించియే గాబోలు మిత్రముదలివారు ధైర్యవీరాష్ట్రమును వదలివేసినది

నార్తలలో గావించుచున్నది. ఈ సమస్యయందుండికి సమృతమగుటల పరిష్కరింపవలెనని, మిత్రముదలివారు ప్రత్యేకసభను సమావేశపరచుచున్నారు. రుష్యాప్రభుత్వమువారు దక్షిణగ్రీనుదండయాత్రలో తమ సైన్యములు పాల్గొనుటకు సమ్మతించ లేదు. కాని గ్రీసుగాజు సేతరుణమున సింహాసన భ్రష్టుని గావించక పోయినచో, గ్రీసు ప్రజలలో కక్ష లొకను పెచ్చు పెరిగెడివి. స్వయాయొక్క దుస్థితిని బాపుట యసాధ్యమయ్యెడిది. కావున గ్రీసుదేశరక్షణార్థము కొరకును, స్వల్ప రాష్ట్ర విమోచనము కొరకును, ఆంగ్ల ప్రావిజాతులు గలరి గావించిన కార్యమునందు ఆక్షేపణార్థమున విషయ మెద్దియును గాన్పించదు. అయినను, ఐకమత్యము చెడకుండుటకై, జరుగనున్న సభలో అందఱును గలసి యేకాభిప్రాయములను సంగ్రామవిజయమునకై పాటుపడుట యుభయవసరము. స్వల్ప విభేదముల గమనించుట కిది తరుణము గాజాలను.

---0000---
పండిత మదనమోహన మాలవ్యా గారు.
వీరియందు స్వాగత్యాగము మూర్తిభవించినదనిన యతిశయోక్తి కానేరదు. ఈయన హిందూ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడువరకును కంటికిని దుర లేకుండ, దేశమందంతటను పర్యటనము గావించి కార్యసాఫల్యమును గాంచిన ధీమతు. రాజకీయ వాతావరణము నందు విషమావస్థ ప్రాప్తించినసమయమున తిరిగి తన యనన్య సామ్య శక్తి నుపయోగించుచున్నాడు. వాగాడంబరముతో కాలము గడుపక, రాజప్రతినిధి వద్దకు వెడలి స్వయముగ ముచ్చటించియున్నాడు. అంతటితో తృప్తిజెందక బొంబాయి కేటించి వాచామొదలగు ప్రముఖులతో స్థితిగతుల గూర్చి ముచ్చటించి పునాకు వెడలివాడు. వీరు చెన్నపురికి కొలది దినములలో విచ్చేయుదురు. ఈనెల 28-వ తేదీని బొంబాయిలో దేశీయ మహాజన సభాసంఘము వారును, మహాగృహీయ సంఘమువారును, గలసి ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి చర్చించెదరు. ఆ సమయమున మాలవ్యాగారు రక్కడకు వెడలి, యా సభలో పాల్గొనెదరు. ఆ సభ గావించు తీర్మానముపై దేశీయు లవలంబించు కార్యవిధాన మాధారపడి యుండును. ఆంగ్లప్రజలకు ప్రస్తుత స్థితిని గూర్చి దెలుపుటకు కాయబారగాను బంపు విషయము గూడ ఆ సభలో నిశ్చయింపబడును. ఇది గాక ప్రత్యేక దేశీయమహాజనసభ నేర్పాటు గావించు విషయమునుగూర్చి యాలోచించుట నీ తరుణమున యవసరము. మాలవ్యాగారు ప్రముఖులెల్లరతోను గలరి ముచ్చటించి, భారతీయులు తమ గమ్యస్థానమును సత్వరముగ జేర్చుమార్గము నాలోచించి యందుకు తగిన సంతృప్తికరమగు కార్యవిధానమును నిరూపించెదరని దేశ మెదురుచూచుచున్నది
---0000---
దేశరక్షక సైన్యము.
ఈ సైన్యములో జేరవలసిన యవసరమును గూర్చి యిదివరకు విపులముగ చర్చించి యున్నారము. ప్రస్తుతస్థితికిని, యీ సమస్యకును విశేష సంబంధము గాన్పించదు. అందుచే, జాప్యమల్లిక్కుగారు వ్రాసినట్లు, దేశీయులు తమ శౌర్య ప్రతాపముల కవకాశ మిచ్చెడి దేశరక్షక సైన్యమున జేరుట యవసరము. మాతృరక్షణము కొరకై, ఖగ్గధారులై వెడలుట యనుంగు బిడ్డలకు గౌరవప్రదము. అందుచే, భారతీయులు, నందు ముఖ్యముగ సాంధ్రులు, నీ తరుణమును బోగొట్టికొనగూడదని హెచ్చరించుచున్నారము.

స్థానిక వార్తలు
మెద్రాసు న్యూలు ఆఫ్ కామర్సు అండు ఎకాసమిక్కు:- తిరుళ్ళిక్కేణి టెన్సులో నెం 160 ను కనమున నన్న ఈసోకాలను నిగ్గిరిలు 47 వ కనమున కు చూర్చిరి.
---0000---
ఉపన్యాసము:- తిరుళ్ళిక్కేణి కల్లెలు హాలులో నేటిదిండు (12-7-17) సాయంకాలము 6-12 నిమిషములకు టి. ఏ. ముబ్బాబ్బాము ఆగ్యుర టి. ఏ. ఎల్. టి. గారు ఉన్నత విద్యా సమస్యలను గూర్చి యుభయ సింజెరకు.
---0000---
గవర్నరుగారు:- గవర్నరు గారు యీనెల 15 వ తేదీ కుభాపున 3 1/2 గంటలకు మెట్రాబండ్లో ఉదక మండలముండి బయలుదేరి చెన్నపురి నెంట్లో చేవనకు ఆ మలునాడు ఉదయము 6-15 నిమిషములకు వచ్చెదరు.
---0000---
చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:- సిండికెటు సభ్యులగు ఆర్. ఎల్. బోమ్మగారు తనసభ్యత్వమునకు యీనెల 2 వ తేదీని గాజీవామానాఖలుచేసిరి. వార్తాసమున నింకొకరిని నియోజింపదలసి యున్నది. తగినవారి కేర్లకు యీనెల 20 వ తేదీలోపున వ్రాసింపవలయును.
---0000---
సంగీత కాలక్షేపము:- ఈనెల 14 వ తేదీ సాయంకాలము 6 1/2 గంటలకు పురుషాకాశము చర్చియందు టి. ఉప్పయ్యారాయర్ గారు అబ్రహం విశ్వాపతిక్షమ గూర్చి కాలక్షేప మొనర్చెదరు. ఈరోజునయు మురలుగాగల సంగీత సాహములుగాడే సుపయోగ పరచబడును.
---0000---
ఉపన్యాసము:- మదన ముత్రిమప్పకవిధిగారి 50-వ సంభ్యుల (ఎం. కై. ఎల్. ఏ) గృహమున యీనెల 14 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు పచ్చపు కళాశాలలో పాధ్యాయులగు సి.ఎస్. అనంత నారాయణయ్యగారి. ఏ.వి గారి ఆధిపత్యమునంద సభ జరుగును. చెన్నపురి కార్మికేషను ఉద్యోగులగు కై. మోకటసుబ్బయ్య గారు హిందూదేశ వారి ప్రామికాభివృద్ధిని గురించి ఉపన్యసింజెరకు.
---0000---
ఇంగ్లండ్ కాలిపోవుట:- నిన్నటి (11-7-17) ఉదయము 6 మామి 8 1/2 గంటలకు మొయ్యిడిపముల పేటవద్ద మాల వాడలో నొక వృద్ధస్త్రీ కుటచేసికొనుచుండగా దగ్గరగా నున్న ఎండుగడ్డి అంబుకొని మండె. ఆయిల్లు తాటాకులు బురుటచే నదిచూడ వెంటనే అంబుకొనినది. అనియును ఇరుగుపొరుగుల నున్న రెండు ఇండ్లను కాలిపోయినవి. ఇగ్గక కట్టిజేయబడిన 8-4 గేదెలకుగూడ కొద్దిగా గాయములు తగిలినవి. రెనువారే మంటలను ఆపివేయు యంత్రము వచ్చినది. చాలీసు వెద్దముద్యోగులు గూడ వచ్చిరి.
---0000---
నేటి వాతావరణస్థితి:- చెన్నపురికి దక్షిణమున వాయుభారమునందు మార్పులేదు. ఉత్తరమునందు కొంచెమెక్కువయ్యెడి. కిషకల్పభాగమునందు వాయుభారము ఉష్ణ స్థితి అక్షిణముగలిగి యున్నది. రాజధానియందు వంతెను పల్లెచు దిశగా వాయువు వీచుచున్నది. కూర్పుతీరమునందు వాయువు బలవంతముగా వీచుచున్నది. చెన్నపురి తీరమునందును దత్త మండలములందును కుష్మహృద్ధ మెక్కుకగా గలదు. అంతటను కొంచెమెక్కువగ నే గలదు. పగటి యుష్ణము సాధారణ స్థితి కెక్కువగ నే గలదు. నెల్లూరునందు కడపయందును 101 డిగ్రీల (ఫా) ఉష్ణముగలదు. చెన్నపురియందు 92-6 డిగ్రీల (ఫా) యుష్ణముగలదు రాజధాని యుత్తరభాగమునందు రాత్రి యుష్ణము సాధారణస్థితి కెక్కువగ నే గలదు. మొయ్యిరుసుకు ఉత్తరదేవులందును వాయునం దాగ్గత అధికమైనది. మెఘములును చుట్టుగా పట్టివి. పల్లెచుతీరమున వర్షించుచున్నది.
---0000---
సంచారక సైన్యశాలలు:- కడప, బద్వారి, నెల్లూరు మండలములలో ముఖ్యముగ పరిశిష్టములు ప్రబలములగు నున్నవలములలో సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనుల అధికారముక్రింద సంచారక సైన్యశాలలను స్థాపించుటకు నష్టప జనరలు గారి సలహాను దొరతనముగా గావేరించిరి.

ఆంధ్రమహాజన స్థాపితోప సంఘసభ.

బెజవాడలో 8-7-17. ఆదివారమునాడు జరిగిన సభా కార్యక్రమము.

(1) శంకర సుబ్బారావుగారు 8-7-17 తేదీని వ్రాసిన యుక్తముచదివి ఆంధ్ర అంశములు ఆమోదించబడినవి. ఆంధ్ర జేతమునందు ఆంధ్రనిధి వసూలునిమిత్తము తగుమార్గముల నడయుటకు ప్రతిపాదనా కొక్కొక్క "సూపర్వైజరు"ను ఏర్పరచుటకు కార్యదర్శికి అధికార మియ్యబడినది. ఈ సూపర్వైజర్లక్రింద వారి జవాబుదారీమీద నెలకు 15 రు మించనిఖర్చుతో ఆవసరమైన ఏజెంట్లను నియమించుటకును కార్యదర్శికి అధికార మియ్యబడినది.

(2) శంకర సుబ్బారావుగారు తమకు నరసాపురం తాలూకాకుగూర్చి వ్రాసిన ఉత్తరమున ఉదహరించిన కార్యక్రమమును, కార్యదర్శిగారి అనుమతి ననుసరించి నిర్వహించుటకు తీర్మానించబడినది. (3) వల్లూరి సూర్యనారాయణరావుగారు బందరు తాలూకాకును రామప్రగడ సంచర రావుగారు ఏలూరు తాలూకాకును అత్యంత పెంకటరమణ య్యగారు బెజవాడ తాలూకాకును పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు గారు తెనాలి తాలూకాకును స్వామి హనుమంతరావుగారు గుంటూరు తాలూకాకును సూపర్వైజరులుగా నుండి వారి కిరులమీద ఏజెంట్ల నేర్పరచి ఆంధ్రనిధికి వసూలుచేయుటకు ఆంధ్రజేతమునందు వారిని ఆయాతాలూకాలో సూపర్వైజరులుగా నేర్పరచి. (4) ఈ కార్య నిర్వహణమునకు 0-1-0, 0-2-0, 0-3-0, 0-4-0 1-0-0 టిక్కెట్లను అమ్మి తిండి వారివారికి కార్యదర్శిగారు పంపుటకు తీర్మానించబడినది.

(5) ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికై పనిచేయు సంచారకార్యదర్శులు రెండు తరగతులుగా నుండవలెననియు మొదటితరగతి వారికి మాసమునకు గౌరవధృతి 50 రూపాయలును, సంచారవ్యయము లకుగాను 15 రూపాయలును, రెండవతరగతి వారికి మాసము నకు గౌరవధృతి 25 రూపాయలును సంచార వ్యయములకు 10 రూపాయలును ఇచ్చుటకు తీర్మానింప బడినది. (6) ఇంకా దు పనిచేయుచున్న స్వామిశాస్త్రి, రామరాజుగార్లు మొదటి తరగతిలోను, ప్రసాదరావుగారిని రెండవ తరగతిలోను ఈ నెల మొదటితేదీనుండి చేసేటట్లు భావింపవలెనని తీర్మానింప బడినది. ఇంక నిర్దుట సంచార కార్యదర్శులను నియమించుటకు వాస్తవప్రకా ప్రకటనము మూలమున తగుప్రయత్నములు చేయుటకును తీర్మానించబడినది. (7) ఆంధ్రజన ప్రబోధము నకు తగు కరపత్రములను మాసమున కొకమారు ప్రకటించు నట్లును తీర్మానింపబడినది. (8) ఆంధ్రజేతగ్రంథాలయ సభ వారు కార్యదర్శి నేర్పరచిన యెడల ఒక సంవత్సరమువరకు నెలకు రు 25 చొప్పున యియ్యవలెననిగా అయ్యంతి వేంకట రమణ య్యగారు నుపసాది పట్టబడినట్టి ఆ జనరలు గారు బలపడినది.

సవరణ:- ఒక సంవత్సరమువరకు ఆవసరముకు బదులు 6 మాసములకు అని మార్పుచేయవలెనని కొండ వెంకటప్పయ్యగారు నుపసాదింప హరిసర్వోత్తయరావుగారు బలపడినది. సవరణ బహుజనాంగీకృతము. సవరణతో తీరుమానము ఆంగీకరింపబడినది.

చెలికాని లచ్చారావు, పి. చెంగయ్య, ఉమ్మే ఆలీషా కోటెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య, తురగా పూర్ణచంద్రరావు, పానకా ట్టాభిరామరెడ్డి, భోగరాజు పట్టాభిశా రామయ్య, గొల్లపూడి శివారామశాస్త్రి, డి. శేషచలపతిరావు, బుస్సా రెడ్డి, సామి వేంకటచలంపెట్టి, చోరగడి వెంకటాద్రి, నాకల వెంకటసుబ్బయ్య, భాజామన్నేశ్వర్, కట్టమంచి శ్రీ సురరెడ్డి గార్లు సభ్యులుగ నెన్నకొనబడినది.

న. దిరాజు బాపన్నగారిని నియమించుచేయు విషయము ఆమోదించబడినది. బాపన్నగారి నివేదికలపైని లక్ష్మణరావు పంతులుగారు వ్రాసిన లేఖను చదివి వారు మానించిన కార్యక్రమమునుగూర్చి రాజోవు సభలో చర్చజరుగట్లు తీర్మానింపబడినది.

జేవులపల్లి శ్యామిశాస్త్రిగారు గంజాంజిల్లాలో రాజోవు సంఘసభకు పనిచేయు నియమింపబడినది. ప్రసాద రావుగారిని నెల్లూరు కార్కాను కమిటీవారికి సాయముగా పంపునని గా. ఆచంద్రగడ్డ కృష్ణారావుగారు కోరినవిషయమును విచారించి అట్లుచేయుటకు వీలులేనని తీర్మానింప బడినది. వారిని కార్యదర్శిగారి అనుమతిమీద గుంటూరుయండలము నందు ఆంధ్రోద్యమ కమిటీని ఆంధ్రనిధి వసూలుకు పనియోగి యడట్లు తీర్మానింపబడినది.

రాజోవు స్థాయి సంఘసభ రాజుపేండ్లవరములో ఆగష్టుమాసమునందు జరుగుటకు తీర్మానింపబడినది.

రషియనుల క్రాంతయవస్థ-2వము

చాలగ్రామములు, శత్రువులు రషియనుల స్వాధీనమగుట.

రషియా వాయువాత్త లిట్లు ప్రకటించుచున్నది:- శత్రువు లెంతతీవ్రముగ ప్రతియుద్ధములను నల్పుచున్నను జనరలు కార్మిలాపుగారు యవస్థాందనమును జేయుచునే యుండెను. మరికొన్ని గ్రామములు మా స్వాధీనమైనవి. నేయి కంటే ఎక్కువగ శత్రువులు మా చే జిక్కిరి. యుద్ధ సామగ్రి కూడ చాల వరకు మాకు లభించినవి. డోవెక్ వైపుగ జనరలు కార్మిలాపుగారు యవస్థాందనమును గావించుచున్నారు. హలిట్టరస్తాలయందును హసిస్కా, పాకో, పు, ప్యావెన్స్ గ్రామములందును దారుణయుద్ధముజరుగుచున్నది. ప్యావెన్స్వరగర్ రషియనుల సన్నీలతో పోరి శత్రువులను పూయనము గావించిరి. విక్టోరొవు, మాడెక్ హసిస్కా-పాసీకేపు గ్రామముల మాకుశేమైనవి. బకోవిట్టా గ్రామములు ప్రవేదించితిమి. లోమిన్జివానదివైపు శత్రువులు తిరోగమనమును గావించిరి. రెండుగోజుల యవస్థాందనమున మా సేనలు అతిసాహసముతోపోరి శత్రుపంక్తులలో చాలవరకు చొరబడినవి. సోమవారమునాడు ఫిరంగులను వేకరణము జేసి కొంటిమి.

హాల్నిజు పైకేగుట

వెట్రోగ్రాదు 10:- జనరలు కొన్ని లాపుగారి ఆర్థికదళములు హాల్నిజుకు దక్షిణముగ తిరోగ మనము గావించుచున్న జనరలు కిరుబాచగారి వైద్యములను వెన్నెములు లు కోట్లెట్టునదివైపునకు పారవోలుచుండెను. ఈనెలలు కూడా నదికి సమరేఖగ నున్నది. తూర్పు గట్టునున్న అచీప్రదేశమునకు బాక్వాదియొక్క పడమటి గట్టు చాల ఆధారముగ నున్నది. కాని నీటిబాహుళ్యలైన శత్రువులు రషియను లీన దిని వాటిసోకుండగ అడ్డపడగలరని తలంచుటకు వీలులేకున్నది. డోలీనావైపు రషియనులు పురోగమనమునూపు జేయుటకు వీలులేదు. హాల్నిజు కుత్తర ముఖముగ నున్న 7-8 వైద్యములు హాల్నిజుకు దక్షిణముగ నున్న 8వ వైద్యముతో కలసి గడియారమువలె పనిచేయుచున్నవి. హాల్నిజు స్థానికులూ మధ్య కలసియు పోరుచున్న జనరలు వాక్ బోతుమును జగ్గునవైద్యమునకును, జనరలు కిర్బాదిగారి వైద్యములకు రషియనుల 8వ వైద్యముల విజయముచే వియోగము సంభవించెనని రెచి ప్రతిక ప్రకటించుచున్నది. హాల్నిజును జగ్గుము వదలివెట్టెదలని ప్రతికాధిపతి ఊహించుచున్నారు. హాల్నిజు అంత బలకరమైన దుర్గముగాదు తూర్పునను, ఆగ్నేయమునను జనరలు వాక్ బోట్టురు గారి స్థానముల కాధారముగ ఒక వంతెన గలదు.

హాల్నిజు పతనము.

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 11:- రషియనులు హాల్నిజును జళిరణము జేసిరి.

జర్మనుప్రధానమంత్రిగారి యవస్థ.

లండన్, జూలై 10:- హోర్ వాక్ బెత్త్యును హాల్నిజు గారి యవస్థ ఇంకను కుదురుపడలేదు. బెర్లినులో రాజ్యాంగ సభ లనేకముగ జరుగుచున్నవి. జాతీయవాదులును ఉదార స్వభావమును పూర్వాచారపరాయనులును ఎంత యల్ప సంఖ్య గనున్నును ముఖమున జేర్చుకొనుటకు హోర్ వాక్ బెత్త్యును హాల్నిజుకు తమయావచ్చుకీరి విని యోగించుచున్నారు. వీరి కలులను గూడ తమపక్షమున జేర్చుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. క్షీణమాన్షలు హిందెక్ బర్గు గారు హాల్నిజుగారి స్థానమున యోగింప బడుదుని ఇటీవల సమాచారములవలన తెలియుచున్నది.

ఫిరంగులవశ మొనరించుకొనుట.

వెట్రోగ్రాదు జూలై 11:- హోర్ బెత్త్యుద్ద రుష్యా వారికి 30 కి వైదొడిన సంఖ్యగల ఫిరంగులు లభ్యమైనవి. రుష్యులు సేనలు శత్రువులను వెంబడించుచున్నవి.

రష్యావారి ప్రకటనము.

లండన్, జూలై 11:- ర్మిజను పట్టుకొని జనరలు చర్చిన్నపు రు పర్చిముగ ముందునేగి బోమిన్జా పర్చిమును చేరి. రష్యా 30 వైదు. బాక్వింగ్ గం. మున బాండ్లకేతు. ఆనాడు జరిగి సుగర్ ను రష్యా. రు 250 మంది వైనికులను ఫిరంగులను వశపరచుచు.

ప్రధానమంత్రిగారిపై దండెత్తుట

లండన్, జూలై 10:- జర్మనీలో స్థితిగతులు ఆయోమయముగ నున్నవి. హోర్ హెల్నిచ్చి, హోర్ జిమ్మ్యు మ్యూక్ గారి రాజీనామాలు కెయిజరు చక్రవర్తిగారు అంగీకరించినవి. తెల్పుట కెట్టియాధారము కాన్పించదు. కాని ముఖ్యమగు మార్కులు కొన్ని కలుగునని సూచనలు పొడగట్టుచున్నవి. క్షీణమాన్షలు హిందెక్ బర్గు గారు సర్వవైద్యనిరంకుకాధికారిగ. నియమించబడుననిపరాసువాఖ్యానకర్తలు వ్రాయుచున్నారు. హోర్ వాక్ బెత్త్యును హాల్నిజుగారిని తొలగించుటకువియన్నా వారు కారకులని ప్రబలమగు వదంతిగలదు. ఎక్కువ పలుకుబడి గల కైరికలుల ప్రతినిధులు కొంతమంది రిచిస్తాగులో చాల ఆధికారమును చెలాయించున్నారు. వీరిమధ్య వియన్నాకుబోయి ఆచటనున్న ఆస్తియాలో నానుకులుగనున్న కొంతమంది ధనికులతో ముచ్చటించిరి. వీరు వియన్నానుండి తిరిగివచ్చిన వెంటనే హోర్ వాక్ ఎర్జిబర్గురుగారును వారి మిత్రులును బెత్త్యును హాల్నిజుగారి కార్యములన్నిటికి అధిక్షేపించుట కారంభించిరి. ఇదేకాలమునందు దక్షిణ జర్మనీ జాతీయ ఉదార స్వభావముగల ప్రతికలన్నియు జగ్గును మిత్రుల భావమును విస్తరించి ప్రజాప్రభుత్వపు సంస్కరణలను కలుగజేయుడని వ్రాయుచుండెను.

జర్మనీవారి ప్రకటనము.

లండన్ జూలై 10:- ఈ ప్రెసురంగమునకు, వీట్సుహెల్త్తు తూర్పునకు ఫిరంగుల యుద్ధము తీవ్రమయ్యెను. రెన్ను ప్రెస్నీయి పరిసరముల మెస్సిస్సు ఈ కార్యమునను, సెయింటు క్యెంటినికు యవ్యమునకు పరిశీలకదళ యుద్ధములు జరిగినవి. రీగాడ్విక్ ముక్కు సోగ్గున పరిసరములయందు పోరాటము తీవ్రమయ్యెను. ప్రైవెటు నీట్సులకునకుమ రుష్యులు సేనలు కాంతముగ నున్నవి. ప్రానిస్లాకు వా.యవ్య భాగమున యుద్ధము జరిగి తత్కారణమున మాసేనలు ల్యుక్సోవిట్టా వెనుకకు చేర్చితిమని యొకజర్మను వాయువాత్త వలన తెలియుచున్నది.

ట్రాస్నినియ నూతన పరిపాలకుడు

హోర్ బాల్డు జూలై 11:- ట్రాస్నినియా నూతన గవర్నరు ప్రాస్నిసు ఎ. ఎన్. న్యూకు సేటుగారు సంపూర్ణమగు నారోగ్యముతో నిటకేరి. ప్రజ లీయనకు స్వాగత మొసగిరి. గవర్నరుగారు ప్రమాణముల నొనర్చిరి.

అల్పరాష్ట్రములు

జర్మనుల కరుణాప్రవాహము
వాషింగ్టన్, జూలై 11:- జర్మనుల హక్కులకు నెట్టి భంగము కలిగిన, తున్నట్లములకు స్వల్పరాష్ట్రము లుత్తమ వాదులని జర్మనులు బెదరించి యుండినవి, జర్మనీతో సంబంధములను తెగ బ్రెంపు చేసికొనుచు వైబీయా రాష్ట్రము ప్రకటించిన లేఖలన స్పష్టమగుచున్నది. వైబీయా యందలి జర్మని రాయబారి వాక్యముచే వైయందు పొందుపరుపబడినవి. జర్మనులకు కలుగు నష్టములకు స్వల్పరాష్ట్రములు తమ వాదులనియు, సాముక్ చెల్లింప టెల్లులు పంప బడుననియు, చెల్లింపయెడల యుద్ధానంతరమున సాముక్ రాబట్టుకొన వర్త జరుపబడు ననియు వై యుద్ధోగి య నెను.

పార్ల మెంటు రహస్యపుసభ

లండన్, జూలై 11:- హాస్యపు సభయ దు ప్రధాన మంత్రి ప్రసంగము సభ్యుల తృప్తిపరచినట్లు గానవచ్చుచున్నది. కాని బుండనముమాత్రము తగ్గలేదు. మానదళ పరిచాలనయందు సంపూర్ణమగు మార్గత్యావర్తకము. రణరంగ వైద్యముల ఆవర్తకాల కెట్టి లోపమును కలుగజేయుచుండ మానదళమున మార్పులు చేయవచ్చును. ఇట్టిసిద్ధిలో శ్రేంచి శ్రువు బిగ్గాడులో నుండెనని కొంత యాక్షేపణ కలిగినది.

జనరలు బ్రుసిలాపుగారిని ప్రశంసించుట.

లండన్, జూలై 11:- ఇటీవలి విజయమునకు జనరలు బ్రుసిలాపుగారి నభినందించుచు సర్ విలియం రాబర్టుగారు తంతివాత్తనంపిరి. ప్రారంభమైన యుద్ధమును విజయము కలుగునట్లు నడపుటయందు వీక్షతో పనిచేయుచున్నామని బ్రుసిలాపుగారు వరల లేంకవాత్తనంపిరి. హాంఘ వాస ప్రకటించిరి.

కొయ్యలగూరి శాసనపద్ధతి ప్రవర్తనము.

హాహా! బెత్తానుహా! బెత్తానుహా! తొలగించుటకు ఇంకొక విధి ప్రయత్నము కారణమును లిచివీసికొని ప్రభువుగారు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నారు. ఈయన లండనులో పూర్వము జర్మను రాయబారిగనుండి, ప్రత్యేకముగ ఒకరే చిరకాలము ప్రభుత్వమునుండి అసమంజసము. అక్కడ పలుకుబడిగల కోటిశత్రులను, పూర్వాచారపరాభాసులను వలదని వాదములు సల్పినను కాస్త్రపద్ధతిననుసరించి పార్లమెంటు పరిపాలనను ప్రవేశపెట్టవలెను. లేనిచో దేశము పాడగును. ప్రజలను కొనుదానికంటె కొయ్యలగూరి శాస్త్రవిధానములందు ఎక్కువ విశ్వాసము గలవారు. నాకు తెలిసినంతవరకు కొయ్యలగూరి చక్రవర్తిగారు రాజ్యాంగ విషయములందు జ్యోక్యము కలగజేసికొనట లేదు. ఏదో కొన్ని భావాన్వేషకముతో గూడుకొన్న తంతివార్తలందు మాత్రము స్వయముగ ప్రవర్తించుచుండిరి.

విదేశ వార్తా సంఘము.

లండన్, జూలై 10:— విదేశ వార్తా సంఘము వారి కార్యములగురించి ఉదారస్వభావము గల జర్మనుపత్రికలు ఆంధ్రదేశము గావించుచున్నవి. క్రొత్తు, ధనికులగువారి కొంతమంది జర్మను మిత్రులు ఈసంఘమునకు అధికారులు ఈసంఘము వారిదివరకే అనేకపత్రికలను కొనిరి. ఉదార స్వభావము గల రాష్ట్రీయపత్రికలకు కూడ కొన నిచ్చగించుచున్నారు. ప్రాంతీకమందుగూడ ఈసంఘమువారు పనిచేయుదురు.

నార్మన్ డిప్రెస్ ప్రభుత్వ సలహా.

న్యూయార్క్, జూలై 11:— అధినివేశముల సంఘము న్యూయార్క్ శాఖవారి సమక్షమున నార్మన్ డిప్రెస్ ప్రభుత్వమునకు:— సంఘమువారి నాలుగువందల శాఖలను, యుద్ధమున సంయుక్త రాష్ట్రములకు తోడ్పడవలయును యుద్ధ సేవాయోగ్యులగు వయస్సుననుండిన వారందరను ప్రైవేటున చేరుకొనవలయును. మాతృదేశ భక్తిపుష్కరమును కార్యములకై సంఘమువారిరుండి లక్షల డాలరులను గూర్చి, దీనియందు సగముద్రవ్యము విమానముల క్రింద వ్యయమొనరింపజేసెను.

లిబేరేయూ-జర్మనీ దేశీయములు.

లండన్, జూలై 11:— లిబేరేయూలోనున్న జర్మనుల నందరిని పంపివేయవలెననియును జర్మను వ్యాపారమునంతయు కట్టివేయవలెననియును లిబేరేయూ దొరతనమువారు రాజ్యాసిందిదని రైటరు కంపెనీవారు తెలిపిరి. పశ్చిమ ఆఫ్రికాలో జర్మనుల కిదియే కదపటి రాజకీయ వాణిజ్య స్థానముగా నుండెను. ఇదటి వ్యాపారములో శ్రీ వంతు జర్మనులదే. ఇటుండి చమురు, దినుసులు మున్నగునవి యుద్ధమునకు పూర్వము హుబ్బరీ బ్రీమెనులకు వెళ్లుచుండెను.

10 గ్రీసు సేనలు.

కోము, జూలై 10:— 10 గ్రీసు సేనలను రణరంగమునకు పంపుట కనువగునని వెనిజలసుగారు నుడిచిరిని గ్రీసులోని మిత్రముడలి ప్రధానోద్యోగి జాన్నెట్టుకొముగారు పారసుకు వెళ్ళుచు నుండిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము

లండన్, జూలై 11:— కోమి కుత్తరమున తీవ్రమగుపోరు జరిగినది. 304 వ గుట్టయొద్ద ఫిరంగులు కాలవడినవి. జర్మనులు వొయినరులో స్ట్రీట్ కుత్తరమున తలపడిరి. పిమ్మట శత్రువు లాక్రమించి గలిగిన ప్రదేశము నుండి వారిని చాలవరకు పరాసువారు తరిమిరి.

కనస్టాంటి నోపిలువైని వాగి.

లండన్, జూలై 11:— బ్రిటిషు నౌకావిమానములు సోమవారమునాడు రాత్రి కనస్టాంటి నోపిలువైని సంగమించుచు గొల్లెనునొక యుద్ధనౌకల మధ్యనుండుటచు దాని మీదను తేల్చిన నౌకావిమాన యుద్ధకార్యాలయము మీదను గుండ్లను వదిలెను. మంటలులేదని. శత్రువులు వెనకబడిరి. వారికి కొమన విప్లవసక శత్రువులులేవు. వారు ఫిరంగులను కాల్చిరి. వైమనియు సురక్షితముగ వచ్చిచేరని నౌకావళి వారు ప్రకటించిరి.

హిందూ దేశమున విప్లవము

కలిగించుట కొకట.

పార్లామెంటు, జూలై 11:— హిందూ దేశమున విప్లవము కలిగింప ఆమెరికాయందు జరిగిన కుట్రవిషయమై సంయుక్త రాష్ట్రముల వందల వ్యాపారోద్యోగి యిట్లు తెలియజేసెను:— వర్తమాన సంగ్రామమునకు పూర్వమే ఇంగ్లాండు వై యుద్ధమును జరుపుటకు ఆమెరికాలో ప్రయత్నములు జరిగినవి. కుట్రకు సంబంధించిన వారు 105 రు. యుద్ధమారంభమైన వెనక, బెర్లినుకు వీరు రాయబారుల నంపిరి. ఆచట జర్మను ముగారి సహాయ యాజమాన్యముల క్రింద ఇండియా కమిటీ యొక ఘోషింపడి. ఆయుధ సామగ్రిని విశేషముగ గొనటమైనవిలక్షణ్య వారిని హిందూ దేశమునకు పంపుట చీనా జపాను దేశముల గుండు ఆమెరిక సయములనుండి దొంగతనముగ ఆయుధసామగ్రిని నడపుటకొక నిర్మాణము యీ మున్నగు కార్యములను కుట్రదార్లు తలపెట్టిరి. ఇండియా దేశమున బలమగు ప్రైవేటులనిల్పి వాని యుద్ధరంగములకు బంపకుండ అంగదొరతనము నశిస్తోనప్పుడు కుట్రదార్లు ముఖ్యోద్దేశము. కుట్రసంబంధమున, జర్మనీదేశమున కనుకూలమగు సమాధానముల సేనర్ప నొత్తిడి కలిపించుటకుగాను చీనా జపాను రాష్ట్రములకు నేగు లంపబడిరి.

ప్రజల దుస్థితి

సాంఘికవాదుల హెచ్చరిక

లొండన్, జూలై 10:— విప్లవీకు సభయందు ఆష్ట్రీ హంగరీ ప్రజల ప్రతిభలందరును జనసామాన్యముయొక్క స్థితిగతులేమియు బాగులేదనియు దుశ్చరముగ నున్నవనియు తెలియజేసిరి. ఆష్ట్రీయను గలిషియాదేశము ధాన్యాగారముగ నుండెను. అదిపు డేమియులేదు. కార్మికు లిట్లు ఎంత కాలము ఇక్కట్లు పడవలయునో నుడువుటకు వీలులేదని ఒక జర్మను సాంఘికవాది నడివెను. నిమ్నజాతు వాది కోపమున మనము ఆపలేమినికూడ జర్మను సాంఘికవాది తెలియజేసెను.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండన్, జూలై 11:— 24 గంటలు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చి న్యూపార్ట్ రంగమున శత్రువులు మంగళవారమునాడు సాయంకాలము తలపడిరి. వారు ఫిరంగులను తీవ్రముగ కాల్చి సముద్రతీరమునందలి క్లూన్సు భాగమున రక్షకస్థానములను ధ్వంసము చేసిరి. ఇజరుకుండాలు తెగ గొట్టబడుటచే నిచటి వారు ప్రత్యేకింప బడినందున శత్రువులు 1400 గజముల పొడగున మౌకండకములలో ప్రవేశించిరి. 600 గజములలోతున సముద్ర తీరమున ఈజరుగట్టును చేరిరి. పిమ్మట వారు లంబాల్లెను యొద్ద వారి కొన్ని స్థానములను వశపరచుకొనిరి. మేము వారిని పిమ్మట తలపడి పారదోలితిమి.

మిత్రముడలి వారి ప్రత్యేకసభ.

రషియనులు గ్రీసుదేశము పట్ల బ్రిటిషువారి నడవడికను సమ్యుతించక పోవుట.

వెల్స్ గాదు, జూలై 6:— బాల్కను వ్యవహారములను యోచించుటకు మిత్రముడలివారు ప్రత్యేకముగ సమావేశమగుచునని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. బాల్కను రాజ్యమును ప్రస్తుతము రాజ్యాంగ విషయములన్నియు చిక్కులలో నున్నప్పుడు ఇట్టి సభ సమకూడుట చాల యుపయోగకరము. ఈ సభవలన అందరికిని వచ్చియు విధానమొకటి నిశ్చయింప బడును. సంధిషరతులను గురించి రాజుకు సమావేశమునకు దీనికి ఎట్టి సంబంధములేదు. గ్రీసుదేశమునను ఇతర మిత్రముడలి వారిదర్శన బాగులేదని దొరతనమువారు అభిప్రాయించిరి ప్రభుత్వమువారు బాల్కను సమావేశమున నుండిరి. పూర్వపు రాజుగానుండిన కాక్స్ ఫోన్ ప్రైవేటుగాని మేము ప్రేమించుచున్నను, వానిపద్ధతిని మేము సమ్యుతించ వుండినను, బలాత్కారముగ వాని రాజధానినిగజేసి ఇంకొకరిని రాజుగ నియమించుట మేమెంతమాత్రము సహింపజాలము. గ్రీసుదేశపు పరిపాలనాపద్ధతి, అధికారము మున్నగునవి ప్రత్యేకము గ్రీసుదేశపు ప్రజలకు సంబంధించినవి. వారి నాలోచించుటకు మరెట్లు జేయుటచేయవలెనో తాత్కాలికపు ప్రభుత్వమువారు తమ సేనలను దక్షిణ గ్రీసుదేశమున జరుగుచున్న యుద్ధమునకు పంపమని నిరాకరించిరి.

శాంటిను అంతర్గమి స్థానము

రెయోదీజినికో, జూలై 11:— అంతర్గమి స్థానమున శాంటినుపర్వత నమస్కర్యమునుట నొక బ్రెజిలియన్ ధనాధికారులచేసెను.

రాజప్రతినిధిగారికి తంతివార్త

సింలా, జూలై 11:— హిందూదేశ ప్రతినిధిగారిచే హిందూదేశపు రాజప్రతినిధిగారికి యీ క్రింది తంతివార్త యీ నెల 10 వ తేదీని పంపబడినది:—

రషియనులు తమ స్థలమును కాపాడుకొనుటకు శత్రు పక్షమువారిని అనేక స్థలములలో నెదుర్కొనుచున్నారు. స్థాంతునకు పశ్చిమమున నుండి తమ గూ కాపాడబడిన స్థలములను నెదుర్కొనుచున్నారు. జె జూ పాన్ పట్టణమున, దానికి దగ్గరగానున్న 4 పల్లెలను రషియనులు పట్టుకొనిరి. ఓరి ఆశ్వదశములు పారిపోవుచున్న శత్రువులను ల్యాండ్ వా నడిచుటకు వెంటదరిమి 6000 మందిని ఖయిదులుగ ను, 48 ఫిరంగులను శత్రు ప్రైవేటుమునుండి పట్టుకొనిరి. కానియూ చివర్ల రష్యనులకు శత్రుపక్షము వారికిని పోరాటము జరిగెను యుద్ధమున యమున శత్రు పక్షము వారికి సహాయము వచ్చినను ముఖ్యమైన స్థలములు యుద్ధముంతయును నప్పటికి రష్యనుల ఆధీనములోనే యుండెను పరాసురంగమున ఘోరయుద్ధము జరిగెను. జర్మనులు తిరిగి భయంకరముగ ఎనేన్ పర్వ నాలుగు స్థలములలో నెదుర్కొనిరి. పరాసువారు వైద్యముగా పోట్లాడి మొదటి వరు సల లోనికి తొరబడిన జర్మనులను తరిమివేయగలిగిరి. వద్దను ప్రాంతమునందు కొద్దికాలము క్రిందట పోగొట్టుకొనిన స్థలమును పరాసువారు తిరిగి ఆక్రమించుకొనిరి. పరాసు వాయువిమానములు జర్మనులలోని పట్టణములపై గుండ్లను వదిలెను. క్రైస్తవదక్షిణ దక్షిణముగ పోయిన ఒక వాయువిమానము ఈసక వద్ద జరుగుచుండే క్రవ్యకర్మాగారముపైని బొంబులు వేసినది. మిగిలినవి ప్రేవుమిదను, ల్యాండ్ విగ్ మేరిక్ మీదను, రైను నిదిప్రెనున్న కోబులె జుప్రె బొంబులు వేసినవి.

జర్మను వాయువిమానములు లండన్ నగరముపై బొంబులువేసి 43 గృహిని దంపి 197 మందిని గాయపరచినవి.

ఇటలీవారు కార్ నోవో పోవుటలో కొంచెము ముందు నకు పోయిరి.

జర్మనీ ఇంగ్లీషువారు చాన్ సెల్లరు గారు రాష్ట్రీలాభ విక హితమును సంధి నిరాకరించినందున ప్రతిలా మనను నిరసించిరి. జర్మనీవారు చాలమంది తాము తమ దేశమును కాపాడుకొనుటకే పోరాడుచున్నామనిరి. వెంటనే సంధిచేసికొని పనిపాటులు చక్కపెట్టుకొనుటకును పార్లమెంటు ప్రభుత్వమునకు లోబడుటకును తాము సిద్ధముగ నున్నామనిరి.

ఇంతవరకు ఆహార పదార్థములు గాల్పియునుండి, వచ్చుచుండెను. ఇప్పుడెట్లు నతయు చెల్లి పోయింది. రిఇతరదేశములనుండి ఆహారపదార్థములు మనకు రావలసియున్నది. అని ఆష్ట్రీయాపార్లమెంటు డిప్యూటీ గారు చెప్పిరి.

LATEST TELEGRAMS. (BY WIRE.)

SIMLA, July 12. The tenure of office of the Hon'ble Sir James Meeson, Lieutenant-Governor of the United Provinces, has been extended to the 15th January 1918.

LAHORE, July 12. LONDON, July 10th. It is reported from a neutral source that the German Admiralty realising the failure of submarines has planned to force peace by means of air campaign. The "Daily Telegraph" says that the War Office policy gives priority to the needs of battle fronts.

LONDON, July 11th.—A wireless message from New York says "It is expected that the Government will seize a number of prominent Germans in retaliation for the recent outrage in Belgium unless the Belgians are returned. A Socialist paper in Philadelphia has been suppressed and forty-five socialists arrested for sedition. Wholesale discharge of Austrians and Germans from Government employ has begun." ("C. & M. Gazette")

CALCUTTA, July 12. Addressing a Home Rule League meeting last evening Mr. A. N. Chaudhuri, Barrister, said that he was "one of the first critics rather savagely Sir S. P. Sinha's Congress speech but after Sir S. P. Sinha had recently gone to England the speaker was told that he had changed his opinion regarding the realisation of Self-Government. He no longer was of opinion that the time was "not yet" and how had this change come about? At an interview in England between Sir S. P. Sinha and Sir Charles Horden, the Premier of Canada, the latter in the course of conversation learnt that India had not got Self-Government. He said to Sir S. P. Sinha what? You have not got Self-Government in India? Sir S. P. Sinha said: No. Then Sir Charles Horden said emphatically. Then you ought to get it this evening. Since then Sir S. P. Sinha had changed his opinion and the speaker hoped others would.

BOMBAY, July 11. The Commission issued by the King's Bench Division of the High-Court in case of Mr. Balgarth Tilak versus Sir Valentine Chirel to examine certain witnesses began sittings in the Bombay High-Court on Wednesday. Mr. Khandalava, Barrister and Assistant Registrar of the High-Court is the Commissioner appointed by the Chief Justice for recording all evidence. Mr. Karandikar of Satara with Mr. Bhakle and Mr. Desai appeared for Mr. Tilak. Mr. Binning instructed by Messrs. Little & Co., appeared for Sir Valentine. Proceedings were not open to the public.

THE GREAT WAR

Constantinople Bombed: War Office Hit

British Seaplanes Attack Turkish Battleships

Ten Greek Divisions to Take Part in War

BRITISH PREMIER'S STATEMENT ON AIR RAIDS

86 FRENCH AEROPLANES RAID ESSEN

HALICZ CAPTURED BY RUSSIANS

RUSSIA DISAPPROVES ALLIES' BALKAN POLICY

[REUTER'S AGENCY.]

THE AIR RAID ON LONDON.

Premier's Statement in Secret Session Army's Needs Must Come First.

LONDON, July 11.

It is officially announced that the secret session of the House of Commons Mr. Lloyd George stated that twenty two Gothas, each carrying eight hundred pounds of explosives, came over London on Saturday three of which were destroyed. The Germans had organised protecting squadrons in order to assist the raiders on their return. Six of these were destroyed and one was injured. Therefore the attack was not made with impunity. He pointed out that complete protection in the air could never be secured. British machines daily crossed the German lines at the front and in spite of terrible anti-aircraft fire and very powerful air squadrons they bombed stations and headquarters, proving that no measures we could take could give complete immunity. We must aim at making the visits as costly as possible. Mr. Lloyd George pointed out that our naval aeroplanes during the last four or five months had dropped seventy tons of explosives on German aerodromes in northern Belgium, dropping six tons on the night preceding the raid, whereas the Germans had only dropped two tons on England. The Government's first consideration was to see that the army in France was sufficiently supplied with aeroplanes without which an advance was impossible. The twenty-eight civilian fatalities were regrettable, but unless there was a sufficiency of aeroplanes at the front the Army's losses might easily be twenty-eight thousand. The Germans realised as much as we the importance of aeroplanes work to secure protection for soldiers' lives. Nothing would encourage the Germans more than to know that by bombing English towns, we were forced to withdraw fighting squadrons from France. Nothing would be more disastrous to the conduct of military operations than to encourage the Germans to believe that raids would excite a clamour in England resulting in the Government being unable to resist a demand for the withdrawal of aeroplanes from the front. If we were unable to provide aeroplanes for the front as well as for defence against raids, the army must come first. It was vitally important for Germany to know this. He saw people in the district a few hours after the raid and he had never seen people face disaster with better cheerfulness and constancy. There were no signs of panic. Mr. Lloyd George was convinced that the country realised the importance of air supremacy and had made prodigious efforts for twelve months. We had enormously increased our capacity for manufacturing machines during the last half-year increasing the number of employees in aeroplane works by 23,000. We had also improved the methods of organisation and type of machines. The Government's information showed that the German capacity for production was inadequate to compete with ours. Hitherto our increase in production had been only gradual. It was now going up by leaps and bounds. The Government hoped as soon as possible to meet not only Army requirements but to provide sufficient aeroplanes to make raids impossible. He believed that, if the situation were explained to the people who were suffering, they were capable of rising to a great appeal and would cheerfully accept the risk.

Reply to Criticism.

Mr. Bonar Law, replying to questions, said, in the opinion of experts, our types of machines were as good as those of the Germans. He profoundly disagreed with the view expressed that the Prime Minister's speech might have been made in public, as the most vital passages were essentially of a secret character. Mr. Bonar Law pointed out that the French front was a more important German frontier than ours was, therefore, it was natural that the French should play a larger part in offensive operations against them, which they had done with remarkable success and immunity during the last few days. While not regarding the raids on London as of no importance, the balance of military advantage must be considered. People who were demanding instant production of vast numbers of aeroplanes were not to forget the inherent limits to the extent and rate of such increase and the imperative demands of other services.

Mr. Johnson Hicks and Sir James Dalziel criticised his measures to cope with the raid. Col. Norton Griffiths

(M. P. for Wednesbury) related his experiences at the front confirming the fact of British aerial supremacy there. Mr. Claude Lowther asked for more cohesion between the air and land forces.

Secrecy Disapproved.

The reports of the secret sitting of the House of Commons were received too late for detailed comments in the morning papers, but the secrecy of the debate evidently meets with little favour.

Stupendous Increase in Output.

In the House of Lords, Lord Derby stated that the increase in the monthly output of aeroplanes was so stupendous that it taxed the training of pilots and provision of aerodromes to the utmost.

Secret Session of Parliament. TO CONSIDER AERIAL DEFENCES. Premier's Satisfactory Statement.

LONDON, July 11.

The Premier's statement at the secret session appears generally to have satisfied the members but it has not silenced criticism as is shown by shouts of letters. Radical change in control and direction of aerial forces is necessary. It is asserted that this can be realised without neglecting the needs of the army at the front. There is some criticism of Lord French's absence in Ireland at such a juncture.

Lord French in Ireland.

LONDON, July 11.

Lord French arrived in Ireland yesterday on a tour of inspection of troops.

Trawler Destroys two Seaplanes.

LONDON, July 11.

The Admiralty states that the Commodore of Lowestoft reports that on Monday evening the armed trawler "Island" destroyed two enemy seaplanes and brought four prisoners into port.

An Attempt which Failed.

The crews of the two German seaplanes mentioned in the Admiralty communique were landed at Lowestoft. It appears that one of the seaplanes came down in order to launch a torpedo, whereupon the trawler fired on it and disabled it. The second seaplane came to the assistance of the first whereupon it too was disabled.

An Inquest on an officer at Dartford revealed the fact that a British officer was killed while fighting the raiders on the 7th instant.

Italians Negotiations to Evacuate Epirus.

LONDON, July 11.

In the House of Commons, Mr. Balfour stated that Greek-Italian negotiations with a view to Italian evacuation of Epirus were progressing. Mr. Balfour stated that there was no understanding by which in the event of an allied victory, Belgium would obtain any territory in Europe beyond her original frontiers.

Deportation of Belgian Girls.

Replying to a suggestion by Mr. Will Thorne that a protest should be made to Germany against deportation of three thousand Belgian girls from Antwerp to Rumania Mr. Balfour said he feared no protest was likely to deter Germany from committing these atrocities which were reprobated by the whole civilised world (Cheers). Mr. Balfour also gave assurance that in any discussion of peace terms the Allies would take into consideration the enemy's exactions in money or goods in the occupied parts of France and Belgium (Cheers).

Empire Cotton Growing.

Chairman Appointed.

LONDON, July 11.

In the House of Commons, Mr. Stanley announced that Sir Henry Birchenough had been appointed Chairman of the Committee on Empire cotton growing.

TELEGRAMS.

Canada

Conscription of Wealth. An Unfounded Rumour.

LONDON, July 11.

OTTAWA.—Sir William White, Minister of Finance stated that the attention of Government had been called to public uneasiness due to an expression in Parliament "conscription of wealth". Therefore he desired to say that no action detrimental in respect of people's savings was contemplated. Any taxation imposed would be in accordance with legitimate established forms.

New Zealand

Tasmania's New Governor.

Arrives After an Adventurous Voyage.

LONDON, July 11.

HOBART.—The New Governor of Tasmania Mr. Francis A. N. Newdegate has arrived in excellent health after an adventurous voyage. He was cordially received and worn in. There was a record attendance at his first levee.

Australia

Explosion in a Steamer.

Vessel Beached.

LONDON, July 11.

MELBOURNE.—The Steamer "Cumberland" nine thousand tons bound from Sydney for England has been seriously damaged by two explosions in the hold which tore a rent in hull. The vessel was beached.

America

Experts and Aircraft Bill.

Expected Strength of U. S. Army in Europe

LONDON, July 11.

WASHINGTON.—General Iquier, the Chief Signal Officer, and other experts, giving evidence before the House of Representatives Military Committee, urged the speedy passage of a Bill providing for 22,625 aeroplanes at a cost of 363 million dollars.

It is believed that the first American Army in Europe will be 699,000 strong.

The U. S. National Guard.

President's Proclamation.

LONDON, July 11.

WASHINGTON.—President Wilson has issued a proclamation drafting the entire National Guard into the army on August 5th.

U. S. at War with Germany Only.

LONDON, July 11.

In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that the United States was not at war with Austria, Bulgaria, or Turkey.

He also stated that no South American Republic was actually at war with Germany.

Conspiracy to Promote Revolution in India.

Preparations in America.

District Attorney's Statement.

LONDON, July 11.

SAN FRANCISCO.—The United States District Attorney in a statement regarding the conspiracy to promote revolution against Great Britain in India, said that preparations for war against England were made in America before the outbreak of war. He proceeded to summarise the plot as follows: 105 men were involved of whom 98 are now indicated and 7 named as fellow-conspirators. When war broke out emissaries were despatched to Berlin where the India committee an adjunct of Foreign office was formed under Count Zimmerman's personal attention. The Conspiracy's activities included large purchases of arms and ammunition. Recruitment and despatch of men to India, and organization of military expeditions for carrying on from America and Siam, smuggling of arms and munitions through China and Japan. The principle motive was to force Great Britain to maintain strong forces in India and prevent their transfer to the fighting fronts. Agents were sent to Japan and China with the object of bringing pressure to procure secret treaties in favour of Germany in connection with the plot.

Lord Northcliffe's Advice.

TO OVERSEAS CLUB IN AMERICA.

To Assist in War.

LONDON, July 11.

NEW YORK.—Lord Northcliffe addressing the New York branch of the Overseas club urged the four hundred branches of the club in America to do their utmost to help the United States in the war. Everyone of military age must offer for service. He added that the organisation had raised over two million dollars for patriotic purposes nearly half of which had been expended on providing aircraft fuel.

A Submarine Base at Santos

LONDON, July 11.

RIO DE JANEIRO.—A Brazilian destroyer has discovered near Santos a prepared base capable of accommodating a submarine.

Germany

The Great French Air Raid. Eighty-four Machines Take Part. Aviator Describes Journey to Essen.

LONDON, July 11. Reuter's correspondent at French headquarters sends the story of bombardment of Krupp's Factory and the town of Essen by Sergeant-aviator Galois on Friday. Galois' machine was one of eighty-four which started simultaneously for various objectives behind the enemy front. All carried out their mission and returned to the starting point, except two machines, within thirty-six hours, Sergeant Galois says: "We started at 9-20 in the evening, four of us for Essen. The night was dark and I soon lost sight of the others. The course lay over Metz but I passed undetected. I continued steering by the compass for rivers where I heard my comrades bombing the town and knew I was keeping my direction. By-and-by I picked up the Rhine. The moon was shining on it and I flew down stream past Bonn and Cologne towards Düsseldorf. Looking down on German towns was like looking down into a sea of electric light. It was several times fired at by anti-aircraft guns especially at Cologne where the shooting was uncommonly good. As I approached Essen there was a broad band of light on the horizon which seemed to be several miles long. Southward of the town was another great belt of light from the iron and steel industries. I arrived over Essen at a height of 6,000 feet and chose a spot where the blaze of light from the factories seemed brightest. I there threw my cargo of bombs counting ten between each throw and then turned homeward safely following the same route. It was frequently fired at."

The eighty-four machines, which took part in the operation, distributed nearly seven tons of high explosives. Eleven machines dropped two-and-a-half tons on Treves. The correspondent emphasizes the unquestionable superiority of the French air service over that of the enemy, reducing the enemy's activities to occasional hurried raids. During the attack there were 1,098 air fights over German lines compared with 395 over ours.

Quarter of Krupp's Works

Reported Destroyed. Numerous Casualties.

LONDON, July 11. AMSTERDAM. - According to reports trickling through the German censorship regarding the air raid on Essen, the first bombs fell at two in the morning near Altesrath in the vicinity of Cologne wrecking houses. The inhabitants rushed for shelter and shortly afterwards a storm of fire broke out from anti-aircraft guns at Düsseldorf, Oberhausen, Essen, Muelheim, and elsewhere, while searchlights swept the sky in all directions. The greatest secrecy is observed regarding the extent of the damage, but travellers speak of the perturbation of the local population. A telegram to the Dutch paper 'Les Nieuws' at Maastricht states that Dutch workmen employed at Krupp's have been paid off on account of the destruction of buildings. The message adds: "It is reported that during the attacks of Allied aeroplanes on Friday night between forty and fifty machines took part. Bombs were dropped with such success that a quarter of the works were destroyed, over a hundred were killed and several hundreds injured. The material damage runs into millions of francs. Eye-witnesses say that defence guns made a terrific din and that the sky was on fire. The workshops were closed at the beginning of the bombardment by troops endeavouring to prevent a panic. Women and children fled into the country. Five French prisoners were killed and forty injured."

GERMAN CHANCELLOR'S FATE.

Last Effort to Rally Supporters. Hindenburg Expected to Succeed.

LONDON, July 11. The fate of Herr von Bethmann-Hollweg is still hanging in the balance. Numerous political conferences are being held in Berlin and Herr von Bethmann-Hollweg is making a last effort to rally the narrow majority of National Liberals and Conservatives with the body of Clericals. The latest report is that F. M. von Hindenburg will succeed Bethmann-Hollweg.

The Campaign Against the Chancellor. Vienna Influence Suspected.

LONDON, July 11. The situation in Germany is in a state of flux. There is no confirmation in the report that the Kaiser has accepted the resignations of Herr Helfferich and Herr Zimmermann, but there are indications that important changes are probable. French commentators anticipate that F. M. von Hindenburg will become Military Dictator. It appears that the movement against Herr von Bethmann-Hollweg is inspired from Vienna. According to Reuter's Zurich correspondent a number of influential representatives of Clericals, who are the most powerful party in the Reichstag, holding the balance between the pan-Germans and the supporters of a democratic compromise peace, visited Vienna last week and conferred with leading Austrian aristocrats. Immediately after their return, Herr von Erzberger and his friends began strongly to oppose Herr von Bethmann-Hollweg. Simultaneously the South German National Liberal papers ostentatiously abandoned the pan-German standpoint and energetically demanded democratic reforms.

The Constitutional Kaiser.

Another curious contribution to the campaign against Herr von Bethmann-Hollweg is a remarkable article by Prince Liechnowski, ex-Ambassador in London, who roundly declares that the system of one man government is obsolete and demands a constitutional parliamentary government in spite of junkers and conservatives, otherwise the country will go to pieces. He says the Kaiser is far more constitutional than is supposed. He never intervened personally in public affairs within Prince Liechnowski's knowledge, apart from a few impulsive telegrams.

Foreign Publicity Bureau.

Its Operations Denounced.

LONDON, July 11. There is a great outcry in the German Liberal papers at the operations of the Foreign Publicity Bureau, which is

owned by Krupp and other pan-German capitalists. It has already bought several papers and intends to buy many others, especially provincial Liberal journals. It will extend its operations abroad especially in the East.

Coalition Ministry Being Formed.

LONDON, July 11. AMSTERDAM.—The most important news from Germany to-day is the announcement in the Catholic organ "Germania" that the centre party by an overwhelming majority has decided to support Her Erzberger and that a coalition ministry is being formed including the leaders of all parties.

Austria

Population's Desperate Situation.

Socialist's Warning

LONDON, July 11. ZURICH.—During the debate in the Reichsrath, deputies from all parts of Austro-Hungary declared that the situation of the mass of the population was fast becoming desperate. Galicia, the granary of Austria, was completely bare. A German socialist declared it was impossible to tell how long the workers would bear privations. The wrath of the lower classes could not be kept down by bayonets.

Serious Admissions Regarding Food.

LONDON, July 11. ZURICH.—In the Reichsrath the President of the Food Department made a depressing statement of the conditions. He said that the situation was made worse by the potato shortage, while food crops were very poor and would leave small margin for civilians after meeting military necessities. There were shortages in sugar, meat, and agricultural produce. The press comment despondently on the statement.

A Rothschild's Fortune.

LONDON, July 11. Mr. Leopold De Rothschild left a million and-a-half sterling.

Greece

10 Greek Divisions to be Ready within 3 Months.

LONDON, July 11. ROME.—Mr. Jonnart, late Allied High Commissioner in Greece who is on his way to Paris states that M. Venizelos is of opinion that he will be able to put ten Greek divisions in the field within three months.

Russia

Special Congress of Allies, TO CONSIDER BALKAN AFFAIRS. Russia Disapproves Allies' Greek Policy.

LONDON, July 11. PETROGRAD.—The Government announces that a special Congress of the Allies has been convoked to consider Balkan affairs. Such a Congress it says, is necessary in view of the extreme complexity of the political and strategical situation in the Balkans. Its object will be to secure a common policy. This Conference is separate from the forthcoming general conference of the Allies regarding peace terms.

The Government's statement regarding the Balkan Conference adds that the Government formally protested against the recent steps of the other Allies in Greece. While not animated by a desire to support ex King Constantine, whom we disapprove and whose personal policy we continue completely to disapprove, we disapprove the means employed forcibly to substitute one King for another. We maintained in our past parleys, with the Allies that the choice of the form of administration in Greece as well as that of the administrative organisation appertains exclusively to the Greek people. The statement adds that for these reasons the Government refused to allow Russian troops to participate in the expedition in Southern Greece.

Africa

Liberia's Severs Connection. German Blackmail Over Small Nations.

LONDON, July 11. WASHINGTON.—Publication of Liberia's note severing relations with Germany has disclosed the fact that Germany threatened to hold smaller powers liable for any damages to German interests. The Note cites a statement by the German Consul in Liberia under official seal to that effect and saying further that a bill will be presented for payment and enforced after war.

Liberia Ceases Relations with Germany.

LONDON, July 11. Reuter states that the Liberian Government has ordered the deportation of all Germans and the complete winding up of German business. Liberia was the last German political and commercial foothold in West Africa. Trade done by Germans was three-fourths of the whole of the country. Nearly all exports including valuable oil products went direct to Hamburg and Bremen before the war.

The East African Communique.

LONDON, July 11. The East African Communique says:—Enemy's right flank detachment southwestward of Kilwa fell back from Lunyu to Mayongo. Simultaneously our troops came into contact with his centre at Ukuli. Our forces on July 7th converged in three columns from Mkombeji Kimambahili and Wungwi against Germans upon Ukuli-Mayongo front. All columns were successful in this difficult country. The maximum advance was thirteen miles. Another column drove enemy across

Ruipa river and established themselves between enemy detachment at Mofu and main position further north. Our Likuju forces pressed Germans back on Songeliwake road enveloped rearguard and drove it north towards Mahenge. A column of West Africans advanced without opposition thirty-five miles from Rufigi river in direction of Maswaga.

China

The Situation in China.

Republicans Surround Capital.

LONDON, July 11. PEKING.—Matters are at a complete stand-still. General Changshan's troops are within the city which is surrounded by Republicans who hesitate to enter fearing disturbances.

Holland

The British Blockade.

Dutch Comment on Extension of Danger Zone.

LONDON, July 11. AMSTERDAM.—The "Telegraaf" asserts that the extension of the British danger zone on the North Sea includes the so-called safe channel left by Germany. The newspaper says this is due to the Germans misusing this channel in order to maintain communication between Heligoland and the Bight of Zeebrugge and between Rotterdam and German harbours. It states that shiploads of coal from Rhineland and Westphalia, which cannot be transported by German railways, are sent to Rotterdam whence German ships convey them to Emden and Cuxhaven. Obviously Britain cannot tolerate such practices. The paper concludes, "Germany not Britain should be asked to change her methods."

Turkey

Turkish Fleet Attacked.

Bomb on War Office.

LONDON, July 11. The Admiralty says:—The Vice-Admiral in Eastern Mediterranean reports that naval air service on Monday night successfully attacked the Turko-German fleet flying off Constantinople when they located the "Goeben" surrounded by warships and submarines. Airmen attacked from the height of eight hundred feet getting direct hits on the "Goeben" and other ships near her. Big explosions and several fires occurred on board. The airmen also attacked and got a direct hit on the War Office. Enemy appeared completely surprised and no anti-aircraft batteries opened fire until after the bombs had been dropped. The airmen returned safely.

Russian Front

The New Russian Offensive.

More Villages and Thousand Prisoners Taken.

LONDON, July 11. A Russian wireless communique says:—General Korniloff's offensive continues in spite of energetic resistance and stubborn counter-attacks. We captured further villages, over a thousand prisoners, and a great quantity of war material. General Korniloff continued the offensive in the direction of Dolin. Sanguinary battles occurred on the roads to Halicz, also in the region of the villages of Huciska, Packkov, and Pavelce. Bayonet-fighting at Pavelce resulted in the enemy's complete rout. We occupied the villages of Victory, Mawden, Huciska, and Pacykov, and reached the village of Bukovitz. The enemy retreated to the river Logniz. Such was the conduct and daring of our troops during the two days offensive that we penetrated the enemy's position to a depth of ten versts. We captured seven guns on Monday.

Extent of the Advance.

LONDON, July 11. PETROGRAD.—The operations on the Bystratza River culminating in General Korniloff's victory covered a front of over twenty miles. The Russians infantry have already advanced seven miles while cavalry has pushed forward sixteen. The Austro-German front between Halicz and the Capathians is broken. The Russian in the neighbourhood of the Dniester have turned Halicz from the south and southeast and now menace the Halicz bridgehead. Between the 2nd and 8th inst., General Korniloff took fourteen thousand prisoners and fifty-five guns, twelve of which were heavy ones.

The Advance on Halicz.

PETROGRAD.—General Korniloff's cavalry, with Cosacks following up General Kirbach's retiring army southward of Halicz, forced the river Lukovetz running parallel to the River Rukva. The western bank of the Lukva dominates the wooded eastern bank, but it is considered unlikely that the demoralised enemy will be able to concentrate sufficient troops to prevent the Russian passage of the river and the continuance of the advance in the direction of Dolina. The co-operation of the Seventh and Eleventh Armies northwards of Halicz with the Eighth Army southwards of Halicz has hitherto been like clockwork.

The "Retch" in nine military articles points out that the success of the Eighth Army separates General von Bothmer's German army and General Kirbach's Third Austrian Army, which had been in contact between Halicz and Stanislaw. The writer anticipates the evacuation of Halicz, which is not a fortress comprehensively speaking. There is only a strong bridgehead protecting General von Bothmer's positions from the east and south-east.

Halicz Captured.

LONDON, July 11.—PETROGRAD.—The Russians have taken Halicz.

More Than 30 Guns Captured.

PETROGRAD.—The Russians captured more than thirty guns at Halicz. Pursuit of enemy continues.

TELEGRAMS.

The German Communiqué.

LONDON, July 11.

The German wireless communiqué says: An artillery duel developed greater intensity on the coast in Ypres sector, a so eastward of Wyts Chalte. There were reconnoitring engagements north-east of Messines near Lens and Fresnoy and north-westward of St. Quentin. Fighting activity increased near Riga Dvinsk and Smorgon. Russians were inactive between Stry and Dnieper. Fighting north-west of Stanislaw resulted in our withdrawal behind Lukowitz stream.

The Russian Communiqué.

LONDON, July 11.

The Russian wireless communiqué says that after capturing Halez general Tchermisoff advanced westwards and reached the left bank of Lomnitz. The Russians also advanced on Bogord Cher-Zlotvin front. They took over two thousand prisoners and thirty guns in the day's fighting.

General Brussiloff Congratulated.

LONDON, July 11.

The Press Bureau states that Sir William Robertson has sent a message to General Brussiloff congratulating him on the splendid result of the recent fighting and wishing him further success. General Brussiloff has replied that all his efforts are directed to the development of operations already begun with a view to decisive victory over the common enemy.

British Front

British Line Advances.

LONDON, July 11.

A British communiqué says: - We advanced our line slightly last night eastward of Oost Taverne; we made a successful raid southward of the Ypres-Comines Canal.

British Raid Trenches.

Enemy Artillery Active.

LONDON, July 11.

A British communiqué says: We entered trenches at Nieuport and inflicted casualties. We drove off raiding parties south-eastward of Habrincourt, and eastward of Monchyle Preaux. The enemy's artillery was very active all day on the coast reaching great intensity in the evening. We vigorously replied. The weather prevented aerial operations.

The British Communiqué.

LONDON, July 11.

The British communiqué says:—After twenty-four hours very intense bombardment the enemy made a determined attack on our position on the Nieuport front on Tuesday evening. The concentrated heavy nature of the enemy's artillery fire levelled defences on the Clunes Sector near the Coast. This sector being isolated by the destruction of bridges over the Yser the enemy here penetrated our position on a front of fourteen hundred yards to a depth of six hundred yards reaching the right bank of the Yser near the sea. Enemy after gaining some of our advanced positions further south, opposite Lombartzyde, was driven out by counter-attack.

French Front

Powerful Enemy Attacks.

Troops Severely Battered.

LONDON, July 11.

A French communiqué says:—The enemy last night violently bombarded certain sectors of the Aisne front. Local attempts north of Laffaux Mill and south-east of Ailles failed under our fire. The enemy powerfully attacked Hurtebise Mounment and Dragon Cave, but the attacking waves were unable to reach our lines being scattered in a severely battered conditions.

Considerable Activity.

LONDON, July 11.

A French communiqué says there was considerable activity at Meronvillers and Hill 304 in the Morthomme sector.

The German Offensive of Loan.

Desperate Struggle for Crest Described.

LONDON, July 11.

Reuter's correspondent at French headquarters says: The German onslaught between Les Boves on Chemin des Dames and Froidmont Farm on Sunday was led by massed shock troops and preceded by a sudden brief flurry of artillery bombardment. The French line had been obliterated by a fortnight's shelling while the barrage behind prevented reinforcements, supplies, munitions, and provisions from coming up. The enemy over the front line held by exhausted Frenchmen on a front of two miles, but gallant counter-attacks with grenades and bayonets recovered yard by yard much of the lost ground. The counter-attacks were continued throughout the night and the following day and were punctuated by glorious feats of heroism. A single battalion of Chasseurs drove back the enemy four times, ultimately holding their old section. Another battalion, whose gallant behaviour compared favourably with the achievements of French "corps d'élite" was composed of the middle-aged Territorials also who had been previously rejected on medical grounds. Despite severe losses in a very bloody struggle, Monday's efforts resulted in the further recovery of ground, leaving the smallest sectors of trenches in the hands of the enemy. Nevertheless further efforts by the Germans must be expected before the enemy reaches the decision to abandon their claim to the crest.

The French Communiqué.

LONDON, July 11.

French communiqué says there was a fairly lively artillery struggle north of Jouy and lively cannonading in the sector of Hill 304. Germans attacked north of Flirey in Woivre. After a lively fight the enemy was completely driven out of a portion of trenches in which he had gained footing.

Salonika Front

Air and Artillery Activity.

LONDON, July 11.

SALONIKA.—A communiqué says:—British airmen bombed Pentic. Enemy artillery violently bombarded our positions in the Cerna Bend.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 11.

His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 10th instant from the Secretary of State for India:—

The Russians in pressing their offensive are attacking at successive points. They assaulted fortified positions in the west Stanislaw and piercing a most important position, captured the small town of Jezupul and four villages while their cavalry pursued the retreating enemy to the river Lukva. The Russians in this battle captured 6000 prisoners and 48 guns. The Russians have also vigorously pushed their advance on the Zloczw front east and south-west. There have been fierce attacks and counter-attacks round Konichy the enemy bringing up fresh reserves but in the end important positions remained in the hands of Russians. The Russian naval flotilla has been active at Pinsk.

On the British front there has been considerable artillery, air-craft and raid activity.

Severe fighting has taken place on the French front. The Germans have again violently attacked Aisne position at four different sectors. The French maintained their positions at most points and after several hours fierce fighting finally ejected the enemy from a part of the first line into which he had penetrated. The French recovered the portion of the line in Verdun region they recently lost. The French aircraft raided towns far in the interior of Germany. One aeroplane proceeding down the course of the Rhine bombed the Krupp works at Essen. Other squadrons dropped bombs upon Traver, Ludwigshaven and Coblenz on the Rhine.

Twenty-two German aeroplanes dropped bombs on London killing 43 and injuring 197.

The Italians made a night further advance on Carso. A crisis has arisen in Germany owing to attacks on the Imperial Chancellor and his refusal to lend himself to a policy of peace without annexations and indemnities. A strong moderate party is pressing for declaration that Germany is only fighting a defensive war, that she is ready to consider peace and desire immediate domestic reform and Parliamentary Government.

In the Austrian Parliament the deputy said that Galicia, once the Granary of Austria was now completely bare and food must be sent in to prevent people from starving. The people had neither seed nor corn for food.

Champions of Lord Hardinge.

SIMLA, July 11.

The committee of the Simla Indian Association has sent the following cablegram to the English Press:—The committee of the Simla Association express profound confidence in the Viceroyalty of Lord Hardinge, challenge aspersions on his rule and deprecate criticism during the war.

The Usuary Bill.

ALAHABAD, July 11.

The "Pioneer" understands that the proposed Government Bill for dealing with usuary is now in course of preparation.

Calcutta

Suit Against Mr. B. N. Basu.

Hearing Expedited.

CALCUTTA, July 11.

At the High Court to-day before Mr. Justice Chaudhuri the suit brought by the Bengal National Bank against the Hon'ble Bupendra Nath Basu and others, former Directors of the Bank was mentioned. This was a suit to recover the losses caused to the Bank during the management of the Bank by the defendants as Directors. The losses are estimated roughly to about 7 lakhs of rupees. The Advocate-General who represented Mr. Bupendra Nath Basu stated Mr. Basu was leaving for England to join the India Office either by the middle of the third week of August and they had written to all parties concerned to have a date fixed for the hearing of the suit. His Lordship fixed the 1st August next for the hearing of the suit.

Bengal Provincial Recruiting Board.

To Engage in Recruiting Arrangements.

CALCUTTA, July 11.

His Excellency the Governor invited a number of gentlemen to meet him in Calcutta last week to discuss the arrangements for co-ordinating recruiting operations in Bengal. In order to meet the requirements of the military authorities for various kinds of labour and man power in connection with the war a Provincial Recruiting Board has now been constituted consisting of 16 members with the Hon'ble Sir Henry Wheeler as President.

Bengal Jails.

CALCUTTA, July 11.

Of the 98 political prisoners at the beginning of the year some were deported or released on expiry of their sentences during the year. In addition to these there are 25 Pathan prisoners in jail belonging to an up country regiment. They at first complained much of the climate but have now settled down and have on the whole behaved very well.

Bombay

The Defence Force.

Selection Committees Stand Where They Are. The "Times of India" Strongly Condemns Govt. Methods.

BOMBAY, July 11.

The "Times of India" says:—The long discussion between the member for Commerce the Hon'ble Sir George Barnes and the Bombay Chamber of Commerce on the subject of active service companies in the Indian Defence Force can be boiled down into a sentence. The selection committee will be allowed to exempt as well as to distribute. What confession of confusion? For months exemption Tribunals have been sitting all over the country acting on different principles, and different methods. For months harassed staff officers have been corresponding with mysterious individuals who direct the Defence Force from an eyry in the Himalayas. The end of it is that the work will have to be done over again. Never were the words of those who argued for simple direct methods dealing with this question more completely justified. Every able bodied man should have been declared liable for local training. There should have been no exemption whatever save for physical disability, but it should have been in the power of the general officer commanding, acting on the advice of the selection committee, to vary that training in accordance with national interests as represented in each individual then for active service companies. A quota should have been fixed for every town and District. It would have lain with the selection committee to furnish that quota. If it did so so, then well and good. If it did not, then it would have been for Military authorities to examine their reasons, either overrule their exemptions or reduce the quota. If this common sense procedure had been adopted the commercial community which is largely represented on the selection committee would have done the work themselves. They would have done with a full recognition of the Imperial emergency which has to be faced. The whole correspondence with army headquarters as regards selection could have been effected on one side of a sheet of note paper, but circumlocution still enjoys wonderfully vigorous life in India. Thousands of letters and telegrams have passed, tons of paper been used, trainloads of correspondence have been rushed to Simla, Delhi and back again. The result of all this furious activity is that the selection committees stand almost where they would have stood if exemption tribunals had never been constituted. Alas! poor conscript!!

United Provinces

Extension of Office.

To Sir James Meston.

RANGLON, July 11.

It is understood that Sir James Meston will be given an extension of service as the Lieutenant-Governor of the United Provinces until the 15th January 1918 and Sir Harcourt Butler will remain as the Lieutenant-Governor of Burma until that time.

South India

Travelling Dispensaries in

Three Telugu Districts.

OUTACAMUND, July 11.

The Government have approved of the proposals of Surgeon General to open as an experimental measure three travelling dispensaries in charge of selected Civil Assistant Surgeons for the treatment of patients in specially malarious tracts in the districts of Cuddapah, Nellore and Bellary.

[REUTER.]

UNCORRECTED.

LONDON, July 11.

ZURICH.—There is no doubt that the German crisis was precipitated by the unexpected Russian offensive and its effects in Austria. The Emperor Karl, perturbed not merely by the offensive, but by the wholesale surrenders of Czech troops to Russians and by the food troubles in Austria, felt obliged to take steps to alleviate the situation, and his advisers convinced him that his only chance of arresting the Russian offensive and opening peace negotiations was in the declaration by the Central Powers against the policy of annexations. The Emperor Karl pressed this point of view on Generals Hindenburg and Ludendorff during their visit to Vienna, and also discussed it with Erzberger and other German visitors. The consequence was the unwonted flutter in Berlin. When General Hindenburg and Ludendorff returned the Kaiser conferred with them at length and then talked to Bethmann-Hollweg, and afterwards to the Bavarian Minister, Count von Lerchenfeld. Subsequently Bethmann-Hollweg conferred with the leading Deputies. Meanwhile there had been private conferences among party leaders ending with a meeting of the Prussian Cabinet. But the most momentous happening occurred on Monday with the Crown Council met for the first time since July 1914, consisting of Imperial and Prussian Ministers, the Kaiser presiding.

In view of the above revelation of the origin of the crisis, it is strange to find Bethmann-Hollweg in his recent speech in the Reichstag Committee, repudiating the formula of no annexations and no indemnities in the strongest terms, and declaring that the war must be continued with the greatest energy. With the Press conducting a most bitter campaign against Bethmann-Hollweg and the publication of articles like Prince Lichnowsky's, representing the Kaiser as a constitutional monarch, it looks as though Bethmann-Hollweg is about to be made a scapegoat for the climb down of the Kaiser as regards both internal reform and the question of annexations.

విరోధామహాసంగమము

బ్రిటిషువారి నౌకా విమానములు-తురుష్క-యుద్ధనౌకలను తలపడుట

(0) కనిష్ఠాంతు నోపిలుపై బాంబులను వేయుట—యుద్ధకార్యాలయమునకు నష్టము

(0) మూడు గ్రీసు సేనలు - యుద్ధమున చేరనుండుట

(0) మిత్రపక్షంబు బొల్కను విధానము - రష్యావారి ఆసక్తుతి

(0) విమానములదాడి—బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి ప్రకటనము

86 పరాక్రమవిమానములు ఎన్నుకొని దాడినలుపుట

రష్యావారు హాలిజును పట్టుకొనుట.

(రైటరు ఏజన్సీ.)

ఇంగ్లండు

లండనునై విమానదాడి.

రహస్యపు సమావేశమున ప్రధానమంత్రిగారి వాక్కులము.

సైనిక వాంఛలను ముందుగ నరచునలెను.

కామన్సునభిలో రహస్యపు సమావేశమున ప్రధాన

మంత్రి లాయుడుబార్ని గారిట్లు నుడిచిరి:— 800 పానుల ప్రే

లుడు పదార్థములతో 22 గోతా విమానములు శరవారమునా

డు లండనునై దాడినల్పించి, ఇందులో 3 విమానములు నాశ

ము జెందినవి. దాడి విమానములు దాడి యనంతరమున, నుర

క్షీతముగ తమ నెలపుట జేరుటకు కొన్ని రక్షక వైమానిక ప

టాలములను దానివెంట బోధింపట్లు జర్మనులు సాధనముగ

ఏర్పరచిరి. ఈ రక్షకవిమానములలో 6 విమానములు భగ్నమయి

నవి. ఒక విమానము కొంచెము నష్టపడినది. కాన నష్టములే

కుండగ జర్మనులు విమానదాడిని నల్పులేదు. శత్రువిమానము

లను పూర్తిగ లండనునైకి రాకుండగ జేయుటకు సాధ్యము

కాదని ప్రధానమంత్రిగారు తెలియజేసిరి. రణముఖమందున్న

జర్మనుపంతులవై బ్రిటిషువైమానికులు ప్రతిదినమున పోవుచు

నేయున్నారు. విమాన విధ్వంసక శత్రువు లతిదారుణముగ

అగ్ని బ్యాల్లను తమమీద బరిపేసను ఇందువలన నురక్షణముక

నిగ్నముగ అవకాశముల పరాక్రమముతో బ్రిటిషువైమా

నికులు జర్మనుల నివాసములవైసను, ప్రధానకార్యాలయముల

వైసను బాంబులను బరిపి నష్టమును గావించిరి. జర్మను

రక్షక వైమానికదళములు ఎంత జాగ్రత్తగ తమ స్థానములను

కాపాడుకొనుచు పగతునకు చెండానుచున్నను మన బ్రిటిషు

వైమానికులు శత్రువులను గొప్ప నష్టములను కలిగించిరి. అద్దా

నంజేసి నున మొత్త మెలకువతో శత్రువిమానదాడులను భంగ

పుచ్చుటకు పూనికతో ప్రయత్నించినను కొంచెమైనను నష్టము

లేకుండగ శత్రువిమానములను నివారించుట కేవల మసాధ్యము.

వీలైనంతవరకు శత్రువులు లండనునై దండెడివిడిసెపుడు వాకి

అమితనష్టములను కలుగజేయుటకు మనమెప్పుడును ప్రయత్నిం

చవలెను. అట్లు గావించినచో మనదేశముపై దండెత్తుటకు వె

రచెదరు. ఈ 45 మాసములకుండి ఉత్తర బెల్జియము దగ్గర

నున్న జర్మను విమానశాలలవై మన నౌకా విమానములు 70

టన్నుల ప్రేలుడు వస్తువులను ప్రయోగించినవి. శనివారము

నాటి రాత్రి జరిగిన శత్రువిమానదాడికి ముందుకొక రాత్రి

ఆరు బాంబులను మన నౌకావిమానములు శత్రువిమానశాలల

వై వేసిరి. కాని ఇంగ్లాండునై జర్మనులు 2 టన్నుల బాంబు

లను మాత్రము వేయగలిగిరి. దొంగతనమువారు ప్రపంచమున

అవశ్యముగ పరాసురంగమందున్న వైస్యములకు కలయునన్ని

విమానములను తక్షణము సరఫరా చేయవలెను. తేలిచో వా

రెంతమాత్రము పుగోగనమును గావించ లేకుండును. 28 మం

ది పౌరులు మృతిమొందుట చాల విచారకరమైన సంగతి. రణ

ముఖమందు చాలినన్ని విమానములు లేకున్నచో వైస్యములం

దగు 28 వేలమంది మడిసెదరు. సైనిక ప్రాజనక్షణమునకు వి

మానములే మూలాధారములని మనము గ్రహించినట్లే జర్మనులు

కూడ తెలిసికొనిరి. జర్మనులు అంగ్లేయ పట్టణములవై బాం

బులను బరిపట్టచే పరాసుదేశమందు పోయిచున్న పటాలము

లను వెనుకకు రప్పించవలసి వచ్చినది. అంతకంటె జర్మనులకు

లాభమేమియు కలుగలేదు. జర్మనులు విమానము పై దాడినల్పి

నంత మాత్రాన ఇంగ్లాండులో గోల పుట్టి గొడవమువారు

ప్రజాభిప్రాయమును ఉల్లంఘించజాలక రణముఖమందున్న

విమానముల నన్నిటిని మరలించవలసినచేసిన జర్మనులను నమ్మ

కట్లు చేసినచో యుద్ధకార్యములకు విఘాతములు మొదగు

ను. సురక్షనన్నాహములకు విషమదశ సృష్టించును. రణ

ముఖమందును, పుగమందు శత్రువిమానదాడి భంగ పుచ్చుటకు

కలయు విమానములను సమకూర్చలేచో వైస్యములు ముందు

కు రావలయును. ఇప్పుడిది జర్మనులకు ముఖ్యముగ తెలియద

గినవిషయము. దాడి ముగిసిన కొన్ని గంటలకు విమానదాడిచే

భగ్నమైన జిల్లాలకు పోయి నేనచటి ప్రజలను జూచితిని.

వారందరూ నిశ్చలముగను సంతోషముతోను మండిరి. ప్ర

జలు భయ మన నెద్దియో యెఱుంగనే ఎఱుగదు. వైమాని

కాధికృతల ప్రజలందరూ గ్రహించిరి. అద్దానంజేసి 12 మా

సములకు సుసామ్రాట్లు బ్రహ్మపయస్సులును జేసిరి.

కడదిన ఆరుమాసములలోను మనము విమానములను విస్తార

ముగ తిమారు చేయుచుంటిమి. వైమానిక కార్యముల గుండు

23000 మంది పనివాండ్రు నెప్పుడగ ప్రవేశ జెట్టితిమి.

నిగ్నాపవధతులందు కూడ కొత్త మాయలను కలుగజేసితిమి.

కొత్తకపు విమానములను కూడ తిమారు చేయుచుంటిమి.

మనకంటె తక్కువగ నెప్పుడు విమానములను తిమారు చేయు

చున్నారని దొంగతనమువారికి నమాచారములు చెప్పుచున్న

వి మనలో పోటీగ పనిచేయుటకు జర్మనులకు తగిన సాధన

సంపత్తిలేదు. ఇంతవరకు మనము నివారముగ ఒకేమార్పుగ

విమానములను పోయిగ ఉత్పత్తి చేయుచున్నాము.

ఇప్పుడు మనము విమానములను అతిమజురుగ తయారుచేయు

చుంటిమి. ఇప్పుడో వైస్యములకు కలయునన్ని విమానములు

సమకూడుటయేగాక శత్రువిమాన దాడిని అణగదొక్కటకు

కూడ స్వదేశమందు చాలినంతవరకు విమానములను నిర్మించ

గలమని దొంగతనమువారు ఆశించుచున్నారు. శత్రువిమాన

దాడిచే బాధపడుచున్న జనులకు ఈశక్తిగతులను తెలియ

జేసినచో మనము చెప్పురానింతయు విశ్వసించి సంతోష

ముగ కష్టములను సహించెదరు.

విచార్య సమాధానము.

కొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు సందర్భమున

బోనర్లా గారిట్లు నుడిచిరి:— జర్మను విమానములతో మన

విమానములగుడ చాలయించినవి వైమానిక నిపుణులు తెలియ

జేయుచున్నారు. ప్రధాన మంత్రిగారు తెలిపిన సంగతు

లన్నియు గూఢముగ నుండవలసినవగుటచే బహిరంగముగ

ప్రధానమంత్రిగారు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయు

మని కొంతమంది కోరికుండిరి. దానిని నె రెంతమాత్ర మంగీ

కరింపజాలను. జర్మనుల ముఖ్యకార్యములకు పరాసురంగ మ

నతిమారుములో నున్నది. అద్దానంజేసి పరాసువారు జర్మనుల

వై విస్తారముగ అనన్యదనమును గావించుచు చాల మీయగ

నున్నది. కొన్ని నోజులక్రమంబు పరాసువారు దిగ్విజయముగ

జర్మనులకు నష్టమును కలుగజేసిరి. లండను వైమానికదాడి

ప్రముఖతతో గమనించి సంగ్రామ కార్యముల కేది ఎక్కు

వలాభకారియో ఆవిషయమును మనము మోచించవలెను.

ప్రజలు విస్తారముగ విమానములను నిర్మించు మనుటయేగాని, అది ఎంతవరకు సాధ్యమో గుర్తించజాలరు. ఇంతకంటె ముఖ్య మగు ఇతర శాఖలవారి వాంఛలను నీచేర్చుటకు గూడ తగిన యోచనగూడ జేయరు. విమానదాడిని ఆపుటకు నూచించిన పద్ధతులను జోయిక్ సజ్జా హిక్సు, సర్ జేమ్స్ బాల్ఫోరు గార్లు ఆశీరించిరి. వెడ్డెనుబేరీ ప్రజలతరపున పార్లమెంటు సభ్యుడుగనున్న కర్నలు వార్టక్ గ్రెవిన్సుగారు రణముఖమున తాము జూచినసంగతులను బట్టి బ్రిటిషు వైమానికుల యాధికృతను దృఢపరచెను. భూ వైస్యములు, వైమానికులు కలసి మెలసి పనిచేయవలెనని వ్లాడు లోభరుగారు నూచించిరి:—

రహస్యపు సమావేశమును సమృద్ధిపరచుండుట.

లండన్, జూలై 10:— ఉదయపు పత్రికలయందు కామన్సునభిలో జరిగిన రహస్యపు సమావేశమును గూర్చి ఎట్టి వ్యాఖ్యానమును జేయుటకును సమాచారము లాలస్యముగ చేరుటచే మీలు లేకుండెను. కాని రహస్యసమావేశమును ప్రజ లెగరను ఆమోదించలేదు.

విమానములసంఖ్య అత్యధిక్యముగ పెరుగుట.

లండన్, జూలై 11:— ప్రతి నెలయును విమానములు అత్యధిక్యముగ విస్తారము తయారుచేయబడుచున్నది. వీనికి విమానశాలల చాలుటలేదు. మాలిములు అలసిపోవుచున్నారని ప్రభువు లనరచుచో జెప్పి ప్రభువుగారు నుడిచిరి.

బ్రిటిషువారి ముట్టడి.

ఆరాయకముగు సముద్రసాంతమున వెండుట గురించి

చోలందువారు విచర్చించుట.

ఆమ్స్టర్డం, జూలై 10:— ఉత్తర మహాసముద్రమున జర్మనులు నురక్షితముగ కాకల పరునము కావచ్చునని విడిచిజెట్టిన ప్రదేశమునుగూడ బ్రిటిషువారు ఆపాయకరము గు ప్రదేశమందు చేర్చివారని బెల్జిగా ఫ్రెంచ్ దృఢముగ ప్రకటించుచున్నది. జర్మనులు ఈవారి హెచ్చరికలొందు, ట్రెజిచువర్సుకు, చాటగుడా, జర్మను నౌకాశ్రయముల మధ్య తమ నౌకల రాక పోకలకు వీలగు నట్లు జర్మనులు దుర్వినియోగము జేయుచుండుటచే బ్రిటిషువారిట్లు తేసిరని వాదాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. జర్మను ఇరుప గారు లనై రైవార్యండు, వెస్టుఫాలియాలుండి రాక్షసిబాధును కొంపోవుటకు వీలులేదు. గాన దానిని రాటునకంకకు పంపుచున్నారు. అచటనుండి ఎండెకు కచ్చుపోవెనక జర్మను నౌకలవై గొంపోవకును. బ్రిటిషువారిట్టి పద్ధతుల నెంత మాత్రము సహించజాలరు. జర్మనులు తమ పద్ధతులను మార్పు కొనవలె గాని బ్రిటుషువారు వలదని బెల్జిగా ఫ్రెంచ్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సాయుధచాపల పడవుకటి రెండు సముద్ర

విమానములను నాశముజేయుట

లండన్, జూలై 10:— పోమవారము సాయంత్రమున సాయుధచాపల నౌకొకటి (వినులాండు) రెండు సముద్రవిమానములను నాశమొనర్చుట్లును, 4 గురు శత్రువులను బంధించి రేవులోనికి తెచ్చిట్లును లోఎస్తాప్రలోనున్న నౌకాధికారి తెలియజేయుచున్నాడు.

న్యర్త ప్రయత్నము

లండన్ జూలై 10:— నౌకా కార్యాలయము వారు ప్రకటించి రెండు జర్మను సముద్రవిమానము నిబ్బరిలో యెస్తాప్రలో ప్రవేశించినది. ఒక సముద్రవిమానమొకటి టూర్నిపో పడవమొకదానిని సముద్రములో వేయుట కే తెంచ చాపలపడవొకటి దానిని ఫిరంగులతో కాల్చి నివ్వ)యోజనముగ జేసెను. రెండవ సముద్రవిమానము మొదట విమానమునకు సాయమొచ్చుట కేగుదెంచ దానిని గూడ చాపల పడవ ఫిరంగులతో గాల్చి నివ్వ)యోజనముగ జేసెను.

ప్రామ్న

బ్రిటిషు పంతులు ముందుకరుగుట.

లండను, జూలై, 10:— బ్రిటిషు అధికారుల్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఈజుటావరెనను తూర్పుభాగమున మేము గతిచాత్రి కొంచెము ముందున కరిగితిమి. ఈప్రకు కోమన్న కాలనకు దక్షిణ భాగమున మేము విజయంతయగు దాడి నలిపితిమి.

లండను, జూలై 11:— మొగోను విలియమ్స్ వద్దకు, మాగోములో 804 వ సంఖ్యగల కొండవద్దకు తీరముగ యుద్ధము జరుగుచున్న దని పరాసు వారు ప్రకటించుచున్నారు.

పరాసువారి గొప్ప వైమానిక దాడి.

లండను, జూలై 10:— పరాసుప్రధాన కమిషనుండి రైటరుగారి విశేషము డిటల్ వ్రాయుచున్నాడు.

గత శుక్రవారమునాడు వెస్ట్మిన్స్టర్ హాలుగారి యం ఆము క్రిష్చన్ ఫ్యాక్టరీని, ఎస్సెస్ నగరమును ముట్టడించెను. శత్రుజాతమునకు వెనుకటి భాగము కనుండు యెదిరించు నిమిత్తము రయలువెడలిన 84 యం త్రముల లో నిడియెడిట్, అన్ని యంత్రములను నశపనల నివ్వరించి 86 గంటలలో యథాస్థానముల చేరెను. రెండుయంత్రములు మాత్రమే ట్టు చేశెను. అందున గూర్చి వెస్ట్మిన్స్టర్ హాలుగా డిటల్ చెప్పుచున్నాడు. “ఎస్సెస్ నగరం దీ రాత్రి 9-30 గంటలకు మేము బల్లము బయలుదేరితిమి. రాత్రి గాథాంశకార వయమున నుండెను.” అందుచే కొలదికాలమున నేలికిగ్ల ను మూడు నాడు గన్విండుకుండెను. మెట్టు ద్వారా పోకలినవైనను, ఆయిన శత్రువులు సాయంత్రమున బాదేశెను. ప్రతీ సుదర్శనామిత్రులు ముట్టడి నాగింబిచ్చిని టు నేకటవైపు నా సమానమున క్రిష్చన్ నాగింబిచ్చి తిని. ఈలాగ నైనునని నాకెట్టయ్యెను. అంతిమే నా సలలు దార్శ ప్రక్రియ ప్రయోజము సాగించితిని. ఆచటకుండిక్రింగి జ్యోతిషముల జూచునప్పటికి నీ నిద్రాశ్చక్తి వాంఛిత గన్పడెను. ఆ ప్రదేశములందు మా నిమాన నిద్రాశ్చక్తి శత్రువుల నేక మారులు తుపాకుల గాల్చియుండెను. అందు కొలొ కద్దజరిగిన యుద్ధము ప్రతిపాత్రయి. ఎస్సెస్ ను సమీపించుచుండ దిబ్బండులమున కన్నులు మిగిమిట్టలుపు మహాకాంతి గన్పించెను. ఆపట్టణమునకు దక్షిణభాగమున గూడ నట్టినియె ప్రకాశముగన్పించెను. 8,600 ల అడుగుల ఎత్తున నేను ఎస్సెస్ నగరమును చేరితిని. ఆచటనుండి ఎక్కువ ప్రకాశమానముగ నుండు తావునందలి కర్మాలయముల విదాపదేని బాంబుల పదములు మెల్లనవచ్చుట నుండి ను రలి తిని. నా విమానము దేగ వా నేక గుండ్లను గొట్టిరి.” ఈ ముట్టడిలలో పాల్గొని 84 యంత్రములను 7 టన్నుల నత్తులైతరతి క్రేలుడ నత్తువుల బాదవిడిచెను. 11 యంత్రములు రెండున్నెలకుల బాంబులను ప్రతీ సు నగరమువిద జారవిడిచెను. పరాసువారి విమానము లీ యుద్ధమున ననేక మడుగులు శత్రునిమానమునకంటె మేలుగ నున్నవి. ఏసీను గంగ్రామమునం దంతట శత్రు పంపులవిద 1,098 వైమానిక యుద్ధములు జరిగెను. మా పంపులవిద 395 యుద్ధములు మాత్రమే జరిగెను.

లోనువచ్చ జర్మను ఆవిష్కరణము.

లండను, జూలై 11:— పరాసుప్రధాన కార్యాలయ ముకద్దనఁడు వైట్లరు విశేషము డిటల్ వ్రాయుచున్నాడు. చెవిను దెడెము కద్దన గ్న వెపోలేక్సి, ప్రాయద్దులు ఫారము నకు నుచ్చన ప్నత లొంగించిన యకస్కంధమున ననేక వండి జర్మనులు సామాన్య మాకలుగ నుండిరి. ఫింగియద్ధము నాగింబిచ్చి వెంటనే వారు వెనకకు మరలిరి. పరాసువారి ప్రధాన కంత్రికల్పాచేరి చేయడెను. కాని వెనకన గ్న క్రొత్త వైగ్యములు మాత్రము తపకండకములను విదనులను మందు సాదాగ్ని శత్రువులు డట్టుకొనకుండ వారిని నిలువరించిరి. మొదటి పంక్తిని ఆలసిపోయిన పరాసువైగ్యములు మాత్రమే నిలచియుండెను. ఆయిన వారు శత్రువులవిద సాంకంతముల గు ప్రతియద్ధముల మెనరించిరి. రాక్రెల్లియ, ఆపరునటి పన రెల్లయను వాంటుల ప్రతియద్ధము లొనరించుచుండిరి. ఒక్క చేకూర్చు కటామము మాత్రమే నాలుగు మారులు శత్రువుల పోదోలెను. కత్తయమగు సోమవారమునాటి యుద్ధమున పరాసు వైనిజలు చిట్టచివరను మరలింకి థలము నాక్రిమింతుకొనిరి. చిన్నగ్న కండక ప్రదేశములు మాత్రమే శత్రువుల చేరెను. ఆధలము నాక్రిమింతు కొనలేదును నిరాశచే శత్రువులు మరలకరకును మరలింన్ని జ్యోతి ఆవ గ్నండుము లింట్ల జరుగ గలవని లింపవచ్చును.

బ్రిటిషుదాడి కందకములు.

లండను, జూలై 10:— బ్రిటిషువారి టుల ప్రకటించుచున్నారు. నియోభోద్ధకద్దన కందకములందు మేము ప్రనే కించితిమి. శత్రువైనిజలలో గొందఱి జంపితిమి. వాచ్చిను కొరునకు ఆస్సెయమునను, మాంకైలుప్రూ తూర్పుభాగము నను శత్రువులంపిన దాడిటాలముల నన్నిటి మేము తరిమి వైచితిమి. సమద్రతీరమున దినవంతయు శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగుల గాల్చిరి. సాయంకాల సమయానన్న కాలమున వారి

ఫిరంగులు మిక్కిలి తీవ్రముగ నుండెను. మేయంతులకు తగిన ప్రత్యుత్త మొసగితిమి. కీర్తోష్టస్థితి బాగు లేనందునలన వైమానికయుద్ధములు జరుగ లేదు.

శత్రుముట్టములు

లండను, జూలై 11:— పరాసువారి టుల ప్రకటించుచున్నారు. ఏసీ యుద్ధముఖమున కొన్ని ముఖ్య ప్రదేశములను శత్రువులు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. లాఫాన్సు మిల్లనకు వైమునను, ఏయిలీసున కాస్సెయమునను వారు చేసిన స్థానిక ప్రయత్నములు మా ఫిరంగుల వేడిమికి తాళకాలక పోయెను. వార్మిజై బా మాన్యెట, డ్రాగను కేవులను శత్రువులు మహా సామర్థ్యముతో నెదిరించిరి. కాని వారి ఫిరంగి గుండ్లు మాత్రము మా పంపులు చేరలేదు.

అన్నికా

సంయుక్త రాష్ట్ర సమర సన్నాహము.

వాషింగ్టను, జూలై 10:— ఫీపుస్గ్నలు ఆఫీగరు జనరలు ఈక్వయరుగారు ప్రతినిధులనగ్గ వారి వైరిక సంఘమువారి యెదుట సాక్ష్యము జెప్పవ, 8,600 లక్షల డోలరుల విలువ గల 22,625 ఆకాశవిమానముల వెంటనే నిర్మింపవలసినదని నొక్కిమొక్కి వక్కాణించెను. యూరప్రుకు ప్రప్రథమమున పోవు ఆమెరికా వైసున 6,90,000 వైనికులుండరని నమ్మ బడుచున్నది.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారు

జర్మనులతో మాత్రమే యుద్ధమొనర్చుట.

లండన్ జూలై 10:— అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారు ఆస్ట్రీయా, బల్గేరియా, తర్కివాలో పగతురసాధించుట లేదని కామన్సునగ్గలో రాబర్టు సెసిలు ప్రభువుగారు తెలియజేసిరి.

దక్షిణ అమెరికా రిపబ్లికు వారుగూడ జర్మనులతో యుద్ధము చేయుటలేదని గూడ సెసిల్ ప్రభువుగారు నడిపిరి.

జర్మనీ

క్రొత్త కర్మాలయ విధ్వంసము.

అన్వర్డుము, జూలై 11:— ఎస్సెస్ వైమానికదాడిని గూర్చి జర్మను పత్రికలలో ప్రచురింపబడిన ప్రకారము రెండు బాంబులు కొలొను సమీపమునందలి ఆల్ట్రునాడ్లో పడి రెండ ఇండ్లను మార్చెను. ఆత తుణమె డుకెలు దాక్కుద్ధ విమాన నిధ్వంస తుపాకులు ప్రేల నాగింబిచ్చెను. ఓబరు మాన్యెను, ఎస్సెస్, మ్యాంబిహిన్ లందును ఇంక మరొన్ని ప్రదేశములందును గూడ బాంబులుపడెను. ఈలాగ నన్వేషక జ్యోతి లాకనమున నన్ని వంకలను పరిశోధింపనాగెను. ఎంకెనన్ము మల్కెనెయిం ఒకేవికరిం పబడక జాగరూకతతో దానడెను. కాని క్రయాణికులని మాత్రమచటి ప్రజలలో చాల యాందోళనము గలుగుచున్నదని చెప్పుచున్నారు. క్రొత్త కర్మాలయములందు పని చేయుచున్న డచ్చికార్మికుల జీతములు వెంటనే యిచ్చి చేయబడెను. వారు పనిచేయు యంత్రములన్నియునుండిపోయెనని ఒకడచ్చిపత్రికకు తెలిపిచ్చెను. అంటుల విశదీకరింప బడియుండెను. “ఈక్రవామ నాడు మిక్రివండలి వారోనన్విన దాడిలో 40,50 యంత్రములు పనిచేసినట్లు నిశ్చయింపబడెను. కర్మాలయములలో నాల్గవంతు ధ్వంసము చేయబడెను. నూరుగురు చంపబడిరి. అనేక కందలకొలది జనులకు దెబ్బలుతగిలెను. వస్తు సాగన నమ్ముల లక్షలకొలది ప్రాంతల విలువగలిగి యున్నటుల చెక్రియచున్నది. గంత్తుతపాకులు మహాభయమును గలిగించినవి ప్రత్యక్ష సాక్షులు బలికరి. ఆకాశమున కగ్నిముట్టు కొననేమోయను నంకటి యాటోపము గలిగెను. ముట్టడి యారంభింపగ నే వైనికులవచ్చి భయోత్సాహమున తగ్గించు నిమిత్తము కర్మాలయముల మూసివేసిరి. స్త్రీలును, శిశువులును దేశాంతరములకు పరువిడిరి. 5 గురు పరాసు వైసిలు చంపబడిరి. 40 గురుకు గాయములు తగిలెను.

మెన్సురి ఆక్షేపణసభ:— ఆనిబివెంటువచ్చి వాడియా ఆరండెలు గాల్గొన్పంధావాసములను ఆక్షేపించుటకు రాయబెరి లీప్రవంధిరమున పోయలు సభ గావించుటకు ఏర్పాటు చేయగా మెన్సురి డిప్యూటీకమిషనరు, రిక్కుగూరారలేని సయమున జిల్లామేజిస్ట్రేటు క్రాసుగారు సభను జరుపుట కంటకపరచిరి. కాని సభ జరుగకపోలేదు. ఒకయింటియందు జరుపబడెను.

గ్రంథస్వీకారము.

శశిక థా సుదర్శనము

కీర్తి శేఖరగు గుంటుపల్లి శివానందముగారిచే విరచిత మగు శశిక థా సుదర్శనము అను అసంపూర్ణ గ్రంథమునందలి 2-3 అంకములను మాత్రము ప్రత్యేకముగ ముద్రించి కల్గవూడి హనుమయ్యగారు మా కార్యాలయమున కంపిరి. గ్రంథమునం పూర్ణమైనను గ్రంథకర్తయందు తమకుగల మైత్రిని గ్రంథకర్త పొందిత్యమును ఆంధ్ర ప్రపంచమునకు వెల్లడించుటకు వీనిని ముద్రించితిమని వారు వ్రాసిరి. గ్రంథకర్త 18 వత్సరముల ప్రాయమువాడు. ఇతడు ప్రబంధకల్పవల్ల కి పత్రికాధిపతి యగు గుంటుపల్లి గోపాల కృష్ణయ్య గారి మమారును. ఇతడును ఇతని సోదరుడును 10-12 దినము లించుమించుగ 1914 వ సం॥రము జనవరి నెలలో మృతిమొందిరి. ఈబాలకవి కవిత్యము చాల క్లాసునీయుచుని పలువురు పండితులు ప్రశంసించి రని వ్రాయబడినది గ్రంథమును చదివినవారి కది యథార్థమని తోపకపోదు. పాపమికవి చాల సౌందర్యవంతుడనియు వివాహితుడనియు వినుట కెంతయు చింతించు కలిగిన కుతుల నిద్దర నేక కాలమున గోల్పోయిన గోపాలకృష్ణయ్యగారికి మాసానుభూతిని తెలుపుచున్నాము. వీనివెల రు 0-4-0 లు. వలయువారు కల్గవూడి హనుమయ్యగారు. రెయిలు పేజి గుంటూరు అని వ్రాయవలెను.

గజదొంగ:— 20-వ శతాబ్దకథావళి మొదటికథ

యగు ‘గజదొంగ’ యను చిన్న పుస్తకము మా కార్యాలయము చేరెనది. చట్టి నరసింహారావుగారు గ్రంథకర్త. మత సాంఘిక, రాజకీయ, నైతికవిషయముల గూర్చి రాబోవుసంతతి వారికి కొంతజ్ఞానము కలుగజేసి, మేల్కొల్పుటయేమో కథావళి యుద్దేశము. “ఈ కథయందు గ్రామ్య గ్రాంథికంబులు వియ్య మొందుచుండును.” తెలి దేశీయము. పానురజనులకు సహితము సుగ్రాహ్యము. జనసామాన్యవిద్యావ్యాపకమున కిట్టి గ్రంథము లవసరములు. న్యాయవాదుల ఆ న్యాయములు, పోలీసువారి డౌర్డన్యములు, కోర్టునని సాక్ష్యములు, మున్నగునవి అన్నియు యీ గ్రంథముక వెల్లడిచేయబడినవి. ఇట్టి గ్రంథములు సంవత్సరమునకు 12 వెలువడును. సంవత్సరమునకు చందా రు 1-8-0 మాత్రమే. వలయువారు చట్టి నరసింహారావు గారు 20వ శతాబ్దకథావళి, కాన్యదర్శి, గుంటూరు అని వ్రాయవలెను.

భక్తి ప్రచారణి పరిషత్తు-మచిలీపట్టణం.

బహుమతి పరిక్ష-1917

బందరులోని భక్తి ప్రచారణి పరిషత్తు కార్యదర్శులు మా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- ఇదివరలో ఆంధ్రపత్రికలలో బదురించినవిధమున పరిక్ష రాబోవుకట్టు మొదటివారములో జరుపబడనేరదు. ఏలన పాఠశాలలు చేసంగి నెలవులకు మూసిన పిమ్మటనే పరిక్ష ప్రకటన జేయుటయు బట్టి విద్యార్థులెల్లరికి వివరముగా దెలియబడుట కవకాశములేక పోయినదనియు కాలపరిమితి వెంపుజేసి మరల దరఖాస్తులు పుచ్చుకొనవలసి ననిగా చాలమంది కోరుటచే 1917 వ సం॥ సెప్టెంబరు 7 వ లేదేవరకు దరఖాస్తులు పుచ్చుకొను విషయమును పరిక్షజరుగు విషయము 1918 వ సం॥ జానవరి నెల ప్రారంభము కాలపరిమితిని వెంపుచేసితిమి. కాబట్టి విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు ఇతర స్త్రీలు (లోగడ ప్రకటనల నిధమున) నీ విషయమును గమనించి పరిక్షకు దరఖాస్తుల పంపి వీలున్నప్పుడెల్ల గ్రంథముల పరించి బహుమతి కీర్తుల బడసియు, సత్సాధనము వలన సత్సృజనన కీలురై ఎల్లరిచే మెప్పుల బడసి ఈక్వర భక్తిని దేశానురాగమును సంపాదింప బ్రయత్నము జేయుచు రని నమ్ముచున్నారము.

ఈ పరిషత్తును గూర్చి గాని పతన గ్రంథముల గూర్చి గాని దెలిసికొన గోరినయెడల అగ్గణా చీటి “భక్తి ప్రచారణి పరిషత్తు కార్యదర్శి గారు బందరు” అని పంపిన దెలియగలరు.

కార్యదర్శులు సోఫికుము పడుటచే సామ్యు వనూలు చేయుటకు వలను పడని కారణమున గత సంవత్సరములో జరిగిన పరిక్ష బహుమతుల నింతవరకు నియ్యవలనుపడినది గాదని ఎల్ల రెడింగినదే! ఇప్పుడు సామ్యు వనూలు చేయబడుచున్నది గాన త్వరలోనే ఈక్వరానుగ్రహమున సభజేసి బహుమతులు, యోగ్యతా పత్రములు ఇయ్యబడునని నిన్నవించుచున్నారము.

ధారత జాతీయ కళాశాలలు

ఇండియను పేట్రోయటు పత్రికకు ఏ. శంకరయ్యగారి
 రిటూల వ్రాసెను :—

తీరుచునాపట్ల యందలి మిషనరీ కళాశాలలు విశేష
ముగ్గు లాభములను మాటగట్టుకొనుచున్నవి. ఇదట ద్రావిడ
సంస్కృతి విద్యాలయము చేర్చునపు, మాగ్గదక్కములైన వద
నపట్ల, బందరు కళాశాలల సమాచారమును గనుగొనవలసియు
న్నది. సమాచారమును వెలియజేయుచు ఆలోచనల శిక్ష
వలసినదని తత్కళాశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులకు వ్రాసి
యుంటిని. టర్కీ సర్టిఫికేట్లు, విశ్వవిద్యాలయములకు చేర్చు
బడిన కళాశాలలు మున్నగునవి లేని కళమున వారు గాని, సర్
భాష్యము మున్నగు సెక్కుండ్ర కెట్టి లోపమును కలుగలేదు.
వస్తుమానవు నిబంధనలు క్రొవ్యముగ నుంచుటతప్ప వానివలన
నేరొక ప్రయోజనములేదు. సర్ భాష్యముమున్నగు రాజనీతు
లీకాలమున నీనిబంధనలవలన మద్భరము కాలేదు. కాకోజి,
తాగూరు, మిట్టను, పెన్సిల్వీయను, వాల్మీకి కాలిదాసులు
జనించుట పూర్వము.

విద్యాభ్యాసములయందు స్వపరిపాలన మేగ్నడి,
లేదానా రాజకీయ స్వపరిపాలనము లభ్యము కాగలదు.

భారత నాగేమణుల విద్యావిషయమున పనిగల్గించు
కొనుటకు సజ్ఞాను వుద్రాణ మున్నగు చి దేశీ యుల కెట్టి
ప్రజ్ఞావిశేషమున్నది? కీతోష్ణశిథి చరిత్ర, దేహబలము, మత
ము, మున్నగునవేన్నెయో విషయములయందు భారతీయులకు
ను, యాచిదేశీయులకును చాల వ్యత్యస్తమున్నది. తిరుగులు,
నానురులు, బ్రాహ్మణులు మున్నగు వివిధజాతుల
వారికి మరొకచో సాంప్రదాయములయందు విశేషముగు
భేదమున్నను, వాండురు హైందవులే. సీత, సావిత్రి, దమ
యంతి మున్నగు పతివ్రతారోమణులకు జన్మభూమియైన
హైందవజాతి మీ విదేశీయులమాటల నాదరించునా?

అంగ పరిపాలనము, అంగ వివర్ణ, అంగ యుద్ధము, యామూత్రివలనను ఇండియా దేశమున ప్రభాపరిపాలన వాంఛ కలిగినది.

126 చిన్న పురుగులు 100

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, పెండ్రికలూడుట,
పుర్రెపై జీల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన
గలుగును.

పాతకులా! ఈ పురుగువలె రేయింబవల్లు,
విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినవో
మీ మీ గృహములలోని శబ్దకొల్లెట్లు
బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరికలేక పనిలేయ్యమందు ఈమందు
పురుగునకు, అతివ్యాప్తియి శేరింది
తేనెటీగ సహకారిగా నుండదగినబంతు.
చుందు ఆరంభమయిన కెంటే నీక
ధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగించక
ఉపేక్షించిన అధికకాలముననే బట్టర
వారిలో సహధ్యాయి గావలసినమ్మున.

రావు నెట్టి పరమకరువువు

“కామినియా నూనె”

సహాయమాన సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును.
 బొండుకలను రాలివెక్కుడు. పుర్రెచుండును బోగొట్టును.
 కలకట్టుకు పరిమళ నుగంపుదవ్వను.

ఈరీతిని, వకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోక్ష
 మాన పడకుడు.

విల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0   వి. పి. రు. 0—4—0
 ,,   2-కి రు. 2—10—0   వి. పి. రు. 0—7—0

ఇ చి త ము.

ఈ సుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్థశాస్త్ర
 సంప్రదించువారికెల్ల ఒకసారి చాచుకొనుటకు సరిపోవునంత
 కాక గల నీసా ఉచితముగ బంపబడును.
 పోలు ఏజెంటు:—
 ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
 నెం 155, జామ్నానునీడ స్ట్రీట్, బొంబాయి.
 మద్రాసు యేజెంటు:— మెనారాపురమత్తెంమాల్,
 29, చైనాబజారులోడ్, మద్రాసు.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

సల సంవత్సరమున జరిగిన విశిష్టాంశాల సంగ్రహము సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కటవునం తేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటువలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు 2-0-0
 ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
 " ఆంధ్రసంవత్సర " " " 0-12-0
 ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, తేదీ దినపత్రిక రి మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
 డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుళెట్టివీధి మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బా

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమార్గముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాట్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి వృద్ధులకుకొకము బలపీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదురు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బా నేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతునష్టముగను, స్వప్నస్థితికము మానును, ధాతువు మాత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. కత్తము వృద్ధిగను, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ తోములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినటవలన మనచేతపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆతేమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బాను నేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానిరల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపానపత్రిక పార్కులతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీనెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు
 డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

కమలామణిలేఖలు

వెల 6 అణాలు.] పూర్వగుచ్ఛము - తయారైనది. [వి.పీ. ద్వారా 8 అ]

5 ప్రతులు వి.పీ. ఖర్చు సహా, రూ. 2-2-0.

నెల 10 అ.] ఉత్తర గుచ్ఛము - ముద్రణలో నున్నది. [వి.పీ. ద్వారా 12 అ]

ఉత్తర గుచ్ఛము కొద్ది కాలములోనే వెలువడగలదు. ఈ లోపల పూర్వగుచ్ఛమును మఱి మఱి చదివి అందుగల పొందికలు, రసవంతములగు పట్లు, విశేషార్థములు, మున్నగువానిని బుద్ధిమంతులు గ్రహించి ఆనందింతురుగాక. నమలిన కొలది బయలుపడునట్టి రుచి వట్టిమాటలచే వర్ణించి తెలుపుట సాధ్యము కాదుగదా! ఈ పూర్వగుచ్ఛమును నెమ్మదిగ చదివి సారమును సంపూర్ణముగ గ్రహించినవారి హృదయములు ఉత్తర గుచ్ఛమునకై తత్తరపడుచుండుట నిస్సందేహము. అంగ్లేయ భాషలో దొరలును మన వారునుగూడ లక్షలకొలది జనులు చదివి స్లాభించిన యీ లేఖలవలని యానందమును ఆంధ్రలోకమందెల్లెడల వ్యాపింపజేయుట మహోదకారము గావున, ఈక్రింది యేర్పాటు చేయబడినది. ఏమనగా—
 5 ప్రతులు పూర్వగుచ్ఛము తెప్పించుకొని వి.పీ. ఖర్చు సహా రూ. 2-2-0. లు చెల్లించువారికి ఉత్తర గుచ్ఛము తయారైన వెంటనే 1 ప్రతి

బహుమానముగా

పంపుచున్నాము. నుడియు, తప్పక చేరుటకై పోస్టేజీ పైతము భరించి బంగారా పంపుచున్నాము.

పూర్వగుచ్ఛమును వి.పీ. గా పంపుమన్నారా? ఎన్ని ప్రతులు?

విక్టోరియా డిపో - మైలాపూరు - మద్రాసు.

SHAKESPEARE'S.

As You Like It For Telugu Stage.

చారుమతీ పరిణయ నాటకము.

జగత్ప్రసిద్ధుడగు, కాళిదాస గమానడును నగు షేక్ స్పియరు మహాకవిచే రచియింపబడిన "ఏజ్ యులైక్ యిట్" అను నాటక రాజమున కిది ఆంధ్రీకరణము. ఇందలి అత్యద్భుత మగు కథ. ఇంపులు గులకు వర్ణనలు, మృదువధుర సభా వణలు, భావగర్భితములగు శృంగారచేష్టలు, కడుపుబ్బ నవ్వు పుట్టించు హాస్యము నెల్లర నానందమున ముంచివేయును.

వెల రు 0-12-0.

గోపాలకృష్ణ గోకలే చరిత్ర.

స్వాస్థ్యత్యాగియై, అఖిల భారతీయుల యభివృద్ధికై పాటుపడి, అనేకములగు లాభములను మనకు గడించి యిచ్చిన లేజోకంతుని జీవిత రసామృత మిందు తాండవ మాడుచున్నది.

రు 0-4-0.

భారతీవేల్ హవుస్, ఏలూరు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్కటులుల సంశోభము; "ఆహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభనిగ్రహ కోవభాలయం 156, బ్రాహ్మీ, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు; మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని. (53) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

ఇది రాగివలన తయారు కాబడలేదని రుజువుపర్చుగల సమర్థులకు 100-0-0లు యినాం గుణమియ్యనియడల మీరు చెల్లించిన సొమ్ము తిరిగి యిచ్చివేసెదము. (నమ్మకమైన మందు) [రిజిస్టర్డ్]

తామ్రమైనము

అన్ని చర్మరోగములకు, చుచ్చులకు, పొడలకు సిద్ధామృతము. ఇది శ్రీకృష్ణాచార్య చంద్రాచార్యగారు (జమీందారు, నిడదవోలు) వక్తరా కొందరు గొప్పవారు పరీక్షించి మాకు ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిలోనికి రాబడినది. ఇది యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను అతిమాత్రము నయినను తీర్చించిన సుఖవ్యాధులచే కలుగు బాధల నయినను రామ బాణమువలె భండించి యానందములగా జేయును.

1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0

2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0

సకము బుడ్లున్న ఇవ్వబడును.

యస్. వి. యస్. రాజు అండు సన్స్ (778) లక్ష్మీనరసాపురం ఆనవరీపోట్లు, గోదావరి జిల్లా.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు.

పోస్టేజీ ప్రత్యేకము, ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు.